

Yabura Dawuda Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Yi kitaabui findixi beeti kitaabui nan na. Annabi Dawuda naxa yi beeti wuyaxie sebe Ala saabui ra, a e malan kitaabui kui danxaniyatɔɔe be. A naxa beeti ndee sa kitaabui kui namijnɔnme gbetɔe naxee sebe alɔ Asafi (Yabura 50). Beetibae nu yi beetie bama Ala xa hɔrɔmɔbanxi kui sali temui. Dawuda to beeti ndee sebe, a naxa yaamari fi beetibae ma na beeti lanma a xa ba ki naxe (Yabura 3:3, 4:1). To danxaniyatɔɔe fan nɔma yi beetie bade e gbe ki.

Bafe na ra, yi beetie findixi misaali xungbe nan na danxaniyatɔɔe be kabi temui xɔnkuye. Mixi nɔma rakɔrɔside yi beetie kui a Ala wama ne mixie xa e boɔe xa fe masen a be. Xa kɔntɔfili nde na mixie furi kui, Ala tinma e xa na masen a be, a findi Ala maxandi ra. Xa mixie na sofe fahaamui kui Ala xa gboe xa fe ra, e nɔma na fan masende Ala be, a findi Ala matɔxɔe ra. Adamadi lanma a xa na fe mɔoli birin masen e Marigi Ala be. Ala wama na de masare mɔoli xɔn ma a tan nun danxaniyatɔɔe tagi.

Ala xa i mali yi xaranyi ra, a xa a niya i fan xa masenyi ti Ala be naxan na i furi kui, alako a fan xa i yaabi, wo de xa fan. Amina.

Yabura Dawuda

*Kira firinyi**Ala xa seriye*

¹ Nelexinyi na adama nan be,
naxan mu birama mixi jaaxi xa marasi foxo ra,
naxan mu a jereɓa yunubitoe foxo ra,
naxan mu a makorema mixie ra,
naxee yoma Ala fe ma.

² Nelexinyi na adama nan be,
Alatala xa seriye rafan naxan ma,
naxan a joxo sama Alatala xa seriye xon ma koe
nun yani.

³ Na adama maniye
wuri bili ra naxan tixi xure de.
A bogima a waxati.
A burexe mu lisima.
Na adama, fefe suxuma, a sooneyama ne a be.

⁴ Kono a mu na ki xe mixi jaaxie tan be.
E tan maniye maale lagi ra foye naxan xaninma.

⁵ Mixi jaaxie bonoma ne kiiti waxati,
e mu luma tinxin mixie ya ma.

Lude mu na e be.

⁶ Alatala meenima tinxintoe ma a xa kira xon
ma,
kono mixi jaaxi tan xa kira findima gbaloe kira
nan na.

2*Ala xa Mixi Sugandixi**Ala xa seriye*

¹ Munfe ra sie boje texi fufafu?

² Dunija mangee bara keli,

xunmatie bara ti Alatala
nun a xa mixi sugandixi kanke.

³ Na dunija mangɛ naxɛ,
«Won xa won ba e yi ra,
Won xa mini e xa nɔɛ bun ma.»

⁴ Marigi naxan na koore ma,
na na yelefe e ma.

⁵ A xɔnɔma e ma,
a e magaaxuma.

⁶ Ala xa masenyi nan ya,
«N tan nan mangɛ sugandi,
n a dɔxɔ Siyoni geya fari, n ma yire seniyɛnxi.»

⁷ Na mangɛ sugandixi xa masenyi nan ya,
«N xa Alatala xa nate masen wo bɛ.
Ala bara a masen n bɛ, <To, i bara findi n ma di
ra.

N tan bara findi i baba ra.

⁸ I xa n maxandi n xa si birin fi i ma,
e xa findi kɛ ra i bɛ.

Dunija birin xa findi i gbe ra.

⁹ I e yamarima sawuri ra,
i e kanama alɔ wure fɛɲɛ bɔɔma ki naxɛ,
a kebelae yensen yɛ.»

¹⁰ Yakɔsi wo tan mangɛ, wo xaxili sɔtɔ.
Kuntigie, wo bira nɔndi fɔxɔ ra.

¹¹ Wo Alatala batu gaaxui ra,
wo sɛɛwa a xa fe ra,
wo gaaxu a ya ra.

¹² Wo wo xun sin a xa mixi sugandixi bɛ.
Xa na mu a ra, a wo halakima nɛ wo xa
dunijɛigiri kui.

Ala xa xone dexema alo te nu so filii ra.
 Nelexinyi na adama nan be,
 naxan kantari fenma Ala ra.

3

Dawuda nun a xa di Abisalomi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti a nu a gima a xa di Abisalomi
 ma temui naxe.

² Alatala, n yaxuie bara wuya.
 N gerefae bara gbo.

³ Mixi wuyaxi a falama,
 Ala mu noma n nakiside.

Nengi rate.

⁴ Kono i tan Alatala, i findixi n kantama nan na.
 N ma binye nun n ma xunnakeli fatanxi i tan nan
 na.

⁵ N nan n xui rate Ala ma,
 a n yaabima keli a xa geya seniyenxi fari.

Nengi rate.

⁶ N nan n sama, n xa xi,
 n man xunuma xaxili sa kui,
 barima Alatala nan na n demenma ra.

⁷ N mu gaaxuma yi pama duniya ya ra,
 naxee mu wama n ma fe xon ma.

⁸ Alatala yandi, n nakisi, n Marigi Ala.
 I n yaxuie de ragarinma ne,
 i mixi paaxi jinyie magirama ne.

⁹ Marakisima nan na Alatala ra.
 I xa barake sa i xa pama xa fe.

Nengi rate.

4

Alatala keren nan noma n kantade

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² N Marigi Ala tinxixi, n na n xui rate i ma, yandi a ratin n be.

N ma tɔɔre kui, i n bɔɔre sama.

Hinne n na, n ma dubɛ suxu.

³ Adamadie, wo n ma binye masarama yaagi ra han mun temui?

Wo birama fe fufafu nun wule fɔxɔ ra han mun temui?

⁴ Wo xa a kolon Alatala bara tinxintɔe sugandi.

N nan n xui rate Alatala ma, a a ramema ne.

⁵ Wo fan xa gaaxu, wo gbilen yunubi fe fɔxɔ ra.

Wo wo yete rasi kɔe ra, wo xa wo raxara.

⁶ Wo xa serexe ba tinxinyi kui,

wo xa wo yete taxu Alatala ra.

⁷ Mixi gbege a falama,

«Nde nɔma heeri masende won be?»

Alatala, i xa nɔre masen muxu be.

⁸ I bara n bɔɔre rafe seewe ra

dangife xe xaba temui ra.

⁹ N na n sa, n xima bɔɔresa kui,

barima i tan Alatala, i keren nan nɔma n kantade.

5*N soma Ala xonyi**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be xule xui ra

² Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,

i xa n ma tōore kolon.

³ N Marigi Ala, i tuli mati n ma maxandi ra,
n na i tan nan maxandife.

⁴ Alatala, kuye ne ibama, i n xui ramema.

Geesegε, n nan n yetε ragbilenma i ma, n i memε.

⁵ I mu nelexinma fe kobi ra.

Fe jaaxi mu noma makorede i yire ra.

⁶ Yetε igboe mu tima i ya i.

I tinxintaree birin xonxi.

⁷ I wule fale rahalakima.

I faxatie nun yanfantee xonma.

⁸ Kōnō n tan soma i xa banxi kui i xa fonisireya
saabui nan na.

N nan n igoroma i xa hōromōbanxi seniyenxi kui
gaaxui ra.

⁹ Alatala, n yaxuie xa fe ra,

n xun ti i xa tinxinyi ra,

i xa kira yailan n ya ra.

¹⁰ Nōndi mu na n yaxuie xa masenyi sese kui.

E yuge mu fan.

E xa wōyenyi mixi rafilima ne,

barima e de ipoxun.

¹¹ Ala, e jaxankata.

E xa yanfe xa gbilen e ma.

E keru e xa fe kobi ma,

barima e bara i matandi.

¹² Kōnō mixi naxan birin a yetε taxuma i ra,
e birin xa sεεwa,

e xa nelexinyi naxa jon abadan.

I xili rafanxi mixi naxee ma, e makanta,

e xa sεεwa i xa fe ra,

13 barima i tan Alatala, i barake sama mixi
tinxinxi xa fe.
I xa hinne naxan e rabilinxi,
a bara findi e xa kantari ra.

6

Furema wa xui

Ala maxandi

- 1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba kora luuti solomasaxan xui ra.
- 2 Alatala, i naxa n paxankata i xa xone kui,
i naxa n tōōō i xa bōne te kui.
- 3 Alatala, hinne n na, n bara halaki.
Alatala, n nayalan, n xorie na serenfe ne yi ki.
- 4 N nii birin na serenfe tōōō ra.
Alatala, han temui mundun fa?
- 5 Alatala, fa n nii rakisi.
N natanga i xa fonisireya xa fe ra.
- 6 Mixi mu noma ratude i ma gaburi kui.
Nde noma i tantude aligiyama?
- 7 N bara tōōō han n senbe birin bara jōn.
Kōe yo kōe n wama, han n ma sade birin bunda
n ya ye ra.
- 8 Sunnunyi bara n ya mafōōō.
N mu sese tofe n yaxuie xa gboe xa fe ra.
- 9 Wo wo masiga n na, wo tan tinxintaree, barima
n wa xui bara Alatala li.
- 10 Alatala bara n ma maxandi me. Alatala bara n
ma dube suxu.
- 11 N yaxuie birin yaagima ne, han e e gi.

7

Kiitisa fanyi nan na Ala ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti mooli nde Alatala be Kusi
Bunyaminka xa fe ra.

² N Marigi Alatala, i tan nan na n kantama ra.
N natanga n yaxuie ma, n ba e yi ra,

³ e naxa n faxa alo yete mixi faxama ki naxe.
A na naxan suxu, na mu bama a yi ra.

⁴ N Marigi Alatala,
xa n bara kobiri ramuruta,

⁵ xa n bara fe jaaxi raba mixi ra,
muxu nun naxan doxoxi bojesa kui,
xa n bara n gerefa muja tojenge kui,

⁶ n yaxuie xa n keru, e xa n masoto,
e xa n maboron, e n faxa.

⁷ Alatala, n mali,
i boje xa te n yaxuie ma.

N demen, seriye na i tan naxan yi ra.

⁸ I xa noe xa lu jamae xun,
e xa lu i xa yaamari bun ma.

⁹ Alatala, jamae makiiti.

Alatala, n ma nondi makenen e be
n ma tinxinyi nun n ma seriye bere ra.

¹⁰ Danyi sa fe kobi rabae xa fe ma.

Senbe fi mixi tinxinxie ma
i tan, Ala naxan tinxin,
naxan birin sondon ma fe kolon.

¹¹ Ala, n kantama na i tan nan na,
naxan mixi tinxinxi rakisima.

¹² Kiitisa fanyi nan na Ala ra,
naxan xonoma tinxintaree ma temui birin.

¹³ Xa mixi jaaxie mu gbilen e yuge foxo ra,
Ala a xa santidegema raluganma ne,

a a xa xali maxiri.

¹⁴ Ala na faxatise yailanma mixi jaaxie nan xili ma,

a a xa tanbee de findi te ra.

¹⁵ Mixi jaaxi luma fe jaaxi nan tun naba ra.

A a joxo sa a xon ma han a findi a ra.

¹⁶ A yili gema han a tilin,

a fa bira a yete xa yili gexi kui.

¹⁷ A xa fe jaaxi nun a xa geregiri bara gbilen a ma.

¹⁸ N Alatala tantuma ne a xa tinxinyi xa fe ra.

N suuki bama ne Alatala xili ra, Ala xili xungbe kanyi.

8

Xili xungbe kanyi nan lanxi Ala ma

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

² Muxu Marigi Alatala!

Xili xungbe kanyi nan lanxi i ma dunija bende fuji fari,

i tan naxan ma nore na koore ma.

³ Dimee nun diyoree i senbe matoxoma,

i i yaxuie nun i gerefae de balanma na matoxe ra.

⁴ N na koore mato,

i naxan yailanxi i belexe ra, kike a nun tunbuie,

⁵ n nan n yete maxorinma ne,

«Munse lanxi adama ma

i to i mapoxunma a xa fe ma?

Munse lanxi adamadi ma
i to i jengi sama a xa fe xon ma?

⁶ I a daaxi ki naxe,
a gbe mu luxi a xa findi maleke ra.

I bara binye nun fisamanteya fi a ma.

⁷ I bara yaamari so a yi ra i xa daalisee birin xun
ma.

I bara dunija findi a sanyi bun ma se ra:

⁸ yeɛɛɛɛ, ningee, wulai subee,

⁹ xoni naxee jereɛma koore ma,
yeɛɛ naxee birin jereɛma baa ma.

¹⁰ Muxu Marigi Alatala!

Xili Xungbe Kanyi nan lanxi i ma dunija bende
fuɲi fari!»

9

Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma

Ala matɔxɔ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «Di xa faxe.»

² Alatala, n i tantuma n sondonyi birin na,
n i xa wali fanyi ixaranma mixi birin be.

³ N seewama ne i xa fe ra,
i tan Alatala Xili Xungbe Kanyi,
n i matɔxɔ beeti ra.

⁴ N yaxuie gbilenma ne e kelide.

Xa e bara ti i ya i,
e sanyie mu xanma boxi,
e nii mu xanma dunija,

⁵ barima i xa tinxinyi kui,
i tan mange bara kiiti so n yi.

⁶ I bara si gbetse kalamu,
i fe kobi rabae rahalakima,

i e xili rabɔɛma nɛ han dunɪpa ɲɔn.

⁷ I bara e xa taɛe sɔntɔ,
na taɛ sɔntɔxie luma nɛ na ki han,
e xa fe nɛɛmu mixie ra!

⁸ Alatala xa mangɛya tixi,
danyi mu na a ma.

A xa kibanyi dɔxɔxi kiiti safe nan ma.

⁹ A dunɪpa makiitima tinxinyi kui,
a dɔxɔxi sie xun ma tinxinyi kui.

¹⁰ Tɔɔrɔmixie kantama nan na Alatala ra,
e ratangama na a tan nan na e xa kɔntɔfilie kui.

¹¹ Alatala, i kolonma laxi i ra,
barima i singe mu nu i fenma rabolo.

¹² Alatala dɔxɔxi a xa geya seniyenxi xun,
won xa a tantu bɛɛtie ra.

A bara fe naxee raba,
won xa nee masen si birin bɛ.

¹³ Ala ratuxi wuli filixi ma,
a fan na ɲɔxɔma nɛ.

A tɔɔrɔmixie wa xui danxunxi.

¹⁴ Alatala, kinikini n ma.

I xa n mato.

A mato n yaxuie na n tɔɔrɔfe ki naxɛ.

I tan naxan n nakisima saya kira ma,

¹⁵ alako n xa i tantu Siyoni ɲama tagi,
n xa sɛɛwa i xa kisi ra.

¹⁶ Sie nu gantanyi naxan texi e yaxuie bɛ,
e bara e yetɛ sanyie suxu a ra.

¹⁷ Alatala kolonxi a xa tinxinyi nan ma.

Tinxintaree suxuma e yetɛ bɛlɛɛɛ fɔxi nan
saabui ra.

¹⁸ Matandila naxee nɛɛmuma Ala ma,

e birin naḡonma aligiyama ne.

¹⁹ Ala fama ratude tɔɔɔmixi ma,
a mu neemuma e ma abadan.

²⁰ Alatala, keli, i naxa a lu adama xa nɔ i ra.
A makiiti.

²¹ Alatala, i xa e magaaxu.

E xa a kolon ibunadama gbansan nan e ra.

10

I naxa neemu setare ma

Ala maxandi

¹ Alatala, i i makuyaxi n na munfe ra?

I i nɔxunxi muxu ma muxu xa tɔɔɔe kui munfe
ra?

² Yete igboe setaree tɔɔɔoma,
a xa maḡoxunyi kobi nɔma e ra.

³ A a yete igboma a xa wali jaaxi xa fe ra.

Alatala xɔnɔma a xa naafuli sɔtɔ ki ma.

⁴ Mixi jaaxi yete igboe naxe,

«Ala mu na! A mu nɔma sese rabade n na!»

A xa maḡoxunyi birin nan ya.

⁵ A xa wali birin sɔneyama ne.

A mu gaaxuma Ala xa kiiti ya ra.

A yoma a yaxuie ma.

⁶ A maḡoxunma a bɔɔɔe ma,

«Sese mu a niyama n bira.

Tɔɔɔe man mu n suxuma.»

⁷ A de mixi dankama, a wule fala.

A fe jaaxi tinxintare nan tun falama.

⁸ A mixi melenma taa fari ma, a xa mixi fanyi
faha.

A mu taganma fe jaaxi rabafe ra mixi fanyi ra.

⁹ A setaree melenma alo yete.

A e suxu a xa gantanyi ra.

¹⁰ Na setaree luma a xa nɔɛ bun ma.

¹¹ A a falama a bɔɛ kui,

«Ala mu sese toma. A ya raxixi.»

¹² Alatala keli! I naxa nɛɛmu setare ma.

¹³ Munfe ra mixi jaaxi yoma Ala ma?

Munfe ra a a falama a yɛɛ bɛ,

«Ala mu n jaankatama?»

¹⁴ Kɔnɔ Ala, i tɔɔɛ nun nimise toma.

I tɔɔɔmixie malima.

Naxan mu nɔma a yɛɛ kantade,

a a yɛɛ taxuma i tan na na.

I tan nan na kiridi malima ra.

¹⁵ Mixi jaaxi sɛnbɛ kana!

E jaankata e xa fe jaaxi xa fe ra!

E ralɔɛ yi dunja ma!

¹⁶ Mange nan Alatala ra.

Na mu kanama abadan.

Kuye batui mu luma a xa bɔxi ma.

¹⁷ Alatala, i i tuli tixi mixi magoroxie ra.

I limaniya fima e ma.

I e xa maxandi suxuma.

¹⁸ I tɔɔɔmixi nun kiridi kantama,

alako adamadi naxan findixi bɛndɛ ra, a naxa e
magaaxu.

11

Tinxinyi rafan Ala ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ

N bara Alatala findi n yigi ra. Wo a falama n be di,
 «I i gi alɔ xɔni naxan tunganma sigafe ra geya ma,
² barima mixi jaaxie bara e xa xalie tongo, e xa mixi bɔɓɛ fanyie faxa.»
³ Xa seriye mu na mixie tagi sɔnɔn, tinxintɔɛ fa munse rabama?
⁴ Alatala na a xa hɔrɔmɔbanxi seniyenxi kui. A xa kibanyi na ariyanna. A adamadie matoma a fanyi ra, a xa a kolon naxan na e sondonyi kui.
⁵ Alatala tinxintɔɛ nun tinxintare matoma. Gbaloe rafan naxee ma, a nee rapaaxu.
⁶ A tinxintare luma tɔɔɛ mɔɔli birin kui. Na luma nɛ alɔ tɛ wolenxi nun foye jaaxi.
⁷ Alatala tinxin. Tinxinyi rafan a ma. Tinxintɔɛ fama a yatagi tode.

12

Naaxurɔ bara gbo ye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kɔra luuti solomasaxan xui ra.
² Alatala, muxu rakisi! Lanlanteya mu na sɔnɔn, nɔndi faleɛ bara jɔn adamadie tagi.
³ Kankan a boore tɔɔɓɛgɛma, a a yanfama wɔyɛn jɔxunmɛ ra. Filankafui nan e ra.
⁴ Alatala xa e dɛ balan. E dɛ igbo.
⁵ E naxɛ, «Muxu senbe gbo, muxu fata wɔyɛnde. Nde nɔma muxu ra?»

⁶ Alatala a masenma,
 «N kelima tɔɔrɔmixi nun setare xa fe ra ya.
 N e ratangama mixie ma naxee e naxankatama.»
⁷ Alatala xa masenyi seniyeɛn.
 A luma alɔ gbeti
 mixi naxan naxunuma sanya solofere
 alako a gbi xa ba.
⁸ Alatala, i tɔɔrɔmixi kantama,
 i muxu ratangama yi mixi mɔɔli ma temui birin.
⁹ Na mixi naaxie e maɲereɲa yire birin,
 naaxuɲa bara gbo ye adamadie ya ma.

13

Han mun temui?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be
² Alatala, i neemuma n ma han mun temui?
 I i noxunma n ma han mun temui?
³ N boɲe tɔɔrɔma han mun temui?
 N sondonyi naxankatama han mun temui?
 N luma n yaxuie bun ma han mun temui?
⁴ N Marigi Alatala, a mato, i xa n yaabi.
 Ti n fanga ra, xa na mu n faxama ne,
⁵ n yaxuie fa a fala, «N bara no a ra.»
 N yaxuie ɲelexinma ne n ma bire ra.
⁶ Koɲo n tan bara la i xa hinne ra,
 n boɲe bara ɲelexin i xa kisi xa fe ra.
 N beɛti bama Alatala be a xa hinne nan ma.

14

Naaxuɲa

Ala matoxe

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
Xaxilitare a falama a bope kui, «Ala mu na.»
A bope bara kana, a paaxupa nan tun nabama.
Fe fanyi rabae mu na sonon.
- ² Alatala a ya ragorofe adamadie ma keli
ariyanna,
a xa a to xa lonnila nde na na naxan Ala fenma.
- ³ Kono birin bara kira bejin, e paaxu.
Hali fe fanyi rabama keren mu na sonon.
- ⁴ Maroxunyi fanyi mu na fe kobi rabae be?
E na n ma pama xa geeni nan tun donfe.
E mu Alatala xilima fefe ma.
- ⁵ Kono e fama serende Ala ya ra,
naxan na tinxintoe ya ma.
- ⁶ Wo bara wa setaree waxonfe kanafe,
kono e Kanta Marigi Alatala na na.
- ⁷ Nde fama kisi ra Isirayila be kelife Siyon?
Alatala nan fama a xa pama raminide konyiya
kui.
Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila jalexinma
ne!

15*Sali mixi**Ala xa seriye*

- ¹ Dawuda xa beeti
Alatala, nde noma lude i xa salide kui?
Nde noma sabbatide i xa geya seniyenxi fari?
- ² Mixi naxan jereema tinxinyi kira xon ma,
naxan fe fanyi rabama,
naxan nondi falama a bope fiixe ra.
- ³ A mu mixi mafalama,

a mu fe jaaxi rabama a boore ra,
a man mu a rayaagima.

⁴ A a makuyama mixi ra naxan mu rafan Ala ma,
kɔnɔ a mixi binyama naxan gaaxuma Ala ya ra.
Hali a tɔɔrɔma, a mu a xa marakali masarama.

⁵ A mu mixi donima kɔbiri ra alako a xa geeni
sɔtɔ.

A mu kɔbiri rasuxuma a xa wule ɔa mixi xun ma.
Yi mixi mɔɔli mu dinkonma abadan.

16

Ala xanuntenyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa suuki

Ala, i xa n kanta!

N ma kantari na i yi ra.

² Alatala, n Marigi nan i ra.

N ma fe fanyi birin na i tan nan yi.

³ Yi bɔxi seniyeɛntɔɛɛ rafan n ma.

Mixi xungbe nan e ra.

⁴ Kuye batuie xa tɔɔrɛ gboma nɛ.

Kɔnɔ n tan mu sɛrɛxɛ wuli daaxi bama kuyee bɛ.

N dɛ mu e xili falama.

⁵ Sese mu na n yi ra, fo Alatala.

N waxɔnfe birin, Ala nan a ra.

N ma dunjɛigiri birin na Ala yi ra.

⁶ Ala naxan soxi n yi ra na fan n bɛ,

n bara jɛlexin a ra.

⁷ N bara Alatala tantu, a marasi fima n ma.

Hali kɔɛ ra, n xaxili sɔtɔma nɛ.

⁸ Lɔxɔ yo lɔxɔ n xaxili tixi Alatala ra.

Xa a na n sɛti ma,

n mu birama.

⁹ N bɔjɛ jɛlexinma nɛ,

n xaxili sɛɛwama nɛ,
 n fate fan malabuma nɛ bɔɔɛsa kui,
¹⁰ barima i mu n nii rabɛɔinma aligiyama.
 I mu i xanuntenyi luma gaburi kui.
¹¹ I simaya kira masenma n bɛ.
 Nɛlɛxinyi gbegbe na i yire.
 Fe fanyɪ mu jɔnma i yire fanyɪ ma abadan.

17

N ma kiiti bolon

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi
 Alatala, n ma maxandi rame tinxinyi xa fe ra.
 I tuli mati n wa xui ra.
 I tuli mati n ma maxandi xui ra wule mu na
 naxan kui.
² I xa n ma kiiti bolon,
 barima naxan tinxin, i na kolon.
³ I na n bɔɔɛ mato kɔɛ ra,
 i na n ma dunijɛigiri mato yanyi ra,
 i mu tantanyi yo toma n na.
 N mu tinma wɔyɛn jaaxi xa mini n dɛ i.
⁴ Mixi gbɛtɛɛ fe jaaxi rabama,
 kɔnɔ n tan bara i xa yaamari suxu.
 N mu birama suutee xa kirae fɔxɔ ra.
⁵ N birama i tan nan fɔxɔ ra,
 n mu na kira bɛɔinma.
⁶ Ala, n i xilima nɛ, barima i yaabi fima mixi ma.
 Yandi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
⁷ I xa hinne muxu ra,
 i tan naxan mixie rakisima e yaxuie ma,
 naxee yigiya fenma i ra.
⁸ Mɛɛni n ma alɔ i ya firinyie.

N nɔxun alɔ tɔxeyɔrɛ
naxan a nɔxunma a nga gabutenyie bun ma.

⁹ Na na a toma, mixi jaaxi naxee n nabilinxi,
e mu nɔma n na.

¹⁰ Yɛtɛ igboe nan e ra, e dɛ igbo.

¹¹ E bara fa n fɔxɔ ra yakɔsi,
e n nabilin, e alako e xa n faxa.

¹² E luxi alɔ yɛtɛ naxan sube fenma,
alɔ yɛtɛ kaamɛxie naxee gbataxi sube faxade.

¹³ Alatala, keli! N yaxuie gere, i xa nɔ e ra.
N natanga mixi jaaxie ma i xa santidɛgɛma ra.

¹⁴ N natanga na dunija mixi mɔɔlie ma,
naxee e masundi sɔtɔma yi dunijeigiri gbansan
kui.

E raluga na masundi ra, i naxan nagataxi e bɛ.
E xa die fan xa wasa na ra,
a dɔnxɔɛ xa lu e xa mamadie bɛ!

¹⁵ Kɔnɔ n tan fama nɛ i yatagi tode tinxinyi
saabui ra.

N na xunu, n wasama nɛ i yatagi ra.

18

Ala senbe magaaxuxi

Ala matɔxɔɛ

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa bɛeti bɛetibae xa
mangɛ bɛ. A yi bɛeti nan ba Alatala bɛ a to a
ratanga Sɔlu nun a yaxui birin ma.

² Alatala, n senbe nun n xanuntenyi nan i ra.

³ N nakisima Alatala luma alɔ fanye, a findi n bɛ
tɛtɛ ra.

N Marigi Ala luma alɔ gɛmɛ xungbe, n yigiyama
dennaxɛ.

Senbema nan a ra naxan n nakisima,
naxan n makantama.

⁴ N xa a fala n xui itexi ra:
Ala tantu! Ala bara n nakisi n yaxuie ma.

⁵ Saya nu bara n nabilin,
faxe nu bara gbaku n xun ma.

⁶ Laaxira nu bara makore n na,
gaburi nu bara a de rabi n ya ra.

⁷ N Alatala maxandima n ma toore kui,
n nan n Marigi Ala xilima n xui itexi ra.

A n xui mema a xa horomobanxi kui,
a a tuli matima n wa xui ra.

⁸ Boxi naxa seren,
geya naxa ramaxa Ala xa xone xa fe ra.

⁹ A xa xone naxa lu alo tuuri naxan tema,
alo te naxan minima a de i,
alo te wole dexexi.

¹⁰ Ala naxa kuye iboo firin na, a goro,
a sanyie tixi nuxui ifooroxi fari.

¹¹ A ti maleke xun ma,
a jere koore ma foye fari.

¹² A a noxun dimi kui,
tune nun nuxui ifooroxie tagi.

¹³ Seyamakonyi naxa mini a ya ra nuxuie kui.
Balabalanyi nun te naxa goro.

¹⁴ Alatala xui naxa lu alo galanyi kelife koore,
Ala Xili Xungbe Kanyi naxa a xui ramini,
balabalanyi nun te fan naxa goro.

¹⁵ A naxa a xa tanbee woli,
a a yaxuie rayensen seyamakonyi ya ra.

¹⁶ Baa nun boxi naxa rabi Alatala xa xone ya ra.

¹⁷ Alatala naxa n suxu kelife koore ma, a n ba ye
xoorra.

- 18 A naxa n natanga n yaxui senbema ma,
n xonmixi naxee senbe gbo n be.
- 19 E naxa n gere n ma toore kui,
konon Alatala naxa n natanga.
- 20 A naxa n namini gbaloe kui a xa xanunteya
saabui ra.
- 21 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
- 22 N bara lu Alatala xa kira xon,
n mu n Marigi Ala bejin kobija ra.
- 23 N bara a xa seriyε birin suxu,
n mu tondixi a xa yaamarie rabatude.
- 24 N bara tinxin a ya ra,
n mu tin birade yunubi foxon ra.
- 25 Alatala bara n ma tinxinyi sare ragbilen n ma,
a bara n mali n ma kewali seniye nxi xa fe ra.
- 26 I dugutegepa masenma dugutegepa kanyi be.
I tinxinyi masenma tinxintoe be.
- 27 I seniye nyi masenma seniye ntoe be,
konon i koota nde rabama mixi paaxi ra.
- 28 I yete magoroe rakisima ne,
konon i yete igboe tan magoroma ne.
- 29 Alatala, i tan nan naiyalanyi ra n be.
N Marigi Ala, n ba dimi kui.
- 30 Xa won birin na a ra,
n mu gaaxuma gali xungbe gere.
N noma gere xoxoxoe ra Ala xa mali saabui ra.
- 31 Ala xa kira fan.
Alatala xa masenyi tinxin.
A mixie kantama naxee yigiya fenma a ra.
- 32 Ala gbete mu na, fo Alatala.
Senbema mu na, fo won Marigi Ala.

33 Ala nan senbe fima n ma,
a n napeɛɛ seniyenyi kui.

34 A n malima n xa lu alo xeli,
naxan fata ɲereɛde yire xoxoxoɛ.

35 A bara n nafala gere kui,
a n malima xali fanyi rawalide.

36 I bara n xun nakeli,
i bara n tongo i xonye i,
i bara i ɲengi sa n xon ma.

Na nan a niyaxi n dariye sotoxi,

37 n senbe sotoxi, alako n naxa bira.

38 N birama n yaxuie foxo ra han n e suxu.

N mu gbilenma e foxo ra fo n no e ra.

39 N nee rabirama ne han e mu no kelide sonon,
e fa lu n sanyi bun.

40 I senbe soma n yi ra n ma gere kui.

I n yaxuie ragoroma n bun ma,

41 i a niya n xa no e ra.

N xonmixie mu woyenma sonon.

42 E mixie xilima e xa fa e mali,

kono mixi yo mu e rakisima.

E Alatala xilima, kono a fan mu e yaabima.

43 N e luxutama ne e fa lu alo xube, foye naxan
xaninma.

N e boronma alo bendɛ.

44 I bara n natanga ɲama murutaxi ma,

i fa n findi sie xunyi ra.

N mu naxan kolon na bara lu n bun ma.

45 E n xui rabatuma,

xoɲɛ woyen ɲoxunme falama n be.

46 E mu suosama n ya ra.

E minima e xa tete makantaxi kui gaaxui ra.

⁴⁷ Alatala senbe mu jonma abadan.

Tantui na n ma Kantama be.

Tantui na n Marigi Ala Marakisima be.

⁴⁸ Ala nan n gbehooma.

Ala nan sie rabirama n ma noe bun ma.

⁴⁹ Ala nan n natangama n yaxuie ma.

I tan nan n itema n yaxuie xun ma.

I tan nan n natangama suutee ma.

⁵⁰ Alatala, n i tantuma sie tagi na birin nan ma,
n beeti bama ne i be.

⁵¹ A xunnakeli nun hinne fima ne a xa mixi
sugandixi ma,

naxan findi mange Dawuda nun a xa die ra
abadan.

19

Ala xa noe nun seriyε

Ala matoxε

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Koore Ala xa noe masenma.

Koore walaxε Ala xa wali masenma.

³ Yanyi lonni masenma loxo yo loxo.

Dimi xaxili masenma koe yo koe.

⁴ Xui yati yati mu a ra,

woyenyi fan mu a ra.

Tuli mu noema e xui mede.

⁵ E foxi toma dunipa birin ma.

E foxi yire makuye birin lima,

han soge sa sama kankira naxan kui.

⁶ Soge minima ne alo xeme naxan baxi gine
doxode,

a fa mini a xa konkoe kui,

alɔ mixi xungbe naxan jɛrɛma a yɛtɛ xa kira
xɔn.

⁷ A jɛrɛ fɔlɔma sogetede, a sa jɔn sogegorode.
Sese mu nɔma a wuyenyi bade.

⁸ Alatala xa seriye, seriye fanyi na a ra.

A senbe fima mixi ma.

Alatala xa nɔndi, nɔndi yati na a ra.

A lɔnnitare findima lɔnnila ra.

⁹ Alatala xa nɔɛ, nɔɛ tinxinxi na a ra.

A mixi bɔjɛ rapɛlexinma nɛ.

Alatala xa masenyi, masenyi tinsexi na a ra.

A mixi xaxili ya rabima nɛ.

¹⁰ Alatala xa yaragaaxui, fe seniyɛnxi na a ra.

A mu jɔnma abadan.

Alatala xa yaamari, yaamari fanyi na a ra.

A birin tinxin.

¹¹ Ala xa yaamari, a fan xɛɛma bɛ,

a fan dangi xɛɛma fanyi birin na.

Ala xa yaamari, a jɔxun kumi bɛ,

a jɔxun dangi kumi fanyi birin na.

¹² I xa konyi xaxili sɔtɔma nɛ i xa seriye kui.

A geeni gbegbe toma nɛ naa.

¹³ Nde nɔma a yɛtɛ kan yuge jaaxie birin
kolonde?

I xa n ma yunubi nɔxunxi xafari n mu naxan
kolon.

¹⁴ I xa n ma yunubi makenɛnxi makuya n na.

A naxa n suxu senbe ra.

Na temui n fama findide mixi tinxinxi ra,

naxan mu yunubi jaaxi rabama.

¹⁵ Wɔyenyi naxan kelima n de i,

a nun wɔyenyi naxan kelima n bɔjɛ ma,

Ala xa na tongo n be ɲelexinyi ra.
Alatala, n kantama nan i ra, i bara n xunsara.

20

Ala xa mange mali

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala xa i yaabi i xa tɔɔre kui.

Yaxuba Marigi Ala xa i ratanga.

³ Ala xa i mali kelife a xa yire seniyeŋxi,
a xa i mali kelife Siyon geya fari.

⁴ Ala xa i xa seɣeɣe birin suxu,
a xa ɲelexin i xa seɣeɣe gan daaxie ra.

ɲengi rate.

⁵ Ala xa i waxɔnfe fi i ma,
a xa i xa wali soɔneya i be.

⁶ Won won xui itema ɲelexinyi kui.

Won won ma tonxuma itema won Marigi Ala xili
ra.

Alatala xa i xa maxandi birin nasuxu.

⁷ N a kolon a Alatala a xa mixi sugandixi rakisima
ne.

A a yaabima ne a senbe ra kelife ra a xa yire
seniyeŋxi.

⁸ Nde lama a xa soori ragise ra,
nde lama a xa soee ra,

koɔɔ won tan laxi won Marigi Alatala xili nan
na.

⁹ Soee tan birama ne,
koɔɔ won tan tixi tun.

¹⁰ Alatala xa mange rakisi,
a xa won ma maxandi suxu.

21

Mange barakatɔɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Alatala, mange bara seewa i senbe ra.

A xa jɛlexinyi gbo barima i bara a rakisi.

³ I bara a waxɔnfe raba,

i bara a xa dube suxu.

JNengi rate.

⁴ I fama barake ra a be,

i tɔnxuma mange daaxi dɔxɔma a xun ma,

a yailanxi xɛɛma ra.

⁵ A bara i maxandi a xa simaya xa fe ra.

I bara na maxandi suxu,

a xa simaya xɔn naxa kuya han.

⁶ I to a rakisi, a xa binye naxa gbo.

I naxa xunnakeli nun binye fi a ma.

⁷ I naxa a findi barakatɔɛ xungbe ra.

I naxa a rasɛɛwa i ya i.

⁸ Mange lama Alatala nan na.

A mu birama Ala Xili Xungbe xa hinne saabui ra.

⁹ I fama i yaxui birin suxude.

I fama nɔde i xɔnmixie ra.

¹⁰ I na fa, i e jɔnma ne,

alɔ tɛ belebele wuri ganma ki naxe.

Alatala xɔnɔma e ma han tɛ e gan.

¹¹ I bɔnsɔɛɛ bama ne duniya ma, i adamadie
raɔn.

¹² E bara wa fe jaaxi rabafe i ra.

E bara kata han,

kɔnɔ na mu findixi sɔɔneya yo ra e be,

¹³ barima i tan nan fama e ragide i xa xali ra.

¹⁴ Alatala, i xa i senbe masen e be.
Muxu wama beeti bafe i ya xori,
muxu xa i matoxo i senbe xa fe ra.

22

Ala, i naxa i makuya n na

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «Subaxe xeli.»

² Ala, n Marigi Ala, i n naboloxi munfe ra?

I kisi makuya n na, i mu n wa xui rame?

³ N Marigi Ala, koe nun yanyi, n i xilima,
kono i mu n ma xili ratinma.

⁴ Kono i tan Seniyentoe,
i xa kibanyi rabilinxi Isirayila xa tantui ra.

⁵ Muxu benbae bara danxaniya i ma.
I bara e rakisi e xa danxaniya saabui ra.

⁶ E to i xili, i naxa e xoreya.

E bara danxaniya i ma.

I mu e lu yaagi kui.

⁷ Kono n tan bara findi mixi xuri ra alo dondoli,
alo mixi mu na n tan na.

Adamadie n nayaagima, mixie n mayelema.

⁸ Mixi naxan birin n toma,
e yoma n ma.

E de petesima n ma,
e e belexesole tima n ma a jaaxi ra.

⁹ E naxe, «I ya ti Alatala ra.
A i rakisima, a i ratangama,
barima i rafan a ma!»

¹⁰ Ee Ala, i bara n namini n nga teege,
i bara n sa a kanke ma.

11 N xaxili tixi i ra kafi n bari temui.
I findixi n Marigi Ala ra kafi n baxi foye tode.

12 I naxa i makuya n na,
barima kontofili bara wuya n xun.
Malila yo mu na n fe ma.

13 Senbemaē bara n nabilin alo Basan tuurae.

14 E de rabixi alo yete xaape.

15 N nii na bafe n fate, n xorie na bafe e
radoxodee.

N bope mu sama, limaniya bara ba n yi.

16 N senbe doloxi alo boora.

N nenyi bara kankan n kon na.

I na n mafindife bende ra.

17 Mixi naaxi gali bara n nabilin alo baree.

E bara n belexe nun n sanyi tunba.

18 N xori birin saxi kene ma.

E ya banbanxi n na.

19 E n ma dugie itaxunma e bore ma,

E n ma dugi fanyi matoma a lanma a xa lu naxan
be.

20 Alatala, i naxa i makuya n na!

N ma senbema nan i ra.

I xa i xulun n malide.

21 I xa n nii rakisi santidegema ma.

I xa n natanga na baree ma.

22 I xa n nakisi na yete ma.

I xa n nakisi na tuurae ferie ma.

23 N i xili masenma ne n ma mixie be,
n i matoxoma ne nama tagi.

24 Wo tan naxan gaaxuma Alatala ya ra,
wo xa a tantu.

Wo tan naxan kelixi wo benba Yaxuba bonsoe,

wo xa a matoxo.

Wo tan naxan kelima Isirayila bonsoe,
wo xa gaaxu a ya ra.

²⁵ Ala mu yoma misikiine xa toore ma.

A mu a yete noxunma a ma xe,
a a xa maxandi suxuma ne.

²⁶ Ala, n i matoxoma jama xungbe ya ma.

N fama n ma laayidi rakamalide mixie be,
naxee gaaxuma Ala ya ra.

²⁷ Mixi magoroxie fama e degede, han e wasa.

Naxee Alatala fenma, e fama a matoxode.
Ala xa simaya fi wo ma.

²⁸ Dunija birin fama ratude Alatala xa fe ma,

e man birin e ya rafindima a ma.

Si birin fama e magorode a be,

²⁹ barima birin na Alatala xa mangeya nan bun.

A si birin yamarima.

³⁰ Dunija senbema na ge e degede,

e birin fama e magorode Ala be.

Naxee birin findima bende ra,

e fama e xun sinde Ala be.

E mu noma e yete nii ratangade.

³¹ Adamadie birin fama Ala batude.

E e Marigi xa fe falama e bore be.

³² Ala fama a xa tinxinyi masende

mixi birin be naxee fama baride.

Ala bara na ragiri.

23

Alatala n meenima

Ala matoxoe

Dawuda xa beeti

¹ Alatala n meenima

alo xuruse kante a xa xuruse meenima ki naxe.
Se birin na n yi ra n hayi na naxan ma.

² Alatala n xaninma fe fanyi ma,
alo xuruse kante xurusee xaninma jooge fanyi
ma ki naxe,

alo a e xun tima ye raxaraxi ra ki naxe.

³ A senbe fima n ma.

A n tima kira tinxinxi xon, barima Alatala nan a
ra.

⁴ Hali n jere dimi kui, n mu gaaxuma,
barima i na n seeti ma.

I n kantama, i n xun tima yire fanyi ra.

⁵ I donse rafalama n be n yaxuie ya xori.

I se xiri joxunme sama n ma.

I n ma pooti rafema minse ra a fanyi ra.

⁶ Hæeri nun hinnenteya birama n foxo ra n ma
dunijeigiri kui.

N luma ne Ala xa horomolingira kui loxo yo loxo,
han n ma dunijeigiri jon.

24

Nde soma Ala xa horomobanxi kui?

Ala xa seriye

Dawuda xa bæti

¹ Alatala nan gbe na boxi nun a isee birin na,
dunija nun adamadi birin.

² A tan nan boxi doxoxi baæe nun xuree tagi.

³ Nde noma tede Alatala xa geya fari?

Nde noma sode a xa horomobanxi kui?

⁴ Naxan xa wali fan,

naxan boje seniye,

naxan mu birama fe fufafu foxo ra,

naxan mu wule falama,

na kanyi nan soma Ala xa hōrōmōbanxi kui.

⁵ Alatala barake sama a ma,
a rakisima Ala a sare ragbilenma a ma.

⁶ Yi mixi mooli nan Ala fenma.
Yaxuba xa mixie wama Ala kolonfe.

Ḥengi rate.

⁷ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie
fan xa rabi.

Nōre Kanyi na sofe.

⁸ Nde na yi Nōre Kanyi ra?

Alatala senbema nan a ra, Alatala, naxan senbe
gbo gere kui.

⁹ Tete naadee xa rabi, hōrōmōbanxi naade forie
fan xa rabi.

Nōre Kanyi na sofe.

¹⁰ Nde na yi Nōre Kanyi ra?

Mange Alatala nan Nōre Kanyi ra.

25

Ala, hinne n na

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ N xaxili tixi i tan Alatala nan na.

² N Marigi Ala, n bara n yete taxu i ra
alako yaagi naxa n soto,
alako n yaxuie naxa n mayele.

³ Naxan yo la i ra, na kanyi mu yaagi sotoma,
kono yanfante tan, yaagi sotoma ne a fanyi ra.

⁴ Alatala, i xa kira masen n be,
n xaran i xa kira ra.

⁵ N napeere i xa nondi kira xon,

i man xa n matinkan i xa kira ra,
barima i tan Ala nan n nakisima.
N xaxili tixi i ra loxoε birin.

⁶ Alatala, i maɔoxun i xa marafanyi nun i xa
fonisireya ma,

barima e na na kabi duniɔa foε.

⁷ I naxa i maɔoxun n ma yunubi ma,
n naxan nabaxi n ma segetalaya kui,
n i raxoɔoxi temui naxe.

Alatala, i maɔoxun n ma i xa fonisireya kui,
barima i fan.

⁸ Alatala fan, a tinxin.

Na nan a toxi a kira masenma yunubitooε be.

⁹ A tan nan mixi magoroxi rapereɔema tinxinyi kui.
A e matinkanma a xa kira ra.

¹⁰ Alatala xa fonisireya nun tinxinyi na mixie be,
naxee a xa saate nun a xa yaamari mabanbanma.

¹¹ Alatala, n ma yunubie xafari i xili xa fe ra,
barima e mu xurun.

¹² Nde gaaxuma Alatala ya ra?
Alatala kira masenma na kanyi be
a lanma a xa jere naxan ma.

¹³ A aligiyama lima ne seewe kui.
A bonsoε fan fama sabatide yi boxi ma.

¹⁴ Alatala a xa gundo masenma mixie be,
naxee gaaxu a ya ra.

A a xa saate masenma ne e be.

¹⁵ N xaxili tixi Alatala ra loxoε birin
barima a tan nan n natangama fe jaaxi ma.

¹⁶ Alatala, yandi, hinne n na,
barima tooromixi nan n na,
n malima fan mu na.

¹⁷ N boje bara tooro. N namini na toore kui.

- 18 I ya rasiga n ma sunnunyi nun n ma jaxankate ma,
i xa dije n ma yunubi birin ma.
- 19 I xa a mato n yaxuie wuyaxi ki naxe.
E n xonxi a jaaxi ra.
- 20 N nii makanta, i xa n natanga,
alako yaagi naxa n soto i xa niini bun ma.
- 21 Seriyε nun tinxinyi xa n kanta
barima n xaxili tixi i tan na.
- 22 Ala, Isirayila xunsara a xa tōre birin ma.

26

Tinxintōε jεre ki

Ala maxandi

Dawuda gbe

- 1 Alatala, i xa n ma kiiti sa, barima n jεre ki
tinxin.
N bara n yetε taxu i ra, n mu birama.
- 2 Alatala, n bōje mato, n sondonyi makiiti,
3 barima n laxi i xa hinne ra,
n man n jεrema i xa seriyε ma.
- 4 N mu luma wule faleε ya ma,
n mu jεrema filankafuie tagi.
- 5 Fe kobi rabae mu rafan n ma,
n tan nun mixi jaaxie mu luma yire keren.
- 6 Alatala, n nan n jεre ki raseniyen,
n man luma ne i xa serεxεbade.
- 7 N tantui beeti bama,
n i xa kaabanakoe masenma.
- 8 Alatala, i xa hōrōmōbanxi rafan n ma, i xa nōre
na dennaxe.
- 9 I naxa n nii ba alo yunubitōεε nun faxatie.

10 E fe jaaxie rabama, e kobiri rasuxuma tinxintareya ra.

11 Kɔnɔ n tan luma tinxinyi kui.

N xun sara, i xa dije.

12 N ɲere ki tinxin.

N Alatala tantuma ne malanyie kui.

27

I xaxili ti Alatala ra

Ala maxandi

Dawuda gbe

1 Alatala nan na n ma naiyalanyi ra.

N nakisima na a ra.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

N ma duniɲeigiri na Alatala nan ma niini bun ma.

N lan n xa gaaxu nde ya ra?

2 N gerefae nun n yaxui naxee fe jaaxi rabama, e na fa n nahalakide, e tan nan birama.

3 Hali soori gaali n nabilin, n boɲe mu serenma.

Hali soori gaali fa n gere,de, n boɲe suusama ne.

4 N fe keren nan maxɔrin Alatala ma, n na na nan fenfe.

N wama lufe Alatala xa hoɔmɔbanxi nan kui n ma duniɲeigiri birin,

alako n xaxili xa ti Alatala xa fe fanyi ra,

n man xa nɔ a xa hoɔmɔbanxi matode.

5 A n natangama ne toore ma hoɔmɔbanxi kui.

A n noxunma ne na niini bun ma.

A n natema ne geya fari.

⁶ A n xun nakelima ne n yaxuie ya xori naxee n nabilinxi.

N serexe bama ne a xa horomobanxi kui jalexinyi ra.

N suuki ba, n beeti ba Alatala be.

⁷ Alatala, i tuli mati n xui ra, n na i maxandife.

Hinne n na, i man xa n yaabi.

⁸ N bope wama i fenfe.

Alatala, n i fenma ne.

⁹ I naxa i kobe ti n na.

I naxa mee i xa konyi ra xone kui.

I tan nan na n malima ra.

N ma marakisima Ala, i naxa n nabolo, i naxa n nabepin.

¹⁰ Xa n nga nun n ba n nabolo,

Alatala tan a makorema ne n na.

¹¹ Alatala, i xa kira masen n be.

N xun ti kira tinxinxi ra, alako n yaxuie naxa n suxu.

¹² I naxa n nabolo n yaxuie xa e sago raba n na, barima e bara findi tōpegelae ra n be.

Fe kobi rabae nan lanxi e ma.

¹³ N laxi a ra n Alatala xa fe fanyi toma ne yi dunipa bende fupi fari.

¹⁴ I xaxili ti Alatala ra.

I senbe xun xa masa, i xa limaniya.

I xaxili ti Alatala ra.

28

Ala pengi dōxoxi a xa mixie xon ma

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, n bara i xili.

I xa senbe luma n be alo fanye.

I tuli mati n na, xa na mu a ra n luma alo faxesa
mixi.

² N na n belexe ite i be i xa yire seniye nxi mabiri,
i xa n ma maxandi xui rame.

³ I naxa n lu alo mixi paaxie nun tinxintaree.

E e boore yanfama, e boje mu fan.

⁴ E xa wali kobi sare ragbilen e ma.

E naxan nabaxi mixie ra,

i xa na raba e fan na.

A lanma e xa na mooli soto,

⁵ barima e mu Alatala xa wali kolon.

A fama e rabirade, e mu keli sonon.

⁶ Alatala tantu,

a bara n ma dube suxu.

⁷ Alatala nan na n senbe nun n kantama ra.

N xaxili tixi a tan nan na naxan n malima.

N boje seewama ne, n fa beeti ba a be.

⁸ Alatala nan a xa pama senbe ra,

a findi a xa mixi sugandixi kantama ra.

⁹ I xa pama rakisi, i xa barake ragoro e ma.

Meeni e ma

alo xuruse demadonyi meenima a xa goore ma
ki naxe.

I pengi doxo e xon ma abadan.

29*Alatala xui magaaxuxi**Ala matoxe*

Dawuda xa beeti

¹ Malekee, wo Alatala matoxo,

a xa binye nun a senbe xa fe ra.

² Wo xa Alatala matoxo,
wo xa a batu a nore seniyenxi kui.

³ Alatala xui mema baa ma,
Ala Binye Kanyi xui luma alo galanyi,
a a xui rasigama baa xungbee ma.

⁴ Alatala xui senbe gbo,
a magaaxu.

⁵ Alatala xui wuri bili xungbee igirama,
alo naxee na Liban boxi ma.

⁶ Alatala Liban wuri bilie ituganma alo ninge di,
a Siriyon geya ituganma alo sexe i ninge.

⁷ Alatala xui te rayensenma alo seyamakonyi.

⁸ Alatala xui Kadesi gbengberenyi raserenma.

⁹ Alatala xui a niyama xelie nun sie xa bari.
Nama birin e xui itema a xa horomobanxi kui,
a a fala,

«Matoxoe na Ala be!»

¹⁰ Alatala nu na a xa kibanyi kui dunipa ban-
baran ye temui naxe.

A xa mangeya mu jonma abadan.

¹¹ Alatala nan senbe fima a xa nama ma,
a barake nun bopesa fima e ma.

30

Ala xa xone mu buma

Ala matoxoe

¹ Dawuda xa beeti a naxan sebe Ala xa
horomobanxi xa fe ra

² N bara i matoxo Alatala,
barima i bara n nakeli.

I mu tin n yaxuie xa xunnakeli soto n xun ma.

³ N Marigi Alatala, n to i xili,

i naxa n nayalan.

⁴ Alatala, i naxa n nii rakisi saya ma,
i mu tin n xa goro gaburi kui.

⁵ Danxaniyatɔɛɛ, wo xa beɛti ba Alatala be,
wo xa a xili matɔxo.

⁶ A xa xɔne mu buma,
kɔno a hinnema i ra i xa simaya birin kui.
Nunmare, mixie wama, kɔno geɛɛge e fa
ɲɛlexin.

⁷ N boɲesa soto temui naxe n naxa a fala,
«N mu noɲa birade.»

⁸ Alatala, temui dangixi i naxa n senbe lu alo
geya,

kɔno yakosi i bara i noɲun n ma.
N boɲe bara ifu.

⁹ Alatala, n naxa i xili, n naxa i maxandi.

¹⁰ N naxa a fala i be,
«N ma faxe findima geeni mundun na i be?
Xa n bara goro gaburi kui,
na noɲa findide matɔxoɛ ra i be?
Na noɲa i xa lanlanteya masende duniɲa be?»

¹¹ Alatala, i tuli mati n na, i xa kinikini n ma.
Alatala, n mali.

¹² I bara n ma nimise masara seɛwe ra.
I bara n ma sunnun donma masara ɲɛlexin
donma ra.

¹³ N Marigi Alatala, na na a ra n mu dunduma,
n tantui beɛti bama ne i be abadan.

31

Lafe Ala ra

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be

² Alatala, n bara n xaxili ti i ra.

I naxa tin n xa lu yaagi kui, i xa kiiti fanyi sa n ma.

³ I xa i tuli mati n na, n nakisi.

I xa lu n be alo fanye,

alo yire makantaxi alako n xa kisi.

⁴ N ma senbema nun n ma kantama nan i ra.

I xa n xun ti kira fanyi xɔn i xili fanyi xa fe ra.

⁵ N yaxuie bara yeɛ itala n ya ra, kɔnɔ i fama n natangade na ma.

⁶ N bara n xaxili ti i ra.

Alatala Nɔndi Marigi, i bara n nakisi.

⁷ Kuye batui mu rafa n ma,

n tan, nan n taxuma Alatala nan na.

⁸ N seɛwama ne i xa hinne xa fe ra,

barima i bara n ma tɔɔre to,

n sondonyi na paxankata, i na kolon.

⁹ I mu n soxi n yaxuie yi ra, i bara n xɔreya.

¹⁰ Alatala, hinne n na,

barima n na tɔɔɔfe.

N fate birin bara ba n ma.

¹¹ N ma simaya na ɲɔnfe tɔɔre kui.

N ma dunɲɛigiri xɔɔxɔ.

N senbe bara ɲɔn n ma yunubi xa fe ra.

N fate bara kana

¹² n yaxuie xa fe ra.

N bara yaagi n dɔxɔbooree xɔn ma.

N booree, xa na mu a ra naxee n toma taa kui,
e e gima ne n ma.

13 E birin bara n̄εemu n ma al̄o n ɲan bara faxa.
N luxi al̄o se l̄oexi.

14 N bara n yaxuie xui m̄ε.

Gbaloe na n nabilinyi.

E bara lan a ma e xa n faxa.

15 K̄on̄o n tan bara n taxu i ra, i tan n Marigi
Alatala.

16 N na i sagoe.

N natanga n yaxuie ma naxee wama n
ɲaxankatafe.

17 I xa i xa konyi to, n nakisi i xa hinne ra.

18 Alatala, n na i xili, i naxa n lu yaagi kui.

Ala xa mixi ɲaaxie rayaagi,

Ala xa e rasabari faxe ra.

19 Ala xa e xui radundu,

barima yi wule falee e yete igboma, e yo tinx-
int̄oεe ma.

20 I xa hinne gbo, i naxan nagataxi i yaragaaxuie
be,

naxee i xa kantari fenma.

21 I bara e yigiya alako fe kobi rabae naxa e suxu.

I bara e ratanga wule falee ma.

22 Alatala tantu, barima a bara hinne n na n ma
t̄oore kui.

23 N ma gaaxui kui, n nu bara a fala,

«I bara i n̄oxun n ma,»

k̄on̄o i bara n ma maxandi suxu.

24 Danxaniyat̄oεe, wo xa Alatala xanu.

Alatala togondiyat̄oεe rakisima ne,

k̄on̄o a yete igboe ɲaxankatama ne.

25 Wo tan naxee wo xaxili tixi Alatala ra,

wo wo senbe so, wo xa limaniya.

32

Ala yunubi xafarife

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa lɔnni bɛɛti

¹ Nɛlɛxinyi na adama bɛ

naxan xa yunubi bara ba,

naxan xa fe kobi bara xafari.

² Nɛlɛxinyi na adama bɛ

Alatala bara diɲɛ naxan ma fe kobi ma,

a nun maifui mu na naxan xaxili ya ma.

³ Danmi n dunduxi, n mu nɔma minide tɔɔrɛ kui.

N nu tɔɔrɔma nɛ yanyi birin na.

⁴ Kɔɛ nun yanyi i xa tɔɔrɛ na n fari.

N senbɛ bara kana, a bara lu alɔ gbengberɛn yire.

⁵ N bara n ma yunubi masen i bɛ,

n mu n ma yunubi nɔxunxi fa.

N bara a fala,

«Fo n xa n ma yunubi ya xaran Alatala bɛ.»

I tan Alatala bara n ma yunubi ba n ma.

⁶ Mixi tinxinxi birin xa i maxandi a waxati.

Xa tɔɔrɛ gbo alɔ banbaranyi,

a mu sese niyama a ra.

⁷ N ma kantari lanxi i tan nan ma.

I man sunnunyi bama n ma.

N i tantuma nɛ i xa maratange xa fe ra.

⁸ N wo xaranma nɛ kira ra

wo lan wo xa bira naxan fɔxɔ ra.

N wo rasima nɛ,

n nan n ɲengi sama nɛ wo xa fe xɔn ma.

⁹ Wo naxa lu alɔ soe,

xa na mu a ra sofale xaxilitare,
naxan mu rajereema fo karafoe ra.

¹⁰ Fe xone gbegbe ragataxi mixi jaaxi be,
kono naxan a xaxili tixi Alatala ra,
Ala xa fonisireya na kanyi rabilinma ne.

¹¹ Mixi tinxinxie, wo ssewa Alatala ra,
wo man xa jalexin.
Wo Ala tantu jalexinyi kui wo xui itexi ra,
wo tan mixi tinxinxie birin.

33

Ala na woyen, a fe ragirima ne

Ala matoxe

¹ Tinxintoe, wo xa Alatala matoxo wo xui itexi
ra.

Tinxintoe lan e xa Ala matoxo.

² Wo xa Alatala tantu kora ra,
wo xa beeti ba kora ra luuti fu daaxi.

³ Wo xa beeti neene ba a be,
wo xa na raba maxasee ra wo xui itexi ra.

⁴ Alatala xa masenyi tinxin,
a a xa wali birin nabama soobe ra.

⁵ Tinxinyi nun seriye rafaan a ma,
dunija birin nafexi Alatala xa hinne ra.

⁶ Alatala naxa koore daa a xa woyenyi ra.
A to woyen keren fala, tunbuie naxa mini keren
na.

⁷ A naxa baa fan malan yire keren,
a xa ye ragata.

⁸ Boxi birin xa gaaxu Alatala ya ra.
Dunija mixi birin xa a binya.

⁹ A na woyen, a fe ragirima ne.
A na yaamari fi, a rabama ne.

10 Alatala sie xa natεε kanama nε.

A mu e xa wali sɔɔneyama.

11 Kɔɔɔ Alatala xa fe ragirixie buma abadan.

A waxɔnfe sɔɔneyama nε waxati birin.

12 Nεlexinyi na si bε naxan marigi findixi Alatala ra.

Nεlexinyi na bɔnsɔε bε Alatala naxan sugandixi.

13 Alatala a ya ragoroma dunija ma kelife ariyanna,

a mixi birin mato.

14 Kelife a xɔnyi, a dunija mixi birin matoma nε.

15 Naxan adamadie bɔɔɔ daaxi,

a a ɲengi sama e xa walie xɔn.

16 Mangε yo mu kisima a xa sɔɔrie saabui ra.

Sɔɔri fan mu kisima a yetε senbe ra.

17 Sɔɔri ɲɔxɔ a ma a xa soe nɔma a rakiside,

kɔɔɔ na tan mu findima kisi ra a bε.

18 Alatala nan mεɛnima mixie ma naxee gaaxuma a ya ra,

naxee e xaxili tima a xa hinne ra,

19 alako e nii naxa laaxira,

alako e xa balo kaame waxati.

20 Won xaxili tixi Alatala nan na.

A tan nan won malima ra,

a tan nan won kantama ra.

21 Won bɔɔɔ sεεwaxi a tan nan ma fe ra,

barima won bara la a xili seniyenxi ra.

22 Alatala, i xa hinne muxu ra,

barima muxu xaxili tixi i tan nan na.

34

Ala yaragaaxuie sare

Ala matoxoxe

¹ Dawuda to a yete findi daxui ra Abimeleki ya i alako a xa a bejin, a naxa yi beeti sebe.

² N Alatala tantuma waxati birin.

A xa matoxoxe mu bama n de i.

³ N Alatala matoxoma n boje kui.

Tooromixie fama ne na mede, e fa seewa.

⁴ Won birin xa Alatala binya, won xa a xili matoxo.

⁵ N to Alatala maxandi, a naxa n yaabi, a n ma gaaxui birin ba n yi.

⁶ Naxan na a ya ti Ala ra, a seewama ne, a mu yaagima.

⁷ Xa tooromixi a xui ramini, Alatala a mema ne, a fa a rakisi a xa toore kui.

⁸ Alatala xa maleke Ala yaragaaxuie rabilinma ne, a e kanta.

⁹ Wo a mato, Alatala fan de! Nelexinyi na adama be naxan xaxili tixi a ra.

¹⁰ Seniyentoe, wo xa gaaxu Alatala ya ra, alako wo hayi birin xa fan.

¹¹ Kaame yete suxuma ne, kon Alatala fenmae hayi birin fanma ne.

¹² N ma die, wo fa, wo xa fa wo tuli mati n na. N xa Alatala yaragaaxui masen wo be.

¹³ Nde wama simaya xonkuye xon?

Nde wama lufe seewe kui temui birin?

¹⁴ Xa wo wama na xon, woyen paaxie naxa mini wo de i, wo naxa wule yo fala.

¹⁵ Wo xa fe paaxi lu na, wo xa fe fanyi raba.

Wo xa wo tunnabexi bojesa fenfe ra.

¹⁶ Alatala tinxintose toma ne, a a tuli matima e
wa xui ra.

¹⁷ Alatala a kobe soma fe kobi rabae ra,
alako e xili xa nemu dunija ra.

¹⁸ Tinxintose na e mawa Alatala be, a a tuli
matima ne e ra,
a e ba e xa tooree kui.

¹⁹ Alatala luma mixi fe ma naxan sunnunxi a
boje ma,
a mixi rakisima naxan xaxili bara ifu.

²⁰ Toore gbegbe tinxintoe lima ne,
koro Alatala a rakisima na birin ma.

²¹ Alatala menima ne a ma,
sese mu a toma.

²² Fe jaaxi nan mixi jaaxi faxama.
Tinxintoe yaxuie fama jaxankatade.

²³ Alatala a xa konyie xun sarama ne.
Naxan a xaxili tima Ala ra,
na mu kiiti jaaxi sotoma.

35

Mixi jaaxi sare

Ala maxandi

Dawuda gbe

¹ Alatala, i xa mixi tooro naxan wama n toorofe.
Naxan wama n gerefe, na kanyi gere.

² Keli, i xa n mali i xa geresose ra.

³ I xa xali nun tanbe xa ite n yaxuie xili ma.
A fala n be, a i tan nan n ma marakisima ra.

⁴ Ala xa n yaxuie rayaagi, a xa e xaxili ifu,
naxee wama n faxafe.

Naxee fe jaaxie maxirima n xun ma,
Ala xa e rayaagi, a xa e keru.

⁵ E xa lu alo maale lagi foye naxan nayensenma.
Alatala xa maleke xa e keru.

⁶ Ala xa e lu dimi kui,
Ala xa e xa kira masalaxun.
Alatala xa maleke xa e keru.

⁷ E bara yeke itala n ya ra,
e bara yili ge n birama dennaxe,
alako e xa n faxa hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e
ra.

⁸ Ala xa na sare ragbilen e ma.
Ala xa e suxu yeke kui, Ala xa e rabira yili kui.

⁹ Na temui n boje jalexinma ne Alatala ra.
N seewama ne a xa marakisi xa fe ra.

¹⁰ N boje a falama ne,
«Alatala, i maniye mu na.
Nde noma tooromixi ratangade senbema ma?
Nde noma setare ratangade mujetie ma?»

¹¹ Wule false n toorogema,
e nu fe fala e mu naxan kolon.

¹² E n ma fe fanyi sare ragbilenma fe jaaxie ra.
Mixi birin bara n nablo.

¹³ Kono e tan nu furaxi temui naxe,
n nu luma sunnun na e be,
n nu fa sunyi suxu,
n Ala maxandi e be temui birin.

¹⁴ N sunnunxi e be alo n sunnunma n boore be
ki naxe,
xa na mu a ra n ngaxakerenyi be.
N kinikinixi e be alo n kinikinima n nga be ki
naxe.

¹⁵ Kono toore to n tan li, e birin naxa jalexin.
E naxa kafu e bore ma n xili ma,

e xa n ꞑaxankata, e xa n nahalaki.

¹⁶ Mixi ꞑaaxie nun konbitie,
e birin n ma fe xɔnxi, e nu yele.

¹⁷ N Marigi, munfe ra i tinma na mɔɔli xa raba?
N nii ratanga e xa gere ma, n nii rakisi yi yetee
ma.

¹⁸ Na kui n i tantuma ne malanyi xungbe kui,
N i matɔxɔma ꞑama gbegbe tagi.

¹⁹ Ala xa n natanga n yaxuie ma,
naxee wama yofe n ma.

Ala xa n natanga n xɔnmixie
naxee wama n konbife hali n mu fe yo rabaxi e
ra.

²⁰ E mu wɔyeɛ fanyi yo falama,
e mixi fanyi madaxuma tun.

²¹ E n tɔɔɛgeɛma a falafe ra, «Muxu bara a to.»

²² Alatala, i bara na birin to. I naxa dundu de.

N Marigi, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi Ala, keli,
i xa n xun magere so,

i xa n xun mafala.

²⁴ N Marigi Alatala, i xa n ma kiiti sa i xa tinxinyi
ra,

alako n yaxuie naxa n mayele.

²⁵ I naxa tin e xa a fala,

«Muxu bara nɔ a ra, muxu bara a masɔɔ.»

²⁶ Ala xa n xɔnmixie rayaagi, n yaxuie xaxili xa
ifu.

²⁷ Ala xa n xanuntenyie rasεewa,
naxee a falama e xui itexi ra,

«Tantui na Alatala be naxan a xa konyi luma
bɔɔesa kui.»

²⁸ N i xa tinxinyi masenma ne,

n i tantuma ne temui birin.

36

Adama xa jaaxura nun Ala xa hinne

Ala matoxe

¹ Alatala xa konyi Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² N bara mixi jaaxi xa matandi mapoxun n boje kui.

A mu a kolon a lanma a xa gaaxu Ala ya ra.

³ A a yete igboma han a mu noma a xa yunubi tode,

a mu noma a jere ki xonde.

⁴ A xa woyenyi jaaxu, a nu mixi madaxu tun.

A mu fe fanyi yo kolon.

⁵ A fe jaaxi mapoxunma ke ra, a fa kira jaaxi suxu,

barima a mu tondima fe kobi lude.

⁶ Alatala, i xa hinne koore lima, i xa dugutegeja sigama han nuxui.

⁷ I xa tinxinyi gbo alo geyae.

I xa kiiti tilin alo baa.

I tan nan adamadie nun subee rakisima.

⁸ Ala, i xa hinne fan.

Adamadie birin yigiya sotoma ne i yi ra, alo toxoe yoree luma e nga gabutenyie bun ma ki naxe.

⁹ E wasama i xa neme nan na,

i xa fe fanyi luma e be alo ye xinbeli.

¹⁰ I tan nan gbansan noma adama rabalode.

I xa naiyalanyi bara muxu xa kira iyalan.

¹¹ I xa hinne i kolonmae ra,

i xa i xa tinxinyi masen tinxintoe be.

¹² I xa n natanga yete igboee ma,
i naxa a lu mixi jaaxie xa n keru.

¹³ Tinxintaree birama ne, e mu noma kelide
sonon.

37

Mixi jaaxi nun mixi fanyi masundi

Ala xa seriye

Dawuda gbe

¹ I naxa kontofili mixi jaaxie ra.

I naxa tin lude alo e tan.

² E lisima ne mafuren alo pooge,
e faxama ne alo sansie.

³ I xa i taxu Alatala ra, i xa fe fanyi rabatu.

I xa lu yi boxi ma, nondi xa findi i xa baloe ra.

⁴ Alatala xa findi i waxonfe ra.

Na kui a i waxonfe ragirima ne.

⁵ I i xaxili ti Alatala ra, a birin taxu a ra.

A tan nan fe ragirima.

⁶ Ala fama i xa nondi makenende
alo a soge raminima ki naxe geesege.

A i xa xunnakeli makenenma
alo soge naxan yanbama yanyi ra.

⁷ I boje raxara Alatala ya i,

i xa mame ti, Ala na na.

I naxa mixi jaaxi tone hali a xa fe birin
soneyaxi.

⁸ I naxa xono, i i boje magoro.

Na tone lu na, a mu fee soneyama i be.

⁹ Ala fama mixi jaaxie ranonde,
kono naxee e xaxili tixi Ala ra,
e fama yi boxi sode ke ra.

10 A mu buma mixi jaaxie xa loe dunipa ma.

E mu toma dede.

11 Naxee bojree magoroxi,
e tan nan fama yi boxi sotode ke ra, e lu bojresa
kui.

12 Tinxintare tinxintoe yanfama, a xono a ma.

13 Kono Marigi yeleva na mixi jaaxi ma,
barima a a kolon a fama naxan sotode.

14 Mixi jaaxie santidegema bama a tee i,
e xali fan suxu,

alako e xa misikiine nun setare tooro,
e xa tinxintoe kon naxaba.

15 Kono e tan nan fama faxade e yete xa san-
tidegema saabui ra.

E xa xalie fama girade.

16 Se xuri naxan na tinxintoe yi ra,
a fisa mixi jaaxie xa bannaya be,

17 barima Alatala e senbe kanama ne,
a fa tinxintoe mali.

18 Alatala jengi saxi mixi fanyi xon.

E ke buma ne abadan.

19 E mu yaagima toore temui, e lugama ne kaame
waxati.

20 Kono mixi jaaxie faxama ne.

Alatala yaxuie luma ne alo fiili,
naxan sexe lisima, a fa gan.

21 Mixi jaaxi doni tongoma ne, kono e mu a fima.
Mixi fanyi tan mixie kima a xa fonisireya kui.

22 Alatala xa barakatoe yi boxi sotoma ne ke ra,
kono Ala naxan dankama, na kanyi fama ha-
lakide.

23 Naxan jere ki rafan Alatala ma,
a na kanyi malima ne a xa dunijeigiri kui.

24 Hali a sa dinkon, a mu birama,
barima a belexe na Alatala yi ra.

25 Kabi n dimedi temui, han n xemoxi ra,
n mu tinxintoe keren toxi Ala naxan nabepinxi,
naxan xa die taami makulama.

26 Tinxintoe ki tima, a mixie donima.
A xa die barake sotoma ne.

27 I xa fe kobi lu na, i xa fe fanyi raba.
Na kui i simaya xonkuye sotoma ne.

28 Seriyе rаfаn Alatala ma.
A mu a xa hinnentee rabepinma.
A e kantama ne abadan.
Konon mixi paaxie bonsoe fama ne halakide.

29 Tinxintoe fama ne yi boxi sotode ke ra, e lu
be abadan.

30 Tinxintoe lonni nan masenma,
seriyе nan minima a de kui.

31 A Marigi Ala xa seriyе na a bope kui,
a mu birama kira xon.

32 Mixi paaxi tinxintoe yanfama, a xa a fаxa.

33 Konon Alatala mu tinxintoe luma a yaxuie
sagoe.

A mu tinma e xa a topege kiiti temui.

34 I xaxili ti Alatala ra, a xa kira suxu,
alako a xa i rakeli, i xa yi boxi soto ke ra.
Na temui i mixi paaxie toma ne e halakixi.

35 Temui dangixi n bara senbema paaxi nde to.
A xungbo alo wuri tofanyi.

36 Konon n to dangi a yire a firin nde,
n naxa a li a xa fe xuben.

N naxa a fen, kɔnɔ n mu a to.

³⁷ I xa mixi fanyi nan mato, tinxintɔɛ nan igbɛ.

Na mixi mɔɔli findima barakatɔɛ nan na.

³⁸ Kɔnɔ yunubitɔɛɛ tan fama nɛ sɔntɔde,
e bɔnsɔɛ birin fa halaki.

³⁹ Alatala tinxintɔɛɛ rakisima nɛ,
a findi e xa makantama ra e xa tɔɔrɛ kui.

⁴⁰ A e malima nɛ, a e ratanga.

A e ratanga mixi jaaxie ma, a e rakisi,
barima e yigiyaxi a tan nan ma.

38

N sɛnbɛ bara kana

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi bɛɛti

² Alatala, i naxa n paxankata i xa xɔnɛ kui,
i naxa n halaki i xa bɔɲɛte kui.

³ I bara n maxɔnɔ i xa tanbɛ ra, i bara n nabira.

⁴ Yalanyi yo mu na n bɛ i xa xɔnɛ kui.

N ma yunubi bara a niya n fate birin xa tɔɔrɔ.

⁵ N ma yunubie bara gbo n xun ma.

Na kote bara binya, n mu a nɔma sɔnɔn.

⁶ N ma fie bara gbo, e xiri bara jaaxu.

Na birin fatanxi n ma xaxilitareɲa nan na.

⁷ N bɔɲɛ bara kana, xunnakeli mu na n bɛ.

N luma fɛɛɲɛn na sunnunyi nan kui.

⁸ N fate birin wolenxi, yalanyi yo mu na sɔnɔn.

⁹ N sɛnbɛ bara kana, n fate birin bara ba n ma.
N bɔɲɛ tɔɔrɔxi tun.

¹⁰ N Marigi, i n waxɔnfe kolon, n ma tɔɔrɛ mu
nɔxunxi i ma.

¹¹ N bɔɲɛ mu saxi, n sɛnbɛ bara ɲɔn.

N ya mu naiyalanyi toma sɔnɔn.

¹² N xanuntenyie nun n booree bara keli n xun
ma
n ma fure xa fe ra, n ngaxakerenyie bara e
makuya n na.

¹³ Naxee wama n faxafe, e bara yeɛ itala n ya ra.
Naxee wama n tɔɔɔfe, e bara n konbi,
e n tɔɔɔɛɛma temui birin.

¹⁴ Kɔnɔ n mu n tuli mati na wɔyenyie ra,
n mu n de rabi n xa e yaabi.

¹⁵ N luma alɔ tuli xɔri, n luma alɔ boboe.

¹⁶ Alatala, n xaxili tixi i tan nan na.

N Marigi Ala, i tan nan gbansan nɔma n yaabide.

¹⁷ N naxɛ, «I naxa tin n yaxuie xa yo n ma,
e xa jɛɛxin n ma tɔɔɔɛ xa fe ra.»

¹⁸ A gbe mu luxi n xa bira,
n na tɔɔɔfe temui birin.

¹⁹ N bara n ti n ma yunubi rabaxie ra,
n yangoe naxee rabaxi, na fe bara n kɔntɔfili.

²⁰ N yaxuie tan kɛnde, e sɛnbɛ gbo.

N xɔnmixie bara wuya, hali nɔndi mu na e bɛ.

²¹ Naxee fe fanyi masarama fe jaaxi ra, e n
tɔɔɔma,

barima n tan birama fe fanyi nan fɔxɔ ra.

²² Alatala, i naxa n nabɛɛɛn.

N Marigi Ala, i naxa i makuya n na.

²³ N Marigi, i xa fa mafuren n malide.

N Marigi, n ma marakisima nan i ra.

39

Adama luma alɔ foye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N bara a fala, «N fe birin nabama,
alako n naxa yunubi raba n de ra.

N fe birin nabama,
alako n naxa na woyenyi mooli fala mixi jaaxie
ya xori.»

³ N ma toore xungbe kui,
n naxa dundu, n mu sese fala, n naxa n sabari
tun.

⁴ N boje nu satunma, n ma toore naxa lu alo te
dexexi.

Na bara a niya n xa yi woyenyi fala,

⁵ «Alatala, a masen n be n faxama temui
mundun,

n ma simaya sigama han minden,
alako n xa n senbe xa xurunyi kolon.

⁶ I bara n ma simaya radunke, a xon mu kuya
sonon.

Adama luma alo foye naxan dangima.»

Nengi rate.

⁷ Adama luxi ne alo niini, naxan minima, a fa
dangi.

A naafuli malanma, konon naxan fama a sode,
a mu na kolon.

⁸ N Marigi, n fa n xaxili tima nde ra?

I tan nan gbansan noma n malide.

⁹ N nakisi n ma yunubie birin ma.

I naxa n nayaagi daxuie ya xori.

¹⁰ N bara dundu, n mu sese falama,
barima i tan nan na walife.

¹¹ I xa fure ba n ma, beenu i xa n najon toore
kui.

¹² I mixi jaxankatama a xa yunubi xa fe ra.

Naxan nafan adama ma, i na bama a yi.

Na fe luma nε aλo kuli naxan bogise fanyi xun
 nakanama
 beenu mixi xa a matongo.
 Adamadi misaalixi foye nan na naxan dangima.
 Nengi rate.

¹³ Alatala, n ma dube suxu,
 i xa i tuli mati n ma maxandi ra.
 I xa n wa xui mε, barima i xa xone nan n na.
 N luma aλo n benbae,
 n mu buma yi dunija bendε fupi fari.
¹⁴ I xa i xa naxankate ragbilen n foxo ra sinden,
 xa na mu a ra n faxama nε.

40

N mu noma dundude

Ala maxandi nun Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² N bara n xaxili ti Alatala ra,
 a bara a tuli mati n na.
³ A bara n ba boora xora,
 a n sanyi radiki fanye ra.
⁴ A bara beeti neene sa n boje ma
 naxan findixi tantui ra Ala be.
 Mixi gbegbe na na mε, e gaaxuma nε Ala ya ra,
 e e yete taxu Alatala ra.
⁵ Nelexinyi na adama nan be
 naxan a xaxili tixi Alatala ra,
 naxan mu a kobe ratoxi yete igboe ma,
 naxan mu a kobe ratoxi kuye batufe ma.
⁶ N Marigi Alatala,
 i bara i xa fe fanyi gbegbe masen muxu be.

I maniyε mu na.

N wama na birin tagi rabafe mixie bε,
kɔnɔ i xa fe fanyi wuya han a bara dangi a i.

⁷ I mu wama sεrεxε tun xa xɔn ma.

I bara n tuli rabi.

I mu wama sεrεxε gan daaxi xɔn ma,
i mu wama sεrεxε yunubi xafari daaxi fan xɔn
ma.

⁸ N bara fa kitaabui makuntanxi ra naxan sεbεxi
n bε.

⁹ N Marigi Ala, n bara tin i waxɔnfe ma.

I xa sεriyε na n sondonyi kui.

¹⁰ N tinxinyi masenma pama bε.

I xa a kolon Alatala, n mu fama dundude i xa fe
ma.

¹¹ N mu nɔma dundude i xa nɔndi ma.

N i xa fe fanyi nun i xa marakisi fe falama nε.

N mu i xa fonisireya nun i xa nɔndi nɔxunma
pama ma.

¹² I tan Alatala, i mu fama tondide n bε i xa
marafanyi ma.

I xa fonisireya nun i xa nɔndi n kantama nε
tεmui birin.

¹³ Tɔɔrε gbegbe bara n nabilin.

N ma yunubi fan bara gbo han a bara dangi a i.

E bara wuya dangife n xunsexeε ra.

Limaniya bara ba n yi ra.

¹⁴ Alatala, yandi, n natanga.

Alatala, yandi, n mali.

¹⁵ Naxee wama n nii bafe, naxee wama n ma fe
paxi xɔn ma,

e birin xa makuya n na yaagi kui.

¹⁶ Naxee n mayelema, yaagi xa e dε ixara.

17 Naxee birin biraxi i fɔxɔ ra,
 e xa sɛɛwa, e xa ɲɛlexin i xa fe ra.
 Naxee wama i xa kisi xɔn ma,
 e xa a fala tɛmui birin, «Tantui na Alatala bɛ.»
 18 Setare nun misikiinɛ nan na n na,
 kɔnɔ Marigi bara ratu n ma fe ma.
 I tan nan na n ma malima ra a nun n nakisima.
 N Marigi Alatala, i naxa dugundi!

41

Furema Ala maxandife

Ala maxandi

1 Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ
 2 ɲɛlexinyi na mixi bɛ naxan hinnɛma tɔɔromixi
 ra.
 Alatala a ratangama nɛ a xa tɔɔrɛ ma.
 3 Alatala a ratangama nɛ, a a rabalo.
 A ɲɛlexinma nɛ dunɲa.
 I mu a luma a yaxuie sagoe.
 4 Alatala a malima nɛ a fura tɛmui, a a rayalan.

 5 N a falama a bɛ,
 «Alatala, hinne n na.
 N nayalan barima n bara yunubi raba i ra.»
 6 N yaxuie wɔyɛn ɲaaxie falama, e naxɛ,
 «A faxama mun tɛmui?
 A xili lɔɛma mun lɔxɔɛ?»
 7 Naxan fama n xɛɛbude a filankafui wɔyɛnyi
 falama.
 Fe ɲaaxi gbo a bɔɲɛ kui.
 A na keli n xun ma, a na mɔɔli falama.

 8 N xɔnmixie n ma fe makɔlikɔlima e boore bɛ,
 e xa n tɔɔrɔ.

⁹ E naxe, «Fure jaaxi bara a suxu,
a bara tagan, a mu kelima sonon.»

¹⁰ Hali n defanboore, n nu laxi naxan na,
muxu nun naxan nu muxu degema yire keren,
na bara a kobe ti n na.

¹¹ Alatala, hinne n na, i xa n nakeli,
alako n xa n yaxuie sare ragbilen e ma.

¹² N a kolon n nafan i ma,
barima i mu n luma n yaxuie sagoe.

¹³ I n malima ne barima n tinxin.
I bara tin n xa lu i seeti ma abadan.

¹⁴ Tantui na Isirayila Marigi Alatala be abadan.
Amina. Amina.

42

N sondonyi nimisaxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lonni beeti beetibae xa mange be

² Ala, n wama lufe i yire.

N i fenma alo xeli ye fenma ki naxe.

³ N hayi na Ala jipe ma.

N a yire lima mun temui?

⁴ Yakosi n wama koe ra,

n wama yanyi ra.

Mixi n maxorinma,

«I Marigi Ala na minden?»

⁵ N na ratu yi fe ma, n boje seewama ne.

Singe n nu jama rapere ma Ala xa horomobanxi
nan kui,

e nu beeti bafe jalexinyi kui,

e tantui rasiga Ala ma.

⁶ Munfe ra n sondonyi nimisaxi?

Munfe ra n bɔɲɛ sunnunxi?

N xa n xaxili ti Ala ra,
n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

⁷ N Marigi Ala, n bɔɲɛ nimisaxi n yɛtɛ kan ma fe
ra.

Na na a ra n nan n natuma i ma Yuruden,
n na dɛnnaxɛ yi temui,
Xerimon nun Misari geyae na dɛnnaxɛ.

⁸ N ma tɔɔrɛ xun nan tun masafe.
A luma alo susui ye naxan sinma xure ye xun.

⁹ Alatala hinnɛma n na yanyi ra,
n fan bɛɛti bama a bɛ kɔɛ ra.
N Ala maxandima naxan n nabaloma.

¹⁰ N bara a fala Ala bɛ,
naxan sɛnbɛ gbo alo fanye,
«I nɛɛmuxi n ma munfe ra?
I n luxi tɔɔrɛ kui

n yaxuie xa nɔɛ bun ma munfe ra?»
¹¹ N yaxuie n tɔɔrɔma konbi ra lɔxɔ yo lɔxɔ.
E n maxɔrinma, «I Marigi Ala na minden?»

¹² N sondonyi nimisaxi munfe ra?
N bɔɲɛ sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,
n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.
N Marigi nan na n ma marakisima ra.

43

N bɔɲɛ sunnunxi munfe ra?

Ala maxandi

¹ Ala, i xa n ma kiiti sa.
I xa n xun mafala ɲama danxaniyatare xɔn ma.
I xa n natanga yanfantee nun wule false ma.

² Ala n ma kantama na i tan nan na,
i n nabɛpinxi munfe ra?

I n luxi tɔɔrɛ kui n yaxuie xa nɔɛ bun ma munfe ra?

³ I xa n ma kira iyalan i xa nɔndi ra,
i xa n xun ti sigafe ra i yire i xa geya sɛniyenxi fari.

⁴ N nan n makɔrema nɛ Ala xa sɛrɛxɛbade ra,
Ala naxan findixi n ma sɛwɛ nun n ma nɛlɛxinyi ra.

N bɛɛti bama n Marigi Ala bɛ kɔra ra.

⁵ N sondonyi nimisaxi munfe ra?

N bɔɔnɛ sunnunxi munfe ra?

N xa n xaxili ti Ala ra,

n man xa a tantu a xa kisi xa fe ra.

44

Muxu mu i xa saate kanama

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa lɔnni bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ

² Ala, muxu bara a mɛ muxu benbae saabui ra,
i wali naxan nabaxi tɛmui dangixi.

³ I bara sie kerɪ be
alako muxu benbae xa sabati yi bɔxi ma.

⁴ E mu be sɔtɔ e xa santidɛgɛma xa ra,
e mu kisi sɔtɔ e yetɛ sɛnbɛ xa ra.

I tan nan sɛnbɛ bara e rakisi,
i tan nan xa hinne bara findi na saabui ra.

⁵ Ala, i tan nan findi n ma mangɛ ra.

Yandi, i xa Yaxuba bɔnsɔɛ rakisi.

⁶ Muxu fama muxu yaxuie ragbilende i tan nan
saabui ra,

muxu fama e ragorode i xili ra.

⁷ N mu n xaxili tixi n ma xali xa ra,
n ma santidɛgɛma mu nɔma n nakiside.

8 Kɔnɔ i tan nan muxu ratangama muxu yaxuie
 ma,
 i tan nan muxu xɔnmixie rayaagima.
 9 Muxu Ala nan matɔxɔma tɛmui birin,
 muxu i tan nan xili tantuma abadan.
 Nengi rate.

10 Kɔnɔ yakɔsi i bara muxu rabɛɛnin,
 i bara muxu rayaagi.
 I mu muxu xa sɔɔrie malima sɔnɔn.
 11 I bara muxu ragi muxu yaxuie ya ra,
 naxee muxu xɔnxi,
 nee bara muxu harige birin ba muxu yi ra.
 12 I bara muxu rabɛɛnin alako e xa muxu faxa alo
 xurusee,
 i bara muxu rayensen ɲamanɛ gbɛtɛɛ ma.
 13 I bara i xa ɲama mati sare xuri ra,
 naxan mu findima geeni ra i bɛ.
 14 I bara muxu rayaagi muxu dɔxɔbooree xɔn
 ma.
 Muxu rabilinyie yoma muxu ma.
 15 I bara a niya si gbɛtɛɛ xa muxu mayele,
 e nu e xunyie lintan muxu ma.
 16 N xaxili ifuxi tɛmui birin, n bara yaagi.
 17 Naxee n xɔnxi, nee n mayelema,
 e n konbima.
 E wama e gbɛɲɔxɔfe.

18 Hali yi birin to rabaxi muxu ra,
 muxu mu nɛɛmuxi i ma,
 muxu mu i xa saate kanaxi.
 19 Muxu bɔɲɛ mu gbilenxi i fɔxɔ ra,
 muxu mu muxu makuyaxi i xa kira ra,
 20 naxan a niyama i xa muxu lu wulabaree tagi,

muxu xa faxa.

²¹ Xa muxu sa nεemu muxu Marigi Ala xili ma,
xa na mu a ra muxu naxa ala gbεtεε batu,

²² Ala mu a kolonma xε?
A mu mixi gundo birin kolon?

²³ Kεnε mixie na muxu faxafe alε xurusee.
E na rabama tεmui birin i tan nan ma fe ra.

²⁴ N Marigi, xunu. I xife munfe ra?

Keli, i naxa mεε muxu ra tεmui birin.

²⁵ I yatagi nεxunma muxu ma munfe ra?

I nεemuxi muxu xa tεεε nun yaagi ma munfe
ra?

²⁶ Muxu bira nε bεxi, muxu mu nεma kelide
sεnεn.

²⁷ Yandi, keli, fa muxu mali.

I xa muxu xun sara i xa hinne xa fe ra.

45

Mange xa futi

Ala matεxε

¹ Kora xa die xa lεnni bεeti bεetibae xa mange
bε. A xa ba alε bεeti naxan xili «Fuge tofanyie.»
Xanunteya sigi.

² Wεyεn fanyie bara n bεεε rafe.

N xa yi wali raba mange bε.

N nenyi luma nε alε sebeliti fanyie xa kale.

³ I tofan adamadi birin bε, i fata wεyεn nεxunmε
tide,

barima Ala barake sama i xa fe ma tεmui birin.

⁴ I xa i xa santidegema xiri i tagi,

alako i xa xunnakeli nun i xa binyε xa kolon.

Sεori senbema nan i ra.

⁵ I senbe gbo.

Te i xa soori ragise fari, nondi, magoroe, nun
tinxinyi xa fe ra.

I xa fe xungbe raba.

⁶ I xa tanbee magaaxu.

E fama i yaxuie sondonyi soxode,
sie birama ne i sanyie bun.

⁷ «Ala, i xa mange kibanyi buma ne abadan.

Tinxinyi nan findixi i xa mangeya tonxuma ra.»

⁸ Tinxinyi nan nafan i ma.

Naaxuija mu rafan i ma fefe ma.

Na nan a toxi i Marigi Ala bara i sugandi seewe
kui.

Fisamante nan i ra dangife i booree ra.

⁹ Labunde nun se xiri joxunme na i xa dugi ma.

Xulunyi tima i xa mange banxi tofanyi kui.

Korae jalexinyi xui raminima i be.

¹⁰ Mangee xa di ginε luma i seeti ma,

i xa ginε fan na i fe ma, a maxirixi xεema tofanyi
ra.

¹¹ N ma di ginε, i tuli mati n na.

I naxa kankan i bonswe ma,

xa na mu a ra i xa denbaya nun i baba ma.

¹² I xa i igoro mange be

naxan findixi i marigi ra.

I tofan, i rafan a ma ki fanyi.

¹³ Tirekae fama bunsee ra i be,

naafuli kanyie fan fanma i binyade.

¹⁴ Mangee xa di ginε soma banxi kui,

a maxirixi dugi tofanyi ra, xεεma na a ma.

¹⁵ A xa konyi ginεε a matima mangε xon.

Mangε fan maxirixi dugi tofanyi ra.

¹⁶ Ginε so tεmui, mixi birin jεlexinxi,
e xulunyi tima.

¹⁷ I xa die fama lude alo i benbae,

e findi mangεε ra bɔxi birin xun ma.

¹⁸ N i tan findima xili kanyi nan na abadan.

Bonsεε birin i matɔxɔma nε waxati yo waxati.

46

Won mu gaaxuma

Ala matɔxɔε

¹ Kora xa die xa bεeti bεetibae xa mangε bε
ginεdimedi xui daaxi

² Ala, won kantama nan a ra.

Won ma kantari na a yi ra.

A won malima won ma tɔɔre birin kui.

³ Xa bɔxi sa sεren, won mu gaaxuma.

Xa geya sa bira baa ma, won mu gaaxuma.

⁴ Xa mɔrɔnyie sa xaape, won mu gaaxuma.

Xa geya sa a imaxa, a sεren, won mu gaaxuma.

⁵ Xure nan a ra, naxan salonyie Ala xa taa
raseεwama.

Ala Xili Xungbe Kanyi xa hɔrɔmɔlingira
seniyenxi na menni nε.

⁶ Ala na na taa kui, na taa mu a ramaxama,
a a malima subaxε nefe a li.

⁷ Sie sɔnxɔε ratema, mangεyae birama nε.

Ala nefe a xui ramini, duniɲa birin xununma nε.

⁸ Mangε Alatala na won sεeti ma.

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

⁹ Wo fa Alatala xa wali mato,
a gbaloe naxan luxi bɔxi ma.

¹⁰ A tan nan gere ɲɔnma dunɲa birin ma.

A xali girama nɛ.

A tanbɛ kanama nɛ,
a makantase gan.

¹¹ «Wo wo raxara, wo xa a kolon Ala na n tan
nan na.

N si birin yamarima.

N ma yaamari na dunɲa birin ma.»

¹² Alatala na won sɛɛti ma,

Won ma kantari na Yaxuba Marigi Ala yi ra.

47

Ala fisamante mange

Ala matɔxɔɛ

¹ Kora xa die xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ

² Wo tan sie birin, wo wo bɛlexɛ bɔnbɔ,
wo sɔnxɔ, wo xui ite ɲɛlexinyi kui Ala bɛ!

³ Alatala Xili Xungbe Kanyi magaaxu.

Mange xungbe nan a ra dunɲa birin xun ma.

⁴ A bara sie ragoro won bun ma,
e xa lu won sagoe.

⁵ A bara bɔxi fi won ma kɛ ra,
naxan findixi Yaxuba bɔnsɔɛ xa xunnakeli ra.
A won xanu.

ɲɛngi rate.

⁶ Ala tema ɲɛlexin xui nan tagi,
a fama sarae fe xui ma.

⁷ Wo bɛɛti ba Ala bɛ, wo bɛɛti ba!

Wo beeti ba won ma mange be, wo beeti ba!

⁸ Ala nan mange ra dunija birin xun ma,
wo xa lonni beeti ba.

⁹ Ala magoroxi mange kibanyi seniyeñxi kui,
si birin mange nan a ra.

¹⁰ Sie xa mangee kafuma Iburahima Marigi Ala
xa jama ma,
barima Ala nan a ragiri mangee xa dunija kanta.
Ala na se birin xun.

48

Ala xa taa Siyon

Ala matoxe

¹ Kora xa die xa beeti. Sigi seniyeñxi.

² Alatala gbo.

A lanma won xa a matoxo
a xa taa kui a xa geya seniyeñxi fari.

³ Ala xa geya Siyon tofan,
a rafañ dunija birin ma.

Na findi Mange Xungbe xa taa nan na.

⁴ Ala a jengi sama a xa taa makantaxi xon,
a bara a yete findi a kantama ra.

⁵ Mangee to e malan Siyon gere xili ma,

⁶ e naxa kaaba na tofe ra.
E naxa gaaxu, e fa e gi.

⁷ E to gaaxu na ya ra,
e naxa seren alo gine naxan na di barife,

⁸ xa na mara alo Tarasisi xa kunkuie
foye xungbe naxee imaxama.

⁹ Won Marigi Ala kaabanako naxan nabaxi a xa
taa kui,

won bara na me, won bara na to.
Mange Alatala na taa rakisima temui birin.

Nengi rate.

¹⁰ Ala, muxu na so i xa Hərəmölǵingira kui,
muxu ratuma i xa hinne nan ma.

¹¹ Ala Xili Xungbe Kanyi,
i xili tantuma ne dunıǵa yire birin.
I xa mangeya tinxin.

¹² Nama ǵelxinma ne Siyon geya fari,
Yudakae seewama ne i xa kiiti xa fe ra.

¹³ Wo xa Siyon mabilin,
wo xa a xa soori tidee konti.

¹⁴ Wo xa a tete nun a yire makantaxie mato,
alako wo xa na fala wo xa die be.

¹⁵ Ala nan na won Marigi Ala ra abadan.
A won narere ma han aligiyama.

49

Aligiyama sigafe mu kanama

Ala xa seriye

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Wo wo tuli mati yi ra, wo tan pama birin.
Dunıǵa pama birin, wo wo tuli mati n na.

³ Tide xuri kanyi, tide xungbe kanyi,
setare a nun se kanyi, wo birin xa wo tuli mati.

⁴ N fama woyenyi hagige nan falade wo be,
n bope xaxili fanyi naxan mapoxunxi.

⁵ N nan n tuli tixi taali ra,
n fama na tagi rabade wo be kora xui ra.

⁶ Munfera n fa gaaxuma gbaloe loxo e ya ra,
n yaxuie xa fe kobi n nabilinma temui naxe?

⁷ E laxi e xa bannaya nan na,
e nu fa e yete matoxo e harige xa gboe ra.

8 E mu noma e bore xunsarade,
E mu noma e xunsare fide Ala ma.

9 E nii xunsare xoxoxo,
e mu noma a fide abadan.

10 E tan mu faxama? E mu sigama aligiyama?

11 Won a toma, lonnilae faxama,
lonnitaree fan faxama ne.
E fa e harige lu mixi gbete yi ra.

12 Mixi naxee e xilie saxi boxie xun ma,
e mapoxunxi ne e xa banxie luma ne naa abadan,
e xonyi mu kanama keli lanfanmae ma,
a sa doko lanfanma gbete ra.

13 Hali mixi xungbe, a mu buma.

A faxama ne alo subee.

14 Mixi naxee laxi e yete ra, e xa kira nan ya.
E xui rafan naxee ma, nee birama ne e foxo ra.

15 E aligiyama lima ne.

Faxe e raloma ne.

Mixi tinxinie e maboronma ne.

E xa tofanyi kanama ne.

Aligiyama findima ne e xonyi ra.

16 Kono Ala n nii xunsarama ne aligiyama,
a n xanin.

Nengi rate.

17 Mixi na findi banna ra, a harige na gbo,
i naxa gaaxu,

18 barima a mu sese xaninma aligiyama.

A harige mu birama a foxo ra.

19 A jlexinma ne a harige ra a xa dunijeigiri
kui,

barima birin a matoxoma na xa fe ra,

20 kono a fa siga aligiyama

a a benbae li na,
 naxee mu duniḡa toma sonon.
²¹ Xa banna mixi xaxili mu na,
 a luxi ne alo sube naxee faxama.

50

Serexe naxan nafan Ala ma

Ala xa seriye

Asafi xa beeti
¹ Alatala na woyenfe.
 A na duniḡa birin xilife,
 keli sogetede han sogedorode.
² Kelifa Siyon, Ala xa tofanyi yanbama.
³ Won Marigi Ala na fafe,
 a mu dunduxi.
 Te belebele na a ya ra,
 foye xungbe fan na a rabilinyi.
⁴ A xui tema koore ma,
 a xui goroma boxi
 kiiti sade a xa mixie be.
⁵ «N batulae, naxee laayidi tongoxi n be serexe
 ra,
 wo xa wo malan.»
⁶ Ala xa masenyi tinxinxi kelima koore nan ma,
 barima kiitisa nan na Ala ra.
⁷ «N ma mixie, wo wo tuli mati, n xa woyen.
 Isirayila, n bara wo kalamu.
 Ala nan n na, wo Marigi Ala.
⁸ N mu xonoxi wo xa serexee xa fe ra.
 Wo serexe gan daaxie bama n be temui birin.
⁹ N mu tuura tongoma wo xonyi.
 N mu si kontonyi fan tongoma wo xa kule.

- 10 N gbe nan na sube birin na wula i.
N gbe nan na sube birin na geyae ma.
- 11 N gbe nan na xoni birin na koore ma.
N gbe nan na sube birin na fili ma.
- 12 Xa kaame n suxuma nu, n ma falama wo tan
be.
N gbe nan na duniya birin na.
- 13 N tan tuura sube donma? Ade.
N tan si kontonyi wuli minma? Ade.
- 14 A lanma wo xa tantui rasiga n ma,
na xa findi wo xa serexee ra.
Wo xa wo xa laayidie rakamali n be, n tan Ala
Xili Xungbe Kanyi.
- 15 Wo xa n xili wo xa toore kui.
N fama wo ratangade,
wo fan fama n matoxode.»
- 16 Ala xa masenyi nan ya, mixi jaaxie be,
«wo na n ma yaamari nun n ma saate durusife
munfe ra?
- 17 N ma seriyee mu rafan wo ma.
Wo mu n ma woyenyi danxunma.
- 18 Wo nun mujetie na a ra.
Wo nun yene rabae na a ra.
- 19 Fe jaaxi nan tun minima wo de i,
wo wule nan tun falama.
- 20 Wo nun naxan nga keren a ra,
wo na toonegema.
- 21 Wo naxan nabaxi, na nan ya.
Han yakosi n bara n sabari.
Wo joxo a ma a n na wo seeti ma,
konon n fama xaarjede wo ma,
n fama a birin ya bade wo be.
- 22 Wo xa yi fe me,

wo tan naxee nɛɛmuxi Ala ma,
 xa na mara n wo xa fe kanama nɛ.
 Mixi yo mu wo ratangama.

²³ Naxan tantui sɛrɛxɛ bama n bɛ,
 na mixi bara n matɔxɔ.
 Mixi naxan a jɛrɛ ki matoma a fanyi ra,
 n fama n tan Ala xa marakisi masende a bɛ.»

51

Dawuda xa yunubi

Ala maxandi

- ¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mangɛ bɛ.
- ² Annabi Natan wɔyɛnfe Dawuda bɛ a yunubi raba Batiseba ra tɛmui naxɛ.
- ³ Ala, hinne n na alɔ i darixi a ra ki naxɛ.
 Dɪjɛ n ma fe jaaxi ma i xa bɔjɛ fanyi saabui ra.
- ⁴ I xa n naseniyen n ma fe kobi birin ma.
 I xa n ma yunubi xafari.
- ⁵ N bara n ma yunubi kolon.
 N mu nɔma nɛɛmude na ma.
- ⁶ N na fe jaaxi rabaxi i keren nan na.
 N naxan nabaxi a mu rafan i ma.
 I na n makiiti,
 nɔndi luma nɛ i bɛ.
- ⁷ N barixi yunubi fe nan kui,
 kabi nga furi ba nɛɛnɛ ra.
- ⁸ Kɔnɔ nɔndi na lu mixi bɔjɛ kui,
 na nan nafan i ma.
 Na lonni masen n bɛ.
- ⁹ N seniyen hisopi burexɛ ra,
 alako n xa fiixɛ.
 N seniyen,
 alako n xa fiixɛ fɔɛn alɔ xijɛ.

10 Nelexinyi nun sɛɛwɛ fi n ma,
alako n bɔɲɛ xa sa.

11 I kobe ti n ma yunubi ra,
i xa n ma fe kobi birin ba n ma.

12 N Marigi Ala, n bɔɲɛ mafindi bɔɲɛ sɛniyenxi
ra,
xaxili fanyi fi n ma.

13 I naxa n makuya i ya tode ra.
I naxa i Xaxili Sɛniyenxi ba n yi ra.

14 Kisi sɛɛwɛ nun limaniya fi n ma
naxan n malima.

15 N i xa kira masenma nɛ i matandilae bɛ,
alako e man xa bira i foxɔ ra.

16 N nakisima Ala,
n bara mixi faxa.
Yandi, n xunsara,
alako n xa i xa fe fanyi masen.

17 N Marigi, na niya n bɛ,
n xa i tantu.

18 Sɛrɛxɛ mu rafaɲ i ma,
xa na mu a ra n na bama nɛ i bɛ nu.
I mu wama sɛrɛxɛ gan daaxi xɔn.

19 Sɛrɛxɛ fanyi findixi yetɛ magoroe nan na.
Ala wama yi sɛrɛxɛ mɔɔli nan xɔn ma.

20 I xa hinne Siyoni ra,
i xa Darisalamu tɛtɛ rakeli.

21 Na temui i nelexinma nɛ sɛrɛxɛ tinxinxi
nun sɛrɛxɛ gan daaxi ra.

Na temui tuurɛ nan bama sɛrɛxɛ ra i xa
sɛrɛxɛbade.

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be.

² Masenyi nan ya Dowege Edonka xa fe ra, naxan a fala Solu be a Dawuda na Aximeleki xonyi.

³ I i yeɛ igboma fe kobi rabafe ra munfe ra?

Ala xa hinne buma ne abadan.

⁴ I de luma alo fine naxan fe jaaxi rabama.

Yanfante nan i ra.

⁵ Fe jaaxi rafan i ma dangife fe fanyi ra.

Wule rafan i ma dangife nondi ra.

ɲengi rate.

⁶ I woyen xui xaape, i de mu fan.

⁷ Na kui Ala fama i rahalakide temui birin.

A i suxuma ne, a i keri i xa banxi kui, a i keri dunija ma.

ɲengi rate.

⁸ Tinxintɔe naxee findima seedee ra e fama yeleda na kanyi ma yi ki ne,

⁹ «Wo na mixi mato,

naxan mu nu a xaxili tixi Ala ra.

A naxa la a xa naafuli ra,

a a yeɛ kanta a xa yanfanteya ra.

¹⁰ Kɔnɔ, n tan naxan laxi Ala xa hinne ra,

n ma fe birin na sooneyafe

alo Oliwi wuri tofanyi naxan na Ala xonyi.»

¹¹ N i tantuma ne abadan i xa wali xa fe ra.

N xaxili tixi i xili fanyi nan na i xa danxaniyatɔe tagi,

barima i fan.

Ala xa seriye

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba xule xui ra.

² Xaxilitare a falama a boje kui,

«Ala mu na.»

E fe haramuxie rabama, e mu tinxin.

Mixi yo mu na naxan fe fanyi rabama.

³ Ala a ya ragoroma adamadie ma kelife ariyanna,

a xa e mato xa xaxilima nde na na naxan Ala fenma.

⁴ Kono birin bara makuya Ala ra, e nu fe jaaxi raba.

Hali mixi keren mu na naxan fe fanyi rabama.

⁵ Tinxintaree xaxili mu na?

E nu n ma pama tooo tun.

E mu Ala xilima feo.

⁶ E fama serende gaaxui ra na nan ma, barima Ala fama na mixi moolie rayensende, naxee wama wo tooofo.

⁷ Nde kelima Siyon a xa Isirayila rakisi?

Ala na a xa pama ramini konyiya kui,

Yaxuba bonsoe seewama ne, Isirayila jalexinma ne.

54*N Marigi tima n bun ma**Ala maxandi*

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Sifikae to a fala Solu be a Dawuda a noxunxi e xonyi, Dawuda naxa yi beeti ba.

³ Ala, n nakisi i xili ra, n ma kiiti sa i senbe ra.

⁴ Ala, n ma dube suxu, i tuli mati n ma woyenyi ra.

⁵ Xɔɲe ndee bara keli n xili ma, mixi kobi naxee wama n faxafe. E mu Ala kolon fefe ma.

Nengi rate.

⁶ Ala n malima, n Marigi tima n bun ma.

⁷ A n yaxuie xa kobija sare ragbilenma e ma. I xa e halaki i xa dugutegeɲa kui.

⁸ N bara a panige n xa serexe ba i be.

Alatala, n i xili tantuma ne barima i fan,

⁹ i man n nakisima n ma toore kui, n fa no n yaxuie ra.

55

Yanfantee

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, n ma dube suxu, i naxa i noxun n ma maxandi ma.

³ I tuli mati n na, i xa n yaabi.

Xanmeri nun gaaxui bara ge n suxude

⁴ n yaxuie xa woyenyi xa fe ra, a nun mixi jaaxie xa wali kobi xa fe ra.

E wama n toorofo, e n toogegema xone kui.

⁵ N boɲe bara seren, n sondonyi bara gaaxu faxe ya ra.

⁶ Gaaxui nun serenyi bara n suxu a jaaxi ra. Na bara n natagan.

⁷ Xa gabutenyi nan nu na n be nu alo ganbe, n nu bara siga yigiya fende nu,

⁸ n nu n gima ne, n siga yire makuye,

n sigama wula i ne nu.

Ngengi rate.

⁹ N xa n gi mafuren, alo foye xungbe.

¹⁰ N Marigi, fe kobi rabae rayensen ye.

I naxa e lu e xa lan fe kobi ma,
barima kobija nun gere bara gbo taa kui.

¹¹ Kɔɛ nun yanyi ra fe kobi rabae taa rabilinma,
e xa fe jaaxi nun tinxintareya raba taa kui.

¹² E bara fe birin kana.

Gbesɛnɔnnɛya nun maifui bara gbo taa kui.

¹³ Xa yaxui nan tun n konbima nu, n dijɛma.

Xa n xɔnmixi nan tun kelima n xili ma nu,
n nan n nɔxunma ne a ma nu.

¹⁴ Kɔnɔ i tan n lanfanma nan i ra, n xanuntenyi,
n defanboore.

¹⁵ Won de fan, won birin sigama Ala xa
hɔrɔmɔbanxi.

¹⁶ E xa e tɛrenna faxe ra,
e xa goro gaburi kui e jɛje ra,
barima e e jɛɛma fe jaaxie nan tun kui.

¹⁷ Kɔnɔ n bara Ala xili.

Alatala n nakisima ne.

¹⁸ N gbelegbelema kɔɛ a nun yanyi ra. A bara n
xui me.

¹⁹ N yaxuie to wuya, a bara n natanga na gere
ma.

²⁰ Ala naxan na a xa kibanyi kui kabi a folɛ,
a a tuli matima n na, a fa n yaxuie rabira,

Ngengi rate

barima e tondixi tuubide.

E mu gaaxu Ala ya ra.

²¹ Yi mixie bara e bore gere, e saatɛ kana.

22 E de iḡoxun alo xijε, kono gere na e boje kui.
E xa woyenyi salaxun alo ture,
kono e mixi tōrōma alo santidegema naxan baxi
a tεε i.

23 I xa i xaxili ti Alatala ra, a i malima nε.
A mu tinma tinxintōε xa bira.

24 Ala, yi geresoe nun yi yanfantee xanin
aligiama.

I naxa e xa simaya konti rakamali.

Ala, n bara n taxu i ra.

56

N mu gaaxuma sōnōn

Ala maxandi nun Ala matōxōε

1 Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili, «Ganbe na wuri makuye
fari.» A a ba Filisitakae a suxu temui naxe Gati.

2 Ala, hinne n na barima mixie na n gerefe.

E gere tima n be temui birin.

3 N yaxuie fεεpenma gere ra.

Ala Xungbe, n gerefae bara wuya.

4 N na gaaxu temui naxe, n nan n xaxili tima i
tan nan na.

5 N Ala xa masenyi matōxōma.

N mu gaaxuma sōnōn, barima n bara la Ala ra.

Ibunadama gbansan nōma munse rabade n na?

6 Temui birin n yaxuie wama n tōrōfe e xa
woyenyi ra.

N ma fefe mu rafanxi e ma.

7 E lanxi n ma jaxankate ma,
e bira n fōxō ra yire birin alako e xa n faxa.

8 I naxa tin e xa ratanga e xa fe jaaxie ma.

Ala, i xa xone xa e rabira.

⁹ I n ma dunipeigiri kolon, i n yaye toxi.

N ma tōre birin sebexi i yi ra.

¹⁰ N na i xili temui naxe, n yaxuie gbilenma ne n
foxo ra.

N a kolon n nun Ala na a ra.

¹¹ N Ala xa woyenyi matoxoma,
n Alatala xa masenyi matoxoma.

¹² N mu gaaxuma sonon, barima n bara la Ala ra.
Ibunadama gbansan noma munse rabade n na?

¹³ Ala, n xa n ma laayidi rakamali i be, n ma
tantui serexee ra,

¹⁴ barima i bara n natanga faxe ma.

I mu tin n xa bira,

alako n xa jere i xa kira xon ma yi bende fuji
fari.

57

N bara limaniya soto

Ala maxandi

¹ Dawuda xa suuki beetibae xa mange be. A xa
ba alo beeti naxan xili «I naxa halaki ti.» Dawuda
naxa yi ba a to a gi Solu ma, a sa so fonme kui.

² Ala, hinne n na, yandi i xa hinne n na.

N maratange fenma i yire

alo toxeyore a fenma a nga gabutenyi bun ma ki
naxe

han fe xoroxoe xa dangi.

³ N bara Ala Xili Xungbe Kanyi maxandi
naxan n ma fe birin sooneyama.

⁴ N xonmixie n naxankatama temui naxe,
Ala n nakisima ne kelifa ariyanna,

Nengi rate

a hinne nun nɔndi ragoroma n ma.

⁵ Yɛtɛɛ bara n nabilin,
n saxi e tagi, e tan naxee adamadie faxama.

E jinyie luxi alɔ tanbɛɛ,
e nɛnyie luxi alɔ santidɛgɛma naxan baxi a tɛɛ i.

⁶ Ala, i xa i xa binyɛ masen koore ma,
i xa a masen bɔxi ma.

⁷ E bara yɛlɛ ti n ya ra, a gbe mu luxi n xa so a
ra.

E bara yili ge n ya ra, kɔnɔ e tan nan biraxi a kui.
Nengi rate.

⁸ Ala, n bɔɛɛ bara limaniya, n bara limaniya soto.
N bɛɛti bama nɛ, n i tantuma nɛ.

⁹ N bɔɛɛ bara keli n na,
n xa n ma kɔrae tongo, n xa bɛɛti ba han subaxɛ.

¹⁰ Marigi, n i tantuma nɛ sie tagi.
N bɛɛti bama nɛ i bɛ bɔnsɔɛɛ tagi.

¹¹ I xa hinne koore lima nɛ,
i xa tinxinyi tema nɛ han nuxuie.

¹² Ala, i xa i xa binyɛ masen koore ma,
i xa a masen bɔxi ma.

58

Adamadie sare

Ala xa sɛriyɛ

¹ Dawuda xa suuki bɛɛtibae xa mangɛ bɛ. A xa
ba alɔ bɛɛti naxan xili «I naxa kasarɛ ti».

² Wo xa wɔyɛnyi mu tinxin.

Adamadie, wo nɔma kiiti sade nɔndi ra?

³ Ade, wo fe jaaxi rabama wo bɔɛɛ kui,
wo fe jaaxi rabama yi bɔxi ma,
wo mixi ratantanma dunija ma.

- 4 Kafi e bari temui,
e findixi mixi jaaxi nan na.
Wule false bara lɛ kabi e bari lɔxɔɛ.
- 5 E xa xɔnɛ luxi nɛ alɔ bɔximase xɔnɛ,
alɔ bɔximase naxan mu bɔximase suxui xui
ramɛma.
- 6 Hali bɔximase suxui fanyi, a mu nɔma a
suxude.
- 7 Ala, i xa e jinyi kana e dɛ i, barima e luxi nɛ
alɔ yɛtɛ.
Alatala, i xa e dɛ wanwan.
- 8 E jɔnma nɛ alɔ ye naxan ifilima bɔxi.
E xa tanbɛ mu jɛrɛma sɛnbɛ ra.
- 9 A luma alɔ boe naxan fate lɔɛma lingi kui.
A luma alɔ di naxan baxi a nga fate i, a mu foye
to.
- 10 Beenun tunde xa fura yege malinsinxi ra,
xa na mu a ra yege xare ra,
Ala e kɔma nɛ, a e wɔlɛ a i.
- 11 Mixi tinxinxi fama jɛlɛxinde barima a fama
gbɛjɔxɔɛ sɔtɔde.
A fama a sanyi maxade mixi jaaxi wuli ra.
- 12 Adamadie fama a falade, «Iyo, Ala mixi
tinxinxi sare fima.
Iyo, Ala kiiti sama nɛ duniya ma.»

59

Bare xaɔnɛ

Ala maxandi

- 1 Dawuda xa suuki bɛɛtibae xa mangɛ bɛ. A xa
ba alɔ bɛɛti naxan xili «I naxa halaki ti». A naxa

a ba Solu to sōorie xεε e xa Dawuda faxa a xa banxi kui.

² N Marigi Ala, n natanga n yaxuie ma.

N ma fe xa te dangife n yaxuie xa fe ra.

³ N natanga tinxintaree ma.

N nakisi faxetie ma,

⁴ barima e wama n faxafe.

Senbema na e malanfe n xili ma,

hali n mu findi fe kobi raba ra,

hali n mu yunubi yo raba Alatala ra.

⁵ Hali n mu na fe jaaxi rabafe,

e e gima n fɔxɔ ra, e xa n gere.

Keli, i fa n mali! Yandi n ma fe mato.

⁶ Isirayila Marigi Alatala, Mange Ala, keli,

i xa si danxaniyataree raton.

I naxa dije yi yanfante tinxintaree ma.

Nengi rate.

⁷ E fama kɔε ra alɔ bare xaapεe e fa taa rabilin.

⁸ E de luma alɔ bare de xunfe minima naxan kui.

E xa wɔyenyi mixi tɔɔrɔma alɔ santidegema.

E naxε, «Nde nɔma won ma wɔyenyi mede?»

⁹ Kɔnɔ Alatala, i tan nan yelema e ma.

I si danxaniyataree birin mayelema.

¹⁰ N nan n yetε ratangama e senbe ma i tan nan saabui ra.

Ala nan na n ma kantama ra.

¹¹ N Marigi Ala, naxan xa hinne gbo, i xa ti n ya ra,

i xa n yaxuie rabira.

¹² N Marigi, n ma kantama, i naxa e faxa keren na.

I xa e rabira alako n ma jama naxa neemu i senbe ma.

¹³ E yunubi rabama e xa wɔyenyie ra.

I xa e suxu e xa yete igboṅa kui.

E dankæe nun wulee nan tun falama.

¹⁴ I xa e raṅon i xa xone ra, alako e naxa to sonon,
alako e xa a kolon Ala nan Mange ra
Yaxuba bonsoe nun duniṅa birin xun ma.

Ṇengi rate.

¹⁵ E fama ke ra alo bare xaṅṅe e fa taa rabilin.

¹⁶ Baree donse fenma yire birin ke ra,
konon e mu lugama.

¹⁷ N i senbe matoxoma beeti ra.

N i xa hinne matoxoma geesege,
barima n ma kantama nan i ra,
i n kantama n ma toore kui.

¹⁸ N ma senbema, n beeti bama i be.

N Marigi Ala nan n kantama ra,
n Marigi Ala nan n hinnema n na.

60

Ala fama xunnakeli ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni suuki beetibae xa mange be.
A xa ba alo beeti naxan xili «Fuge tofanyi alo Ala
xa saate.»

² Isirayila to Sirenikae gere, e yi beeti ba na temui
ne. E nu kelixi Mesopotamiya nun Soba boxi ma.
Yowaba naxa Edonka wulu fu nun firin faxa fole
kui foxoe na dennaxe.

³ Ala, i bara muxu raloe,
i bara nde ba muxu xa gali ra,
i bara xonon muxu ma,
konon yakosi, i xa senbe fi muxu ma.

⁴ I bara boxi raseren,
i bara a iboo.

I xa na yailan muxu be
barima b̄oxi wama kanafe.

⁵ I bara fe x̄or̄ox̄ōe d̄ox̄o i xa mixie ma,
han e bara lu al̄o siisila.

⁶ K̄on̄o naxee gaaxuxi i ya ra,
i bara t̄onxuma so e yi ra,
e xa n̄o e yaxuie ra.

⁷ I xa i xanuntenyie rakisi i senbe ra,
i xa muxu xa dube suxu.

⁸ Ala xa masenyi nan ya,
a naxan falaxi h̄or̄om̄obanxi seniyenxi kui,
«N Sikemi taa fima ne wo ma xunnakeli kui,
n Suk̄oti geya lanbanyi fan fi wo ma.

⁹ Galadi b̄oxi, n gbe. Manasi b̄oxi, n gbe.
Eframikae nan findima n ma geresoe ra.
N mange d̄ox̄oma ne Yudaya.

¹⁰ Mowabakae findima n ma konyie nan na.
Edon findi n ma b̄oxi ra.
N gere xui ratema ne Filisita.»

¹¹ Ala, nde n̄oma n xaninde na taa makantaxi
kui?

Nde n̄oma n xaninde han Edon b̄oxi ma?

¹² I tan gbansan, i tan naxan muxu ral̄ōe,
i tan naxan mu nu na muxu xa s̄ōorie s̄ēti ma.

¹³ Muxu mali muxu yaxuie gerede.

Adamadi xa mali, sese mu a ra,

¹⁴ k̄on̄o Ala xa mali tan fama muxu yaxui birin
halakide.

61

Kelife yire makuye

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala, i tuli mati n ma maxandi ra.

N ma maxandi rame.

³ N i maxandima kelife ra boxi makuye.

N boɲe mu saxi.

N xanin geya fari naxan ite dangife n na.

⁴ I findixi n be yire nan na
n kantaxi dennaxe n yaxuie ya i.

⁵ N wama lufe i xonyi temui birin.

N wama lufe i xa kantari kui,
alo xoni yore luma a nga gabutenyi bun ma ki
naxe.

⁶ N Marigi Ala, i bara i tuli mati n ma maxandi
ra.

I bara ke fi n ma,

nun mixi birin ma naxee gaaxuxi i xili ya ra.

⁷ Mange xa simaya xunmasa,
alako a xa bu a gbegbe ra.

⁸ A xa mangeya xa bu i ya i temui birin,
I xa hinne a ra, i xa findi a dugutege ra.

⁹ Iyo, n mu taganma beeti bafe ra i xili binye be,
barima i n ma maxandi yaabima temui birin.

62*Ala xa boɲesa**Ala xa seriye*

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

² N boɲe saxi Ala nan saabui ra,
n ma kisi fatanxi a tan nan na.

³ A luxi n be alo fanye,

n ma marakisima nun n makantama nan a ra.
N mu noma birade sonon.

⁴ Wo dutunma mixie ma han mun temui,
wo xa e rabira, alo banxi nun tete fori?

⁵ E wule falama alako e xa mixie ba yire fanyi e
nu dennaxe.

E dube tima e de ra, konon e danke tan tima e
bonje ra.

Nengi rate.

⁶ N bonesa sotoma Ala nan na,
barima n xaxili tixi a tan nan na.

⁷ A luxi alo fanye na a ra n be,

n ma marakisima nun n ma makantama nan a
ra.

N mu noma birade sonon.

⁸ N ma kisi nun n ma binye na Ala nan yi.

Ala n makantama nan a ra,
n yigi tide nan a ra.

⁹ Nama, wo xa wo taxu a ra,
wo xa wo xa kontofili masen a be.
A tan nan noma won malide.

Nengi rate.

¹⁰ Adamadie luma alo foye naxan dangima.

Mixi xungbe findima mixi xuri ra,

Xa e xa fe bara maniya,
a yelebu alo foye.

¹¹ Wo naxa harige fen fe kobi ra,
wo naxa a fen muje ra.

Xa wo xa naafuli sa gbo,
wo naxa wo xaxili ti na ra.

¹² Ala bara fe firin fala n naxee mexi.
Keren, senbe na Ala be.

¹³ A firin nde, n Marigi nan hinnente ra,
barima a mixie sare ragbilenma e ma.

63

Ala xa hinne fan simaya be

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti, a naxan ba Yudaya, a to nu gbengberenyi ma temui naxe

² Ala nan n Marigi ra.

Ala n i fenma, barima n hayi na i ma, alo fate hayi to na ye ma gbengberenyi ma.

³ N luma i xa hoxomobanxi kui alako n xa i senbe nun i xa binye to.

⁴ I xa hinne fan simaya be.

N bara i matoxo.

⁵ N i tantuma n ma simaya birin kui, n nan n belexe itema i mabiri.

⁶ N bonsoe wasama ne i tantufe ra seewe kui.

⁷ N na n sa n i xa fe mapoxunma ke birin,

⁸ barima i tan nan n malima.

N seewama ne i niini bun ma.

⁹ N nii bara fatu i ma, i belexe luma ne n bun ma.

¹⁰ Naxee katama n faxade, e tan nan faxama.

¹¹ Santidegema fama ne e soxode, wulai baree fa e ibode.

¹² Mange seewama ne Ala xa fe ra.

Naxee e kalima Ala xili ra, nee fama ne a matoxode.

Kono wule false dse balanma ne.

64

Adama xa mapoxunyi tilin

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala, i tuli mati n wa xui ra,

N natanga n yaxuie ma.

- ³ N nɔxun mixi jaaxie ma
 naxee wama n tɔɔɔfe tinxintareya kui.
⁴ E de xaape alo santidegema,
 e xa woyen jaaxie luma alo tanbee.
⁵ E mu gaaxuma tinxintɔe ya ra,
 e luma a jaxankata ra tun.
⁶ E de kobi, e yeɛ italama mixi ya ra.
 E naxe, «Nde na kolonma?»
⁷ E yanfante ya yailanma, e a fala,
 «Won xa keli a yanfa xili ma. A sɔɔneyama ne.»
 Adama xa marɔxunyi tilin.
⁸ Kɔnɔ Ala na tanbee woli, e e lima ne keren na.
⁹ E bara wule fala.
 Naxee e toma, e e gima ne.
¹⁰ Na gaaxui adama birin suxuma ne.
 E Ala xa wali masenma,
 e a xa wali kolonma ne.
¹¹ Tinxintɔe seewama ne Alatala ra,
 a fa lu a niini bun ma.
 Sondon fanyi kanyi jɛlexinma ne.

65

Saabui fanyi

Ala matɔxɔe

- ¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
² Matɔxɔe na i tan Ala be Siyoni geya fari.
 Muxu laayidi naxan tongoxi i be,
 muxu na birin nakamalima ne.
³ Ala, i muxu xa maxandi birin mema ne.
 Dunija birin fama ne birade i fɔxɔ ra.
⁴ Tantanyi to nɔ muxu ra, i bara muxu xa yunubi
 xafari.
⁵ I naxan sugandima a xa makɔre i xa salide ra,

na ꝓelexinma ne barima a buma ne i xonyi.

Muxu bara wasa i xa fe fanyi ra,
fe seniyenxi naxan kelixi i xa hōrōmōlingira.

⁶ I muxu xa maxandi yaabima kaabanako nun
tinxinyi ra.

Ala, i bara findi muxu rakisima ra.

Duniya yire birin xaxili tixi i ra.

⁷ I bara geya daa i senbe ra

barima senbema nan i ra.

⁸ I bara baa xui radundu, mōrōnyi xui mu na.

I bara pama fan masabari.

⁹ Dunija birin gaaxuma ne i xa kaabanakoe ya
ra.

Kelife sogetede han sogedorode,

e birin e ꝓelexin xui raminima ne i xa fe ra.

¹⁰ I bōxi mēeni, a a rafe fe fanyi ra.

I xure rafema ye ra alako mixie xa baloe soto.

¹¹ I tune ye sama bōxi ma alako bōxi xa bōrōxo
sansi be.

I barake sama xe ma, a xa fan.

¹² Xe xaba temui i fe fanyi raminima ne.

I xa sansi sase rafema ne, han a fili a ma.

¹³ Gbengberenyi filie nun geyae fanma ne.

¹⁴ Xurusee yiriwama ne fili ma.

Sansi yiriwama ne geya bunyie.

Na birin, Ala xa fe fanyi nan masenma won be
seewe kui.

66

Ala xa kaabanakoe magaaxu

Ala matōxo

Beeti nun suuki beetibae xa mange be

¹ Adamadie birin xui xa ite seewe ra Ala be.

² Wo xa a xili binya bæeti ra,
wo xa a binya matoxœ ra.

³ Wo xa a fala Ala bæ,
«I xa kaabanakoe magaaxu.

I senbe gbo han. Hali i yaxuie serenma i ya ra.

⁴ Dunija birin i batuma,
e i binya bæeti ra, e i xili matoxœ.»

Nengi rate.

⁵ Wo fa Ala xa wali matode.

A na fe raba adamadie tagi, na magaaxu.

⁶ A baa findi xare ra,
a mixi ragiri xure ma e sanyi xaraxi ra.

Na kui, won jɛlexinma nɛ a ra.

⁷ A dunija yamarima senbe ra abadan.

A ya tixi sie ra, matandilae mu nɔma kelide
sonɔn.

Nengi rate.

⁸ Sie, wo xa won Marigi Ala tantu,
wo xa wo xui ramini a matoxœfe ra.

⁹ A bara simaya fi won ma,
a mu tin won xa bira,

¹⁰ barima Ala won bɔjɛ kolon.

A bara won mato alɔ mixi gbeti matoma ki naxɛ
a a raxunu alako a gbi xa ba.

¹¹ I bara muxu xun ti yeɛe kui ra,
i man bara kote dɔxɔ muxu xun ma.

¹² I bara a lu mixie xa nɔ muxu ra,
muxu xa tɔɔrɔ ye nun tɛ xɔɔra.

Kɔnɔ a rapɔnyi, i bara muxu xun ti daxamui yire
ra.

¹³ N fama serɛxɛ gan daaxi ra i xa banxi kui,
n nan n ma laayidi rakamalima nɛ,

¹⁴ n naxee fala n dɛ ra n nu tɔɔrɛ kui tɛmɛi naxɛ.

¹⁵ N xuruse turaxie bama nɛ serɛxɛ gan daaxi ra,

alo γεχεε kontonyie, tuurae, nun si donbie.

 }Nengi rate.

16 Wo fa, wo xa wo tuli mati,
wo tan naxee gaaxuma Ala ya ra.

N xa a masen Ala naxan nabaxi n be.

17 N bara a xili, n bara a matoxo.

18 Xa yanfanteya nu na n boje kui nu,
n Marigi mu nu a tuli matima n na.

19 Kono Ala bara n xui rame,
a n ma dube suxu.

20 Tantui na Ala be naxan bara n ma maxandi
 xui me,
a man bara hinne n na.

67

Si birin xa Ala xa marakisi kolon

Ala matoxo

1 Beeti nun suuki beetibae xa mange be. A xa ba
kora xui ra.

2 Ala xa hinne won na,
Ala xa barake ragoro won ma,
Ala xa naiyalanyi xa yanba won ma,

 }Nengi rate

3 alako a xa kirae xa kolon dunija ma,
alako si birin xa a xa marakisi kolon.

4 Ala, sie xa i tantu, si birin xa i tantu.

5 E xa beeti ba pelexinyi kui,
barima i sie makiitima nondi ra,
i tan nan e raperema yi dunija bende fupi fari.

 }Nengi rate.

6 Ala, sie xa i tantu,
si birin xa i tantu.

7 Boxi bara daxamui ramini won be,

tantui na won Marigi Ala be.

⁸ Ala xa barake sa won ma,
duniya birin xa gaaxu a ya ra.

68

Ala nan duniya mange ra

Ala matoxoxe

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

² Ala xa keli, a yaxuie xa yensen ye.

Naxee a xonma, e xa e gi a ya ra.

³ I i yaxuie ralɔema ne

alo foye te tuuri ralɔema ki naxe.

Kaafiri lɔema ne Ala ya i,

alo ture xunuma te i ki naxe.

⁴ Konɔ mixi tinxinxi jɛlexinma ne,

e e seewe xui itema ne Ala ya i.

E tan luma na jɛlexinyi nan kui.

⁵ Won xa beeti ba Ala be, won xa a xili matoxoxe
beeti ra.

Naxan jɛrema nuxui fari, won xa a rasene.

A xili Alatala.

Won xa won seewe xui rate a ma.

⁶ Ala, misikiine baba nan a ra.

Ala, kaane makante nan a ra.

Ala xonyi seniyen.

⁷ Ala denbaya fima denbayatare ma,

Ala xoreya fima geelimanie ma, e jɛlexinma ne.

Konɔ Ala matandie luma ne gbengberenyi ma.

⁸ Ala, i nu na i xa nama ya ra wula i temui naxe,

⁹ boxi birin nu serenma ne.

Tune ye nu goroma Ala ya i,

Isirayila Marigi Ala, naxan na Siyoni.

10 Ala nu tune ye ragoroma boxi ma,
a xa senbe fi a xa boxi taganxi ma.

11 I bara i xa pama rasabati naa.

I bara tɔɔɔmixi mali naa.

I na birin nabaxi ne barima i fan.

12 Marigi masenyi fanyi soma a xa xεεrae yi ra.

Gali belebele nan e ra. E naxe,

13 «Geresoe mangεe na e gife,

e na e gife wo ya ra.

Wo xa ginεe naxee luxi banxi,

e fama yi gere naafuli itaxunde.

14 Wo fama wo malabude wo xa xurusee fe ma.

Ala mεεnima ne a xa pama ma

alo a mεεnima ganbee ma ki naxe.

E gabutenyi luma alo gbeti nun xεεma nan na e
ma.»

15 Ala Xili Xungbe Kanyi bara mangεe rayensen

Salamon geya ma balabalanyi saabui ra.

16 Basan geya, Ala naxan daaxi, konde wuyaxi
naxan be,

17 wo na Ala xa geya sugandixi matofe tɔɔne ra
munfe ra,

a bara a xa hɔɔmɔlingira ti dennaxe?

Ala luma ne menni temui birin.

18 Alatala xa geresoe xa gisee wuya dangi wulu
fu ra.

A xa geresoe fan dangi wulu wulue ra.

Ala na e ya ma.

Sinayi geya na yire seniyenxi kui.

19 N Marigi Alatala, i bara te koore ma.

I bara geelimanie xanin.

Adamadie bara i buna,

matandilae fan bara wa sofe i xɔnyi.

20 Tantui na i be loxɔe birin,

a won ma kote xaninfe ʎɔɔ yo ʎɔɔ.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²¹ Won Marigi Alatala won nakelima ne faxe ma.

Won ma marakisima na Ala nan na.

²² Ala a yaxuie xunyi kanama ne.

Naxee ɲere kira ɲaaxi xɔn ma,

a nee fan xun xɔri booma ne.

²³ Marigi naxe, «N fama ne e ra kelife Basan,

n fa e ra kelife baa ma,

²⁴ alako wo xa fa e wuli to wo sanlaabe ra.

Wo xa baree fan e donma ne.»

²⁵ Ala, muxu bara i to fa ra ɲama ya ma.

Ala nun a xa mange sugandixi na sofe
hɔrɔmɔlingira kui.

²⁶ Beetibae na yare, kɔra bɔnbɔee na e fɔɔ ra,
ginɛe na maxase ramaxafe e rabilinyi.

²⁷ Wo xa Ala tantu malanyie,

Isirayila xa die, wo xa Alatala tantu.

²⁸ Bunyamin nan ya,

naxan barixi dɔnxɔe ra.

A tan nan findixi e xa mange ra.

Yudaya mangɛe nan ya, e nun e xa mixie.

Sabulon mangɛe nan ya,

Nafatali mangɛe nan ya.

²⁹ Ala, i xa masenyi ti senbe ra.

I xa i senbe masen alɔ temui dangixi.

³⁰ I xa banxi na Darisalamu.

Mangɛe fama i buɲade naa.

³¹ I xa xaape Misira ma,

naxan maniyɛ mali xungbe ra naxan na ye xɔra.

A luma alɔ tuura gali,

ninge yɔree biraxi naxee fɔɔ ra.

Na ninge yɔrɛɛ luma alo si gbɛtɛɛ
 naxee duuti fima Misira ma.
 Si gbɛtɛɛ naxee wama gere xɔn, i
 xa e rayensen ye.

³² Misira xɛɛrae, a nun Kusi xɛɛrae, xa fa duuti
 ra Ala bɛ.

³³ Mange naxee birin na dunipa, nun a rabilinyi,
 wo xa bɛɛti ba Ala bɛ, wo xa Alatala tantu,

³⁴ naxan jɛrɛma nuxui fari koore ma kabi a
 rakuya,

naxan galanyi xui raminima sɛnbɛ ra.

³⁵ Wo xa a kolon, Ala sɛnbɛ gbo.

A Isirayila yamarima a sɛnbɛ ra,
 sɛnbɛ naxan kelima koore ma.

³⁶ Ala, i na i xa hɔrɔmɔlingira kui.

Ala, i magaaxu.

Isirayila Marigi Ala sɛnbɛ fima nɛ a xa jama ma.
 Ala tantu!

69

N na birife

Ala maxandi

¹ Dawuda xa bɛɛti bɛɛtibae xa mange bɛ. A xa
 ba alo bɛɛti naxan xili, «Fuge tofanyie.»

² Ala, n nakisi!

Ye bara te han n kɔnyi.

³ N na birife boora tilinxi kui,
 n sanyi mu tide yo sɔtɔfe.

N na madulafe ye xɔɔra.

⁴ N bara i xili han n bara tagan,
 n xui yo mu na sɔnɔn,

n ya bara n xɔnɔ i fenfe ra.

⁵ N xɔnmixie bara wuya dangi n xunsexe ra.

Senbemaē nan e ra naxee wama n faxafe.

E findi n yaxuie ra hali n mu fefe rabaxi e ra.

N mu fe jaaxi yo rabaxi e ra,

kɔnɔ e wama n xa sare nde fi.

⁶ Ala, i n ma tantanyi kolon,

n ma yunubie mu nɔxunxi i ma.

⁷ Mange Alatala, i naxa a lu

danxaniyatɔe xa yaagi n ma fe ra.

Isirayila Marigi Ala, i naxa a lu

i fenmae xa ifu n ma fe ra.

⁸ E n konbima i tan nan ma fe ra.

N bara yaagi han.

⁹ N xunyaē mu n kolon sɔnɔn,

n bara lu n taarae be alɔ xɔpɛ nde.

¹⁰ N wama i waxɔnfe rabafe.

I konbimaē bara findi n yaxuie ra.

¹¹ N wama, n sunma.

Na birin man kui, mixie n konbima.

¹² N sunnun donma ragoroma n ma, e n
mayelema.

¹³ Naxee dɔxɔxi taa sode dɛ ra, nee n mafalama,
siisilae n mayelema sigi ra.

¹⁴ Kɔnɔ Alatala, n bara i maxandi.

Ala i xa hinne n na barima i xa hinne gbo.

¹⁵ N nakisi alako n naxa biri boora xɔɔra,
n natanga n xɔnmixie ma.

¹⁶ I naxa tin n xa madula, ye naxa n nalɔe,
n naxa goro aligiyama.

¹⁷ Alatala, n xui ratin,

i tan naxan fan, naxan xa hinne gbo.

I xa kinikini n ma, i xa n mali.

¹⁸ I naxa i nɔxun i xa konyi ma.

N na tɔɔrɛ kui, yandi n mali.

¹⁹ I xa i makɔrɛ n na,

i xa n xunsara, i xa n nakisi n yaxuie ma.

²⁰ I bara n ma tɔɔrɛ nun n ma yaagi kolon,
n yaxuie birin na i ya i.

²¹ Konbi bara n bɔɛ kana han n bara fura.

N hayi na kinikini ma, kɔnɔ a mu na.

N hayi na mixi madundumae ma, kɔnɔ e mu
toma.

²² E pɔsɔnɛ sama n ma donse,

e minse xɔnɛ soma n yi ra, ye ɲɔxɔɛ ra.

²³ E xa teebili xa findi gantanyi ra e bɛ,

e xa naafuli xa findi yeɛ ra naxan e suxuma.

²⁴ E ya xa ifɔɔrɔ, e xa dɔnxu.

E tagi xa e xɔnɔ han e xa bira.

²⁵ I xa xɔnɔ e ma, e xa na tɛ kolon.

²⁶ E xa gɔɔrɛ xa ɲɔn,

adamadie naxa lu e xɔnyi sɔnɔn,

²⁷ barima e tɔɔrɔmixie xa tɔɔrɛ xun masama,
i naxee ɲaxankata.

E mixie mayelema, i naxee halaki.

²⁸ I xa e xa yunubi birin to,

alako e naxa i xa kisi soto sɔnɔn.

²⁹ E xilie xa ba simaya seбели kui,

e naxa lu tinxintɔɛɛ ya ma.

³⁰ N tan na tɔɔrɔfe yi tɛmui,

Ala, i xa n nakisi, i xa n nakeli.

³¹ N fama Ala xili matɔxɔde bɛɛti ra,

n fama tantui rasigade a ma.

³² Na rafan Alatala ma dangife serexe ra,
hali ninge kamalixi na a ra,
hali tuura feri kanyi na a ra,
toree na naxan be.

³³ Tōōromixie sēewama ne na tofe ra.
Naxee Ala fenma, e simaya xonkuye sōtōma ne.

³⁴ Alatala a tuli matima setaree ra,
a mu neemuma a xa mixie ma e xa tōore kui.

³⁵ Koore nun bōxi xa a matōxō,
baa nun yexee xa a binya.

³⁶ Ala fama Siyoni rakiside,
a Yuda taee tima ne.
A man jama sabati naa,
naa xa findi e gbe ra.

³⁷ Na findima a xa konyie xa mamadie ke nan na.
Ala xanuntenyie fama ne lude naa.

70

Ala fenmae xa sēewa

Ala maxandi

¹ Dawuda xa maxandi beeti beetibae xa mange
be

² Ala, n nakisi! Alatala, fa n mali mafuren.

³ Ala xa mixie rayaagi naxee wama n faxafe.
Ala xa e keru, Ala xa e ya ifu, naxee wama n
tōōrōfe.

⁴ Ala xa e keru yaagi kui, naxee a falama n be, «I
xa tōōrō!»

⁵ I fenmae xa sēewa.
Naxee wama i xa kisi xon, e xa Ala matōxō temui
birin.

⁶ Ala, n findixi misikiine nun tōōromixi nan na,

fa n mali, i naxa dugundi.

71

Fori xa maxandi

Ala maxandi

¹ Alatala, n kantama na i tan nan na,
i naxa tin n xa lu yaagi kui.

² I xa n nakisi, i xa n mali i xa tinxinyi kui.
I tuli mati n na, i n nakisi.

³ I xa n kanta.

I bara a fala n be n xa lu i xa niini bun ma temui
birin,

alako n xa kisi.

N kantama na i tan nan na.

⁴ N Marigi Ala, n natanga mixi jaaxie senbe ma,
n natanga xonnante tinxintaree ma.

⁵ N Marigi Alatala, n xaxili tixi i tan nan na
kabi n dimedi temui,

⁶ kabi n nu na n nga teege i.

I tan nan a niya n xa bari.

N i matoxoma temui birin.

⁷ N findixi misaali nan na mixi wuyaxi be,
barima n kantama senbema na i tan nan na.

⁸ N i matoxoma temui birin.

⁹ I naxa mee n na n ma forija kui,
i naxa n naberin n ma senbetareya kui.

¹⁰ N yaxuie n mafalama,
e woyenma e bora ra alako e xa n faxa.

¹¹ E naxe, «Ala bara a rabolo,
won xa bira a foxo ra, won xa a suxu.
Mixi yo mu noma a ratangade.»

¹² Ala, i naxa i makuya n na.

N Marigi Ala, fa n mali mafuren.

13 Ala xa e rayaagi, a xa e ραῖον, naxee n τῶρεγμα.

Ala xa e rayaagi, a xa e ya ifu, naxee wama n τῶροφε.

14 N xaxili tixi i ra kudε i.
N luma i ματῶχο ra temui birin.

15 N i xa tinxinyi nun i xa kisi tantuma λῶχοε birin,

barima e wuya han n jan mu noma e birin kolonde.

16 N i xa kaabanako rabaxie ματῶχομα νε.
N Marigi Alatala, n fama i xa tinxinyi gbansan masende.

17 Ala, i na n xaranfe kabi n dimedi temui.
Han ya n i xa kaabanakoe ματῶχομα.

18 Ala, i naxa n nabepin yakosi,
n bara fori, n xunsexe fan bara fuga.

I naxa n nabepin

alako n xa i senbe masen to nun tina mixie be.

19 Ala, i xa tinxinyi gbo alo geya.

I xa kaabanako wuya.

I maniye na minden?

20 Hali i to bara a niya muxu xa τῶρο, muxu xa halaki,

i fama muxu rakiside,

i fama muxu rakelide gaburi tilinxi kui.

21 I xa n xun nakeli, i xa n madundu.

22 N Marigi Ala, na kui n i tantuma νε kora ra
i xa dugutegepa xa fe ra.

Isirayila xa Seniyentoe, n beeti bama i be kora ra.

23 N beeti bama νε i be, n i ματῶχο,

barima i bara n xun sara.

24 N i xa tinxinyi ματῶχομα νε temui birin,

barima naxee nu wama n τῶροφε,

e bara lu yaagi kui.

72

Isirayila mange

Ala maxandi

Sulemani gbe

¹ Ala, i xa a niya mange xa kiiti tinxinxi sa.
I xa tinxinyi xa lu mange xa di de i.

² Na kui a xa i xa jama makiiti nɔndi ra,
a xa tinxin tɔɔrɔmixie be.

³ Masenyi xa ti geyae fari, jama bɔɔɔe saxi ra,
xibaarui xa yensen bɔxi ma, tinxinyi nan jama
yamarima.

⁴ Mange xa seriye raba tɔɔrɔmixie be,
a xa setare xa die rakisi, a xa e gerefae rayensen.

⁵ Mixie xa gaaxu i ya ra abadan,
danmi soge nun kike yanbama.

⁶ Mange xa lu alo tune naxan birama xee ma,
naxan bɔxi rafaɔma.

⁷ Tinxintɔe xa fe fanma na waxati ne,
danmi kike yanbama, bɔɔesa gboma ne.

⁸ A xa mangeya gboma ne,
sa folo sogetede han a sa doxo sogegorode ra,
a folo Efirati xure ma han sa doxo bɔxi danyi ra.

⁹ Mixi naxee na wula i, e xinbi sinma ne a bun
ma,
a yaxuie lu a sanyi bun ma.

¹⁰ Tarasisi mangee nun Suri mangee fama ne
buɔnae ra.

Seeba nun Seba mangee fan duuti fima ne a ma.

¹¹ Mange birin e xinbi sinma ne a bun ma,
sie birin lu a xa yaamari bun ma.

12 Na kui setaree fama ne a xilide marakisima.
A misikiine senbetare malima ne.

13 A kinikinima ne senbetaree nun setaree ma,
a tɔɔɔmixie rakisi.

14 A e xɔreyama ne maifui nun fe kobie ma,
barima e findixi a xanuntenyie nan na.

15 A xa mangeya xa bu!

A Seeba bɔxi xa xɛɛma sɔtɔma ne.
Mixie xa Ala maxandi a be temui birin,
e naxa tagan dubade a be.

16 Ala donse yiriwama ne bɔxi kui.
Geyae rafema ne sansie ra,
e bogie lu alɔ sansi bogi naxee na Liban.
Mixie gboma ne taa kui alɔ bɔxi seɛɛ.

17 Mangɛ Ala xili gbo abadan!

Dan mu na a xili ma soge bun ma.
Si birin barake sɔtɔma ne a saabui ra,
e fa a matɔxɔ.

18 Isirayila Marigi Alatala tantu.
A keren nan kaabanakoe rabama.
19 A xili xungbe xa tantu abadan.
Dunija birin xa a xa binye kolon.
Amina! Amina!

20 Yisayi xa di Dawuda xa maxandie rapɔnyi nan
na ki.

73

Naaxuja sare

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti

Nɔndi hagige nan ya: Ala fan Isirayila be,

a fan mixie be naxee sondonyi seniyenxi.

² A gbe mu nu luxi n tan yati xa ba kira ma,
n sanyie xa bira kira gbete foxo ra.

³ N nu yete igboe tonema,
n to a to mixi naaxie findixi naafuli kanyie ra.

⁴ Sese mu e ifuma han e xa faxe,
e fate yalanxi tun.

⁵ E mu adamadie xa toore kolon,
e mu naxankataxi alo booree.

⁶ Yete igboja findixi xunmase nan na e be,
e mixi tooroma loto yo loto.

⁷ E e ya tima se birin na,
e waxonfe bara dangi a i.

⁸ E yoma mixi ma,
e fe naaxi janigema yete igboja kui.

⁹ E Ala fe maberema, e de mu dikima sese falafe
ra dunija ma.

¹⁰ Na nan a ra, Ala xa pama a xun tima e ra,
e la e xa woyenyie ra.

¹¹ E naxe, «Ala tan won jere ki kolonma di?
Fahaamui mundun na a be?»

¹² Mixi naaxie na na ki ne.
E boje saxi naafuli yiriwafe kui.

¹³ N joto a ma, «N nan n boje raseniyenxi ne fu.
N gbilenfe fe kobie foxo ra, na mu fanxi n be.

¹⁴ N naxankataxi temui birin,
loto yo loto nde sama n ma kote xun.»

¹⁵ Xa n sa na molli fala nu,
n bara yanfanteya raba i xa die ra nu.

16 Awa, n naxa fahaamui fen yi fe ma.

Na nu xɔɔxɔ n bɛ,

17 han n so lɔxɔɛ Ala xa hɔɔmɔlingira kui,
n fa a mapɔxun fe naxan fe kobi rabae lima.

18 I e tima kira salaxunxi nan xɔn ma,
i fa e xun nakana.

19 E xa fe jɔnma kerenyi nan na, fe magaaxuxi
e xaninma nɛ.

20 Marigi, alɔ xiye dangima ki naxɛ mixi xunu
temui,

i na keli, e fan xa fe bama i ya i na ki nɛ.

21 N bɔjɛ to nu mapaaxuma,

a nu luxi nɛ n bɛ alɔ tanbɛ nan n sɔxɔma.

22 Daxui nan nu n na, n mu nu sese fahaamuxi.
N nu luxi nɛ alɔ xuruse xaxilitare i ya i.

23 Kɔnɔ han ya n na i sɛɛti ma,
n yirefanyi belexɛ suxuxi i yi ra.

24 I n napɛrɛma i xa marasi ra,
i man n nasɛnɛma nɛ i xa nɔrɛ kui.

25 Nde gbɛtɛ na n yi ra koore ma?

Ba i tan na, sese gbɛtɛ xɔli mu n ma yi duniya
ma.

26 N fate nun n xaxili taganma nɛ,

kɔnɔ Ala n bɔjɛ sama nɛ abadan.

27 Naxee e makuyama i ra, bɔnɔ mixi nan e ra.

I mixie dɛ balanma, naxee birin i finsiriwalima.

28 Kɔnɔ n ma hɛeri findixi n masofe nan na Ala
ra.

N bara Marigi Alatala sugandi n xun taxude ra,
alako n xa i xa wali fanyie birin masen duniya
bɛ.

74

*Ala xa hōrōmōlingira kanaxi xa fe**Ala maxandi*

Asafi xa lōnni bēeti

¹ Ala, munfe ra i muxu rabepinxi kerenyi ra?
Munfe ra i xa xōne turuma i xa jama xili ma i
naxan nabalofe?

² I xa ratu i xa jama ma i naxan xun saraxi,
i ke fima naxan ma,
i sabatixi naxan ya ma Siyon geya ma.

³ I xa a yire mato a yaxuie naxan kanaxi,
i xa i xa hōrōmōbanxi to e naxan kasaraxi.

⁴ I yaxuie bara e xui ite i xa naralan banxi kui,
e bara e xa felekīe rate naa.

⁵ E nu luxi alō beera kanyi naxee fōtōnyi sēgema.

⁶ E bara hōrōmōlingira xunmasee kana beera
nun dēremae ra,

⁷ e naa gan tē ra.

E bara na yire mabere i xili sabatixi dēnnaxē.

⁸ E nu a falama nē e bōjē ma, «Won xa e sōntō!»
E bara Ala xa batudee birin gan.

⁹ I xa kaabanakoe mu toma,
namijōnmēe fan mu na muxu ya ma kōrē.
Muxu mu a kolon yi fe buma han tēmui mundun.

¹⁰ Ee Ala, yaxui mayele tima han tēmui mundun?
Danyi mu na e xa konbie ma?

¹¹ Munfe ra i mu i sēnbē magaaxuxi masen e bē?
I xa keli, i xa e sōntō!

¹² Kabi tēmui xōnkuye, Ala nan na n ma mangē
ra,

a tan naxan findixi xunnakeli saabui ra dunija
ma.

¹³ I tan nan baa iboo i senbe ra,
i daalise magaaxuxie xunye ibutuxun naa.

¹⁴ I tan nan e xunye ibutuxun,
i e fi donse ra wulai subee ma.

¹⁵ I tan nan dulonyie nun xuree raboo,
i tan nan dabonyie raxori,
naxee mu darixi xori ra.

¹⁶ Yanyi nun koe findixi i gbe nan na,
kike nun soqe, i tan nan e daaxi.

¹⁷ I tan nan boxie naaninyie birin saxi.
I tan nan sogofure nun jeme daa.

¹⁸ I xa ratu a ma a muxu yaxuie na i tan Alatala
nan maberefe,
jama xaxilitare na i xili bexufe!

¹⁹ Yandi, i naxa i xa jama xanuxi rabolo
alo ganbe di raboloma seqe yi ra ki naxe.
I naxa neemu i xa misikiinee ma.

²⁰ I xa i joxo sa i xa saate ma,
barima fe kobie bara gbo yi boxi ma
han a bara dangi a i.

²¹ I naxa tcoromixie lu e xa yaagi kui.
Misikiinee nun setaree xa i xili matoxo.

²² Ala, i xa keli i xili xunmafalafe ra.
I xa ratu xaxilitare xa mabere ma.

²³ I naxa neemu i yaxuie xa woyenyie ma,
i naxa neemu i gerefae xa sonxoe ma naxan mu
jonma.

Ala matoxɔɛ

¹ Asafi xa beeti beetibae mange be. A xa ba alo beeti naxan xili «I naxa kasare ti.»

² Muxu Marigi Ala, muxu bara i matoxɔ.

Matoxɔɛ na i be, i tan naxan na muxu seeti ma, i tan naxan xa kaabanakoe falama yire birin.

³ I naxe, «N ma waxati sugandixi na a li, n tan nan kiiti sama tinxinyi ra.

⁴ Dunija nun a xa mixie fama xunude, kɔnɔ n tan nan a kinkie senbe soma.

⁵ N a falama yete igboe nun mixi kobie be, <Wo naxa wo yete igbo, wo naxa wo xunyi ite.

⁶ Wo naxa wo xunyi ite koore ma, wo ba yete igboja woyenyi falafe ra.»

⁷ Wo xa a kolon xunnakeli mu kelima sogetede, a mu kelima sogegorode, a mu kelima gbengberenyi ma.

⁸ Ala nan kiiti sama, a mixi nde xa fe ragoro, a mixi nde xa fe ite.

⁹ Tonbili nde na Alatala xonye, weni xaape rafalaxi na naxan kui.

A na soma dunija mixi jaaxie nan yi, e a min han a jon.

¹⁰ N na masenyi tima temui birin, n Yaxuba Marigi Ala matoxɔma beeti ra.

¹¹ «N mixi jaaxie xa yete igboja xun nakanama ne, n tinxintɔɛe xun nakeli.»

76*Ala xa xunnakeli*

Ala matoxɔɔ

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba kora xui ra.

² Ala kolonxi Yudaya boxi ma, a xili gbo Isirayila.

³ A xonyi na Salamu, a xa banxi na Siyon.

⁴ A geresosee alo xalie, wure lefae, nun sandeɣemaɛ kana menni ne.

⁵ I xa noɣe gbo alo koyinma,
naxan gbilen kelife geyae ma, subee wuya dennaxe.

⁶ I bara no senbemaɛ ra, naxee mu xunuma sonon,
naxee mu no gere tide i kanke.

⁷ I tan Yaxuba Marigi Ala to keli e xili ma,
e xa soe ragie nun e xa soe naxa halaki.

⁸ I magaaxu! I xa xone kui, nde suusama i ya ra?

⁹ I to kiiti sa koore ma, dunija naxa sabari gaaxui
kui.

¹⁰ I xa kiiti naxa tooromixie rakisi.

¹¹ I xa xone ibunadama mabiri findixi i matoxɔɔ
nan na.

I xa boɣete luxi ne alo beleti i i tagi ixirima naxan
na gere kui.

¹² Wo xa wo xa daakan nakamali wo Marigi
Alatala be,

wo xa fa serexee ra a xon ma,
wo tan naxee birin a rabilinxi.

¹³ A tan nan jengi bama senbemaɛ fate i,
a magaaxu dunija mangɛe be.

Ala maxandi

1 Asafi xa beeti beetibae xa mange Yedutun be

2 N nan n xui ratefe Ala nan ma.

A a tuli matima ne n xui ra.

3 Λοχο χοροχοεε na fa n ma, n nan n Marigi
xilima ne.

Κοε ra, n nan n belexe itala a be, κονο n mu
madundui sotoma.

4 N nan n natu Ala ma, n wa n bope ma.

N nan n mapoxun a ma, limaniya ba n yi.

5 I mu tinma n xa xi.

N xaxili ifuxi, jan n mu noma woyende.

6 N nan n mapoxunma waxati dangixie ma.

7 N nan n natuma nee ma n ma beetie saabui ra.

N nan n yete maxorin,

8 «N Marigi meema ne ibunadama ra abadan?

A mu hinnema mixie ra sonon?

9 Danyi na a xa fanyi ma?

A tondima a xa laayidie kamalide?

10 A bara neemu a xa hinne ma?

A xa xone bara no a xa kinikini ra?

11 N ma toore kui a luma n be

alo Ala Xili Xungbe Kanyi na masarafe.»

12 A lanma n xa ratu Alatala xa walie ma,

a xa kaabanakoe a naxee rabaxi temui dangixi.

13 N nan n xaxili rasigama ne i xa kewali birin
ma,

n nan n mapoxunma ne i xa walie ma.

14 Ala, i xa kira seniyen.

Ala gbete mu na, i maniyε mu na!

15 I tan Ala nan kaabanakoe rabama,
i fe magaaxuxie masen pamanee tagi.

16 I i xa pama xun saraxi i senbe nan na,

Yaxuba nun Yusufu xa mamadie.

¹⁷ Ala, baa xungbe to i to,
a dulonyi naxa sɛrɛn.

¹⁸ Nuxuie naxa ye gbegbe ragoro,
galanyi naxa bula koore ma,
seyamakɔnyie naxa lu alo tanɛ wolixie.

¹⁹ I xa sarinyi xui naxa bula,
seyamakɔnyie naxa dunɔpa iyalan,
bɔxi naxa a imaxa, a sɛrɛn.

²⁰ I naxa kira rabɔɔ baa ma,
i dangi ye xungbe tagi, kɔnɔ i foxi mu to.

²¹ I naxa i xa pama rapɛrɛ alo xuruse gɔɔrɛ
Annabi Munsa nun Haruna saabui ra.

78

Ala nun Isirayila

Ala matɔxɔɛ

¹ Asafi xa lɔnni bɛɛti
N ma pama, wo wo tuli mati n ma xaranyi ra,
wo wo, tuli mati n ma masenyi ra.

² N misaali nde falama wo bɛ,
n fe dangixie madɔxɔ,

³ muxu fe naxee mɛ, muxu fe naxee kolon,
muxu babae saabui ra.

⁴ Muxu mu nee nɔxunma e bɔnsɔɛɛ ma,
muxu Alatala xa matɔxɔɛ falama nɛ e xanbiratie
bɛ,

muxu a sɛnɛ nun a xa kaabanakoe masenma nɛ
e bɛ.

⁵ Ala bara yaamarie masen Yaxuba bɛ,
a sɛriyɛ sa Isirayila bɔxi kui,
a won benbae yamari e xa na masen e xa die bɛ,

⁶ alako di naxee fama tina, nee xa nɔ a kolonde,
e fan xa a masen e gbe die bɛ e fama naxee
baride.

⁷ Na kui e fama e xa lanlanteya sade Ala ma,
e mu nɛɛmuma a xa wali xungbee ma,
e e ɲɔɔ sama nɛ a xa yaamarie xɔn ma.

⁸ E mu luma alɔ e benbae,
naxee tuli xɔɔɔɔ,
naxee findi matandilae ra,
naxee tun mu rabɛxi,
naxee xaxili mu tixi Ala keren na.

⁹ Eframikae xali kanyie naxa e kobe so gere ra,

¹⁰ e mu Ala xa saate rakamali,
e mu bira a xa sɛriye fɔɔ ra.

¹¹ E naxa nɛɛmu a xa wali magaaxuxie ra,
a nun a xa kaabanakoe ra a naxee masen e bɛ.

¹² A kaabanako raba nɛ e benbae ya xɔri Misira,
Sowan fili ma.

¹³ A naxa baa ibɔɔ, a e ragiri,
a ye rati alɔ bilixi.

¹⁴ A naxa e rapɛɛ nuxui saabui ra yanyi ra,
a naxa e rapɛɛ tɛ yanbɛ ra kɔɛ ra.

¹⁵ A naxa fanye ibɔɔ gbengberenyi ma,
a ye gbegbe ramini na kui alɔ dabonyi.

¹⁶ A naxa ye ramini gɛmɛ longori ra, a lu alɔ xure.

¹⁷ Kɔnɔ e mu gbilen e xa yunubi rabafe fɔɔ ra,
e fa Ala matandi gbengberenyi ma.

¹⁸ E naxa Ala mato donsee maxɔrinfe ra.

¹⁹ E naxa Ala mabere a falafe ra,
«Ala nɔma won nabalode yi gbengberenyi kui?

²⁰ A bara ye ramini fanye kui,
kɔnɔ a nɔma taami fan fide e ma?»

- 21 Ala to na με, a naxa xονο ki fanyi ra,
 a fa τε radεχε Yaxuba xa pama xili ma,
 a fa xονο Isirayila pama ma,
- 22 barima e mu nu laxi Ala ra,
 e mu e xaxili tixi a xa kisi ra.
- 23 Na kui Ala naxa yaamari fi koore naadεε xa
 rabi,
- 24 «mana» xa goro e ma baloe ra,
 naxan findi koore taami ra.
- 25 Birin naxa na senbεmae xa taami don, e fa
 wasa na ra.
- 26 Ala naxa foye rafa keli sogetede biri,
 a foye rafa a senβε ra keli yirefanyi ma,
- 27 naxan a niya xονie xa goro e ma
 a gbegbe ra alo xube nun baa δε meyenyi.
- 28 A naxa e gbegbe rayolon e yonkinde tagi,
 e xa kiri banxie rabilinyi ma.
- 29 E naxa na don han e wasa.
 Ala nu bara e hayi li.
- 30 Kονο hali e to nu bara donse soto,
 a mu bu
- 31 Ala xa xονε man naxa goro e ma,
 a Isirayila senbεmae nun e fonike faxa.
- 32 Hali na birin to raba, pama mu tin gbilende e
 xa yunubie foxo ra.
 E mu la Ala xa kaabanakoe ra.
- 33 Na kui a naxa e lu e xa fuyante kui,
 han e xa fe naxa rapon gaaxui kui.
- 34 Fo faxε na dutun e ma,
 e fa so Ala fenfe,
 e e yeτε ragbilen a ma,
- 35 e e ratu a Ala nan e senβε ra,
 a Ala Xili Xungbe Kanyi nan e rakisima ra.

36 Kɔnɔ e nu wama a madaxufe e xa woyenyie
nan na,
e wule fala a be e de ra.

37 A xa fe mu nu na e boɲe ma,
e mu nu birama a xa saate foxo ra.

38 Kɔnɔ Ala to findi hinnente ra,
a naxa e xa yunubie xafari, a e naxankatafe lu
naa.

A naxa diɲe e ma sanya wuyaxi,
a mu tin a xa xone birin xa mini.

39 A nu a kolon a bendɛ nan tun lanxi e ma,
e ɲengi na dan, a mu gbilen sonon.

40 Sanmaya yeri e murutama a ma gbengberenyi
ma,

sanmaya yeri e a raxonoma na yire maxare ma?

41 E nu luma Ala mato ra,
e nu ti Isirayila xa Seniyentɔe kanke.

42 E mu e ratu a senbe ma.

E nɛɛmu a ma a e rakisi e gerefae ma temui naxe.

43 E nɛɛmu a xa tonxumae ma a naxee masen
Misira boxi ma.

E nɛɛmu a xa kaabanakoe ma a naxee raba
Sowan fiili ma.

44 A naxa e xa Nili xure nun a salonyie findi wuli
ra

han e mu no na ye minde.

45 A naxa xɛɛrie radin e ma e halakife ra.

A naxa lanxansarimae malan menni e kasarafe
ra.

46 A naxa tugumie radin e xa xɛe ma,
katoe naxa xɛ bogi don gbiki.

47 A naxa e xa weni sansie kana balabalanyi ra,
a naxa e xa sikomoro bilie tuxunsan tune xinbeli
ra.

48 Balabalanyi naxa e xa xurusee faxa,
galanyi naxa e xa gōoree sōto.

49 A naxa a xa xōne xōrōxōe ramini e ma,
a bōje naxa te e ma,
han a naxa maleke kasaratie ragoro e xili ma.

50 A naxa a xa xōne fulun e ma,
a mu e nii ratanga faxe ma, a fe xōrōxōee radin
e ma.

51 A naxa Misira di singe birin faxa,
e Hami bōnsōee fonike birin faxa.

52 Na nan a ra a naxa a xa pama ramini alo yexee
gōore,

a naxa e rapere alo xurusee gbengberenyi ma.

53 A naxa e xanin bōjesa kui gaaxui yo mu e soto,
kōno a naxa e yaxuie madula baa ma.

54 Na ki, a naxa e xanin a xa bōxi seniyenxi ma,
a xa geya a naxan soto a senbe ra.

55 A naxa bōnsōee keru e ya ra,
a fa na bōxie itaxun Isirayila bōnsōee ma ke ra,
a menni findi e sabatide ra.

56 Kōno e man naxa geregiri Ala Xili Xungbe
Kanyi ma,

e tondi a xa yaamarie rabatude.

57 E naxa e makuya Ala ra,
e findi yanfante ra alo e benbae a rabaxi ki naxe,
e lu alo xali kanaxi.

58 E naxa a raxōno e xa kuye batudee ra,
e a ratōone e xa wuri masolixie ra.

59 Ala to na fe me, a naxa xōno ki fanyi, a Isirayila
rabo.

60 A naxa a xa lingira rabejin Silo, a nu naxan
tixi mixie tagi.

61 A naxa a xa saate kankira lu yaxui sagoe,
e kankan a xa nore xa tonxuma ma.

62 A to xono a xa pama Isirayila ma,
a naxa a niya e xa sonto santidegema ra.

63 E xa fonikee naxa gan te ra,
e xa ginedimedie mu matoxoe soto,

64 e xa serexedubee naxa faxa santidegema ra,
e xa kaape ginee fan mu wa.

65 Marigi naxa keli
alo mixi naxan kelixi xi xoli ma,
alo soori naxan noma a xa siisi ra.

66 A naxa a yaxuie bonbo,
a e lu yaagi kui naxan mu jonma.

67 A naxa Yusufu bonsoe rabejin,
a tondi Efirami bonsoe sugandide.

68 A naxa Yuda bonsoe sugandi,
a nun Siyon geya naxan nu rafanxi a ma.

69 A naxa a xa horomolingira ti alo yire itexi,
alo a dunija tixi ki naxe, a xa bu xonkuye ra.

70 A naxa a xa konyi Dawuda sugandi, a a tongo
gore ya ma,

71 a nu meenife yexee ma dennaxe,
alako a xa meeni Ala xa pama ma,
naxan findixi Yaxuba bonsoe Isirayila ra.

72 Dawuda naxa meeni e ma a boje fiixe ra,
a e masuxu xaxilimaya ra.

79

Ala gberoxofe

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti
Ala, sie bara so i xa boxi kui,

e i xa hōrōmōlingira findi yire seniyantare ra,
e Darisalamu kana.

² E bara i xa konyie furee findi xōnie xa baloe ra,
e bara i xanuntenyie so wulai sube yi ra.

³ E bara e sōntō Darisalamu rabilinyi, e mu
ragata.

⁴ Si naxee na muxu rabilinyi e muxu konbima,
e yoma muxu ma.

⁵ Alatala, i xōnōma nē muxu ma abadan?

I xa tōōnē danma mun tēmui?

⁶ I xa xōnō pamanēe ma naxee mu i kolon,
i xa xōnō mangēyae ma naxee mu i batuma,

⁷ barima e bara Isirayila xun nakana,
e bara a xa lingira rabira.

⁸ I naxa ratu muxu xa yunubi dangixie ma.

I xa hinne muxu ra mafuren,
barima senbe yo mu na muxu be sōnōn.

⁹ Kafu muxu ma, muxu rakisima Ala,
i xili xa nōrē xa fe ra.

I xa muxu rakisi,

i xa muxu xa yunubie xafari i xili xa fe ra.

¹⁰ Munfe ra pamanēe a falama,

«E Marigi Ala na minden?»

E xa a kolon i fama i xa konyie wuli gbepōxode
muxu ya xōri.

¹¹ I xa i tuli mati geelimanie wa xui ra,

i senbe xa nee rakisi naxee xa kiitisae wama e
faxafe.

¹² N Marigi, i xa sare dōxō solofere ragbilen na
sie ma,

naxee bara i bexu.

¹³ Na kui, muxu tan i xa pama fan fama nē i
batude,

muxu tan i xa xurusee fama ne i xa matoxoe
masende muxu bonsoe be abadan.

80

Ala mēnife a xa sansie ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba alo
beeti naxan xili «Fuge tofanyie alo Ala xa saate.»

² Isirayila kantama, i i tuli mati n na,
i tan naxan Yusufu bonsoe rapereema alo xuruse
gore.

I xa i xa nore masen,
i tan naxan magoroxi maleke masolixie tagi.

³ I senbe ramini Efirmi, Bunyamin, nun Manasi
bonsoe ya i,
i xa muxu rakisi.

⁴ Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁵ Mange Ala, i tondima i xa pama xa maxandi
suxude
i xa xone xa fe ra han mun temui?

⁶ I e rabaloma e yaye ra,
i e yaye fima e ma minse ra han mun temui?

⁷ I bara lantareya raso muxu nun muxu
daxobooree tagi,
e yoma muxu ma.

⁸ Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

⁹ I weni bili nde tala ne Misira naxan findixi i xa
pama ra.

I naxa sie ndee keru yire nde, i fa a tan si naa.

¹⁰ I to na yire yailan a be,

a naxa a sankee masorɔn, a boxi rafe.

¹¹ Geyae naxa lu a xa niini bun ma,
a salonyie nu xungbo alo sediri wurie.

¹² A salonyie nu kuya ra han e baa nun xure de
li.

¹³ Kɔnɔ i tan bara a xa tete kana,
dangi mixie fa a bogi ba.

¹⁴ Wulai xɔsee naa yegelenma,
buurunyi subee fan baloma a bogie ra. Munfe
ra?

¹⁵ Mange Ala yandi, i xa gbilen fa ra,
i ya ragoro muxu ma keli koore,
i muxu mato, kinikini na weni bili ma,

¹⁶ i naxan si i yete be i belexe ra.

¹⁷ Yakosi a bara gan, a sege i xa xone saabui ra.

¹⁸ I belexe xa lu Adama xa Di ma, naxan na i
yirefanyi ma,

i naxan xun nakelixi.

¹⁹ Muxu mu muxu makuyama i ra sonon.

I xa kisi fi muxu ma alako muxu man xa i batu.

²⁰ Mange Ala, i xa muxu ragbilen,
i xa hinne muxu ra alako muxu xa kisi soto.

81

Tuli matife Ala ma

Ala maxandi

¹ Asafi xa beeti beetibae xa mange be. A xa ba
maxase luuti daaxi xui ra.

² Wo xa seewa xui rate Ala ma,
naxan findixi won senbe ra.

Wo wo xui rasiga Yaxuba Marigi Ala ma.

³ Wo xa beeti ba maxase nun kora xui ra.

⁴ Wo xa feri fe kike neene te temui,

won ma sali λοxοε na a ra.

⁵ Na findixi Ala xa seriye nan na Isirayila be,
Yaxuba Marigi Ala xa yaamari na a ra.

⁶ Yaamari na a ra Ala naxan so Yusufu bənsəe yi
ra,
a to mini Misira bəxi xili ma.

N naxa xui nde me n mu naxan kolon, a naxe,

⁷ «N bara kote ba e xun ma,
n bara debe binye ba e belexee.

⁸ Wo to n xili wo xa naxankate kui,
n naxa wo rakisi, n naxa wo yaabi kelifē
sesarinyi yire,
n naxa wo mato Meriba ye yire.

⁹ N ma pama Isirayila, wo wo tuli mati n ma
marasi ra.

¹⁰ Wo naxa Ala gbete batu,
wo naxa wo xinbi sin Ala gbete ma.

¹¹ N tan nan na wo Marigi Ala ra,
naxan wo ramini Misira bəxi ra.
Wo wo de rabi a belebele ra, n a rafema ne.»

¹² «Kəno n ma pama mu a tuli matixi n na,
Isirayila mu n xui ratinme.

¹³ Na kui n naxa e lu e xa bəne xərxəya kui,
e xa jere e yete xaxili ma.

¹⁴ Xa a sa li nu n ma pama naxa a tuli mati n na,
xa Isirayila sa tin n ma kira ra nu,

¹⁵ n fama ne a yaxui birin nayaagide keren na,
n e ragoro temui birin.

¹⁶ Alatala yaxuie fama gaaxude a ya ra, e halaki
abandan.

¹⁷ Kəno n wo tan baloma ne donse fanyi ra,
n kumi ramini ne game kui wo be.»

82

Ala xa kiiti a xa senbɛmae be

Ala matɔxɔɛ

¹ Asafi xa bɛɛti

Ala tixi a xa malanyi ya ra,
a kiiti safe koore senbɛmae ya ma.

² «Wo kiiti sama kobija ra han mun tɛmɔi?

Wo nɔndi fima mixi jaaxie ma munfe ra?

³ Wo xa misikiinɛe nun kiridie xa kiiti sa sɛriyɛ
ki ma.

Wo xa setaree nun fuxarilae ratanga kiiti jaaxi
ma.

⁴ Wo xa setaree nun tɔɔrɔmixie rakisi.

Wo xa e ba mixi kobie bɛlɛxɛe i.»

⁵ Kɔnɔ e mu fahaamui sɔtɔ na fefe ma.

E e jɛrɛma dimi nan kui tun.

Dunija sanbunyi birin sɛrɛnma.

⁶ N a fala nɛ, «Koore senbɛmae nan wo ra,

Ala Xili Xungbe Kanyi xa die nan wo birin na,

⁷ kɔnɔ wo faxama nɛ alɔ adamadie,

wo birama nɛ alɔ dunija mangɛe.»

⁸ I tan Ala, keli, i xa dunija makiiti,

barima i tan nan gbe na sie birin na.

83

Isirayila yaxuie

Ala maxandi

¹ Asafi xa bɛɛti

² Ee Ala, i naxa i sabari!

Ala, i naxa lu dundui kui,

³ barima i yaxuie mu e raxaraxi,

i xɔnmae bara e xunye ikeli.

⁴ E na yanfe xɔrɔxɔe maxirife i xa pama xili ma, e na e boore bɔɓe ratefe i xanuntenyie xili ma.

⁵ E naxe, «Won xa e xili ɲɔn sie ya ma, alako birin xa nɛɛmu Isirayila xili ma.»

⁶ E bara lan e boore ma i xili ma.

⁷ Edonkae, Sumayila bɔnsɔe, Mowabakae, Hagarikae,

⁸ Gebalakae, Amonikae, Amalekikae, Filisitakae, Tirekae,

⁹ nun Asiriyakae birin bara kafu Loti bɔnsɔe ma.

¹⁰ I xa e bɔnbɔ alɔ i a raba Madiyankae ra ki naxe.

I xa e bɔnbɔ alɔ i a raba mange Yabini na ki naxe, a nun a xa sɔɔri mange Sisera ra ki naxe Kison xure yire.

¹¹ E sɔntɔ nɛ Endori, e fure naxa lu bɔxi ma, e mu ragata.

¹² I xa fe xɔrɔxɔe raba e xa kuntigie ra, alɔ i raba Orebi nun Seebi ra ki naxe.

E xa yareratie xa lu alɔ Seba nun Salamuna, naxee a fala,

¹³ «Won xa Ala xa pama xa bɔxi findi won gbe ra.»

¹⁴ N Marigi Ala, i xa na mixie lu alɔ sexe, foye naxan xaninma.

¹⁵ I xa e xun nakana alɔ te fotonyi ganma ki naxe geyae fari.

¹⁶ I xa bira e fɔxɔ ra xɔne kui alɔ turunnaade magaaxuxi.

¹⁷ Marigi, i xa e rayaagi alako e xa gbilen i ma.

¹⁸ Yaagi nun gaaxui xa lu e bɔɓe ma, i xa e bɔnsɔe rapɔn abadan.

19 E xa a kolon a i tan nan xili Alatala,
a Ala Xili Xungbe Kanyi na i tan nan na dunija
xun na.

84

Sigafe ra salide xungbe

Ala matɔxɔ

1 Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be. A
xa ba maxase luuti daaxi xui ra.

2 Mange Alatala, i xa lingira tofan!

3 N wama sofe i xa tete kui n boje birin na.

Na waxonyi minima n de i i tan Ala nan be, i tan
naxan piye a ra.

4 Hali xoni xunxurie alo turunna nun debelinyi
e tee sama i xa serexebade seeti ma e xa die luma
dennaxe.

I tan Alatala Senbema, n ma Mange nun n Marigi,

5 seewe na mixie be, naxee sabatixi i xa banxi
kui.

E luma i matɔxɔ ra dennaxe abadan.

Nengi rate.

6 Seewe na mixie be naxee senbe lanxi i tan Ala
ma,

naxee kira suxuxi sigafe ra salide xungbe.

7 E Baka gulunba igirima temui naxe,

e ye dulonyie to ne, tune ye gbegbe bara naa rafe.

8 E keli yire fanyi nde, e siga yire fanyi gbete.

E na birin to ne kira xon sigafe ra Ala yire
e e yete masen a be dennaxe.

9 N Marigi Alatala Senbema, n ma dube suxu!

Yaxuba Marigi Ala, i n ma maxandi rame.

Nengi rate.

10 Ala, hinne i xa mixi sugandixi ra

naxan findixi muxu xa wure lefa ra.

¹¹ Xi keren nadangife i xa banxi kui,
na ꞓoxun dangife xi wulu wulu ra yire gbete.
N lufe i xa banxi de ra, na fan lufe ra tinxintaree
xonɣi,

¹² barima Ala Xungbe findixi won ma kantari
nan na,
a hinne nun binye fima ne won ma.

A mu tondima tinxintaree kide heeri ra.

¹³ Marigi Senbema, heeri na mixi be naxan a yete
taxuma i ra.

85

Ala xa hinne

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beeti beetibae xa mange be

² Marigi, i xanunteya masenma i xa ꞓama be,
i Yaxuba bonsoe xun nakelima.

³ I dipema i xa ꞓama xa fe ꞓaaxie ma,
i a xa yunubie birin xafarima.

Nengi rate.

⁴ I i xa xone ragbilenma a foxo ra,
i dipema a ma.

⁵ Ala, i man xa muxu rakisi, i man xa hinne muxu
ra.

⁶ I xonoma ne muxu ma abadan?
Na xone mu bama muxu xa yi waxati kui?

⁷ I mu noma dipede mu ma,
i xa ꞓama xa kisi, e xa seewa?

⁸ Alatala, i xa dugutegeɣa masen muxu be, i xa
muxu rakisi.

⁹ N nan n tuli matima ne n Marigi Ala xa masenyi
ra,

barima a bojesa nan fima a xa jama tinxinxi
ma.

Ala xa e mali gbilenfe ra e xa daxuna ma.

¹⁰ A kisi yati yati nan fima mixie ma naxee
gaaxuma a ya ra,

alako a xa nore xa sabati won ma boxi kui.

¹¹ Dugutegepa nun nondi na yire keren.

Tinxinyi nun bojesa jerepa kira keren xon.

¹² Nondi kelima lanbanyi ma,

tinxinyi kelima koore ma.

¹³ Alatala heri fima ne won ma,

alako won ma boxi xa daxamui ramini.

¹⁴ Tinxinyi jerepa a ya ra,

a findi sanyi foxi ra kira xon ma.

86

N hayi na Ala ma

Ala maxandi

¹ Dawuda xa Ala maxandi

Marigi, i i tuli mati n na, i xa n yaabi.

Misikiine fuxarixi na n na.

² I xa n makanta, i dugutege na n na.

N Marigi Ala, i xa i xa konyi di rakisi naxan a
taxuxi i ra.

³ Kinikini n ma, n Marigi, barima n i xilima loxoe
birin.

⁴ I xa seewe fi i xa konyi di ma,
n xaxili tixi i tan nan na, n Marigi.

⁵ I tan Marigi, i fan, i kinikini,

i xa dugutegepa gbo mixie be naxee birin i
xilima.

6 Marigi, i xa i tuli mati n ma maxandi ra, i xa n
ma dubε suxu.

7 N i xilima n ma t̄ore kui, barima i n natinma.

8 N Marigi, i maniyε mu na alae tagi,
i xa kaabanakoeε dangi wali birin na.

9 I si naxee daa dunija ma, nee fama nε e xinbi
sinde i bun ma,

e i xili mat̄ox̄o,

10 barima i gbo, i man kaabanakoeε rabama.

I tan keren peti na nan Ala ra.

11 N Marigi, i xa i xa kira masen n bε,
n xa n j̄ere i xa n̄ondi kui.

B̄ore fanyi fi n ma, alako n xa gaaxu i xili ya ra.

12 N i mat̄ox̄oma n b̄ore fiixε birin na, n Marigi
Ala.

N i xili mat̄ox̄oma nε abadan,

13 barima i xa hinne tilin.

I bara n nii ratanga faxε ma.

14 Ee Ala, yeε igboe ndee bara keli n xili ma,
gbalot̄oε wama n faxafe.

E mu i kolon feo.

15 K̄on̄o n Marigi, i tan nan findixi Ala ra,
naxan kinikinima, naxan hinnema ibunadama
ra,

naxan b̄ore mu tema mafuren,

naxan mu taganma dugutegeja nun xanunteya
ma.

16 I xa i ya rafindi n ma, i xa hinne n na.

I xa senbe fi i xa konyi di ma,

i xa i xa konyi gine xa di rakisi.

17 T̄onxuma nde ramini n bε seede ra,

alako naxee n x̄onxi, e xa a to, e xa yaagi,

i xa mali nun i xa madundui xa fe ra.

87

Barife Siyoni

Ala matɔxɔɛ

¹ Kora xa die xa beɛti

Alatala xa taa tixi geya seniyeɲxie fari.

² Siyoni naadɛ rafan Marigi ma,

dangi Yaxuba xa lingira birin na.

³ Mixie Ala xa taa matɔxɔma a fanyi ra

ɲengi rate.

⁴ «N xa a fala Raxabi nun Babilɔn n kolonma,

a nun Filisita, Tire, nun Kusi.

⁵ A falaxi Siyonikae xa fe ra,

«E to barixi naa, Marigi Ala e makantama nɛ.»

⁶ Alatala bara a seɛɛ sie xa buki kui,

«Yi tan barixi naa.»

ɲengi rate.

⁷ Beɛtibae a falama e xui itexi ra,

«N ma saabui birin na i tan nɛ.»

88

Saya kira

Ala maxandi

¹ Kora xa die xa beɛti beɛtibae xa mange be. A xa ba xule ra. Heman Esiraka xa lonni beɛti.

² Marigi, n nakisima Ala,

n i xilima yanyi nun kɔɛ ra.

³ I xa n ma maxandi suxu,

i xa n ma dube tongo.

⁴ N bara tɔɔɔ n ma dunɲɛigiri kui,

yakɔsi n bara makɔre saya ra.

⁵ N na mixie ya ma naxee na saya kira xɔn ma.

N senbe yo mu na sonon.

⁶ A luxi ne alo n jan saxi furee tagi gaburi kui,
i mu ratuxi naxee xa fe ma sonon,
naxee bara makuya i xa hinne ra.

⁷ I bara n na so yili tilinxi kui dimi xora.

⁸ I xa xone bara dutun n ma,
a n makoto alo baa moronyi mixi makotoma ki
naxe.

Nengi rate.

⁹ I bara n defanbooree makuya n na,
i bara e bonne rapaaxu e ma.
N luma banxi kui,
n mu minima fefe ma.

¹⁰ N Marigi, n i xilima loxo yo loxo yaye ra,
n na n belexee tixi i be.

¹¹ I kaabanakoe rabama mixi faxaxie nan be?
E noma kelide, e i matoxo?

¹² I xa dugutegena xa fe falama gaburi kui?
I xa xanunteya masenma naa?

¹³ I xa kaabanako toma aligiyama?
I xa tinxinyi kolonma yire dennaxe xa fe bara
neemu mixi ra?

¹⁴ N Marigi, n tan i xilima,
geesege yo geesege n i maxandima.

¹⁵ Marigi, i tondima n be munfe ra?
I i kobe soma n na munfe ra?

¹⁶ N na toree kui kabi n dimedi temui.
N gaaxuxi, xaxilisa birin bara ba n yi ra.

¹⁷ I xa xone senbe bara dangi a i,
i xa fe magaaxuxie bara no n na.

¹⁸ E n nabilinxi alo banbaranyi,
e dusu n xun na.

19 I bara n xanuntenyie birin makuya n na,
n dɔxɔboore bara keli n xun ma.

89

Ala xa saate

Ala matɔxɔɛ

1 Etani Esiraka xa lɔnni bɛɛti
2 N bɛɛti bama n Marigi xa duguteɛɛna xa fe ra.
N na masenma nɛ bɔnsɔɛ birin bɛ, a falafe ra,
3 «I xa duguteɛɛna mabanbanxi koore ma
abadan.
I xa hinne mu kanama.»

4 «N bara saate xiri n nun n ma mixi sugandixi
ra,
n bara yi kɛrɛ tongo n ma konyi di Dawuda bɛ.
5 «N i bɔnsɔɛ rasabatima nɛ abadan,
n i xa kibanyi ti tɛmui birin.»»

Nengi rate.

6 N Marigi, naxee na koore ma e i matɔxɔma,
malekɛɛ i tantuma i xa duguteɛɛna xa fe ra.
7 Nde na koore ma naxan maniyama Marigi Ala
ra?
Nde luxi alo Marigi Ala malekɛɛ ya ma?
8 Ala magaaxu a xa seniyentɔɛɛ xa malanyi,
e birin e magoro a bɛ.
9 Marigi Ala, nde senbɛ gbo alo i tan Mange Ala?
I xa duguteɛɛna na yire birin.
10 I tan nan baa yamarima,
i a mɔrɔnyie raxara.
11 I tan nan nɔ Misira ra, i a sɔntɔ.
I i yaxuie rayensen i senbɛ ra.
12 I tan nan gbe koore ra, i tan nan gbe bɔxi ra.

I tan nan duniya birin daa.

¹³ Se naxan na koola ma, se naxan na yirefanyi ma,

i tan nan a birin daaxi.

Taboro nun Xerimon geyae i xili matoxoma.

¹⁴ I senbe gbo.

¹⁵ Tinxinyi nun nondi nan na i xa kibanyi sanbunyi ra,
xanunteya nun dugutegeya fan tixi i ya ra.

¹⁶ Marigi, seewe na jama be naxan i xili matoxoma,

e e jereama i xa naiyalanyi nan ma.

¹⁷ E seewama i xili xa fe ra, e xun nakelima i xa tinxinyi saabui ra.

¹⁸ I tan nan findixi e xa naiyalanyi nun e senbe ra.

Muxu senbe gbo i xa hinne xa fe ra.

¹⁹ Muxu Marigi nan na muxu kantama nun muxu xa mange ra,

Isirayila xa Seniyentoe na a ra.

²⁰ I woyen ne i xa jama be laamatunyi ra, a falafe ra,

«N bara senbe fi geresoe nde ma, n naxan xun nakelixa jama tagi.

²¹ N bara n ma konyi Dawuda to,
n ture seniyenxi surusuru a xunyi ma sugandi ra.

²² N na n belexe rasoma a bun ma,
n senbe fima ne a ma a fanyi ra.

²³ A yaxui mu a terennama,
tinxintare mu a tooroma.

²⁴ N a yaxuie ibutuxunma ne,
n a xonmae bonboma ne.

25 N xanunteya nun n ma dugutegeɽna luma ne a
ma,

a senbe gboma n xili nan saabui ra.

26 Baae nun xuree birin sama ne a xa mangeya
bun ma.

27 A a falama ne n be,

⟨N Baba nan i ra, n Marigi Ala, n ma marak-
isima.⟩

28 N a findima ne n ma di singe ra,
naxan xungbo duniɽa mangɽe birin be.

29 N na n ma dugutegeɽna mabanbanma ne a be,
muxu saate naxan xirixi, a mu kanama abadan.

30 N a bonsoe rasabatima ne,
n a xa mangɽe kibanyi mabanbanma ne fanni
kooɽe na.

31 A xa die na n ma seriyɽe rabolo,
e mu e ɽere n ma yaamari bun ma,

32 e n xui matandi, e mu n waxonfe suxu,

33 n e bonboma luxusinyi nan na,
n e ɽaxankatama fure ɽaaxie ra.

34 Konɽ n mu n ma dugutegeɽna bama a ma.

N mu n xui yanfama,

35 n mu n ma saate kanama,

n man mu n xui masarama.

36 N na n kalixi n ma seniyenyi ra,

n mu Annabi Dawuda yanfama.

37 A bonsoe kisima ne abadan,
a xa kibanyi luma ne n ya i alo soɽe,

38 a rasabatima ne alo kike,
naxan findima seedeɽoxoɽa ra abadan.»

ɽengi rate.

39 Konɽ i tan bara i xa mixi sugandixi makuya i
ra,

i bara mee a ra, i xonɽ a ma.

40 I bara i xa saate kana i xa konyi be,
i a ba a xa kibanyi kui.

41 I bara a xa tete boɔ, i bara a makantade kana.

42 Mixi naxee dangima, e harige bama naa.
A doxoobooree yoma a ma.

43 I bara a yaxuie senbe so, han e bara seewa.

44 I mu a xa santidegema wali rasooneya,
i mu a malixi gere kui.

45 I bara a xa fe raxuben,
i bara a xa kibanyi woli boxi.

46 I bara nde ba a xa fonikeya ra,
i yaagi dusu a xun na.

Nengi rate.

47 Alatala, i i noxunma n ma han mun temui?

I xa xone dexema alo te han mun loxoɛ?

48 I xa ratu a ma n ma simaya dunke ki naxe.
I ibunadama daaxi fuyan nan na?

49 Nde baloxi naxan mu faxama?

Nde noma a yete bade saya kira xon ma?

50 N Marigi, i xa dugutegena singe na minden,
i i kali naxan na Dawuda be i xa tinxinyi kui?

51 N Marigi, i xa i joxo sa i xa konyie xa yaagi
xon ma.

I xa na kote to mixi wuyaxie naxan doxo n xun
ma.

52 N Marigi, i xa i ratu a ma i yaxuie n maberema
ki naxe,

n tan i xa mixi sugandixi.

53 Tantui na Marigi be abadan. Amina. Amina.

90

Adama birin faxama ne

Ala maxandi

¹ Ala xa mixi Munsa xa Ala maxandi
N Marigi, i tan findixi muxu kantama nan na
abadan.

² Beenun geyae nun dunija xa daa,
i tan nan nu na Ala ra abadan.

³ I ibunadama ragbilenma bendε i.
I na nan fala, «Adamadi xa gbilen bendε.»

⁴ Ne wulu keren luxi ne i be
alɔ ɔxɔ keren naxan bara dangi,
alɔ waxati keren naxan bara dangi kɔε kui.

⁵ I a niya adamadi mu keli a xa xixoli ma.
A luxi alɔ ɲooɲe naxan minima a yete ra.

⁶ A keli subaxe ma, a fuga,
nunmare temui a ɲan bara lisi, a xara.

⁷ I xa xɔne muxu ɲɔnma ne, a muxu magaaxu.

⁸ I muxu xa yunubi birin kolon,
hali muxu xa fe ɲaaxi naxee findixi gundo ra.

⁹ Muxu xa simaya birin luma i xa xɔne bun ma.
Muxu xa dunijeigiri xa bui birin, ɲengi rate
keren.

¹⁰ Muxu xa simaya buma ɲe tongo solofere,
ɲe tongo solomasaxan xa a sɔɔneya,
kɔnɔ na birin findixi tɔɔre nun ɲaxankate nan
na.

Simaya dangima ne mafuren mafuren, a muxu
lu dimi kui.

¹¹ Nde i xa xɔne senbe kolon?
Nde gaaxuma na ya ra?

¹² A muxu ratu simaya ɲaɲɔnyi ma,
alako muxu xa xaxili sɔto muxu xa dunijeigiri
kui.

¹³ N Marigi, i xa i ya rafindi muxu ma
I xa xone buma han mun temui?
Kinikini i xa konyi die ma.

¹⁴ Kuye na iba, i xa muxu rawasa i xa dugutegeɓa
ra,

alako muxu xa seewa muxu xa simaya birin kui.

¹⁵ I tɔɔre xasabi naxan doxo muxu ma,
i yaagi xasabi naxan sa muxu ma,
i man xa muxu raseewa na xasabi ra.

¹⁶ I xa i xa kaabanakoe masen muxu be, i xa
konyie.

I xa nɔre xa mini muxu xa die ma.

¹⁷ Muxu Marigi Ala xa tofanyi xa lu muxu ya i.
A xa muxu xa wali sooneya, a xa baraka sa muxu
xa wali ma!

91

Gaaxutareɓa

Ala matɔxɔɛ

¹ Naxan luma Ala Xili Xungbe Kanyi xa kantari
bun ma,

a a malabuma ne Ala xa kante kui.

² N na a masenma Alatala be,
«I tan nan na n ma kantari nun n makantade ra,
i tan n Marigi Ala, n laxi naxan na.»

³ A tan nan i ratangama gantanyie ma naxee
tema i be,

a i ratanga wuganyi ma.

⁴ A i makantama ne
alo tɔxɔɛ a xa die makantama ki naxe a
gabutenyi bun ma.

A xa dugutegeɓa luma ne alo soori xa wure lefa.

⁵ I mu gaaxuma gbaloe ra ke ra,

- i mu gaaxuma xalie ra yanyi ra,
⁶ i mu gaaxuma wuganyi ra dimi kui,
 i mu gaaxuma fure jaaxi ra soqe bun ma.
⁷ Mixi wulu noma ne birade i koola ma,
 mixi wulu fu noma birade i yirefanyi ma, konɔ
 sese mu i toma.
⁸ I na birin toma ne i ya i,
 i findi seede ra tinxintare xa jaxankate ma,
⁹ barima i bara la i Marigi ra, a bara findi i xa
 kantari ra.
 Ala Xili Xungbe kanyi findixi i xa makantade nan
 na.
¹⁰ Sese mu i lima,
 wuganyi yo mu soma i xonyi,
¹¹ barima a a xa malekee yamarima e xa i
 makanta yire birin.
¹² E i tongoma ne e belexee kui,
 alako i naxa i sanyi radin gemɛ ra.
¹³ I noma yetee nun boximasee ra,
 i senbe dangi baratɛe nun biidae ra.
- ¹⁴ Alatala xa masenyi nan ya:
 «A to laxi n na, n a rakisima ne.
 N a makantama ne barima a n xili kolon.
¹⁵ A na n xili, n a yaabima ne.
 Tɔɔre na a li, n luma ne a seeti ma.
 N a rakisima ne, n a xun nakeli.
¹⁶ N simaya xonkuye fima ne a ma,
 n na n ma kisi masen a be.»

Ala matɔxɔɛ

¹ Bɛɛti naxan bama malabui lɔxɔɛ

² Marigi batufe fe fanyi na a ra.

Ala Xili Xungbe Kanyi, a lanma i xili xa matɔxɔ
bɛɛti ra.

³ Kuye iba, a lanma i xa xanunteya xa matɔxɔ,
kɔɛ kui, muxu xa i tantu i xa dugutegeɣa xa fe
ra.

⁴ Matɔxɔɛ xa ba kɔra luuti fu daaxi xui ra nun
adamadi xui ra.

⁵ Marigi, n jɛlexinma i xa kaabanakoe ra,
n nan n sɛɛwɛ xui itema i xa wali xa fe ra.

⁶ Marigi, i naxan nabama, a makaaba, i xaxili
tilin.

⁷ Xaxilitare mu sese kolonma na kui,
a mu fahaamui sɔtɔma i xa fe ma.

⁸ Ala kolontaree luma alɔ sansi
naxan bulama fili ma, a fuga,
kɔnɔ na dangi xanbi, a jɔn abadan.

⁹ Kɔnɔ i tan Marigi, matɔxɔɛ na i bɛ tɛmɛi birin.

¹⁰ N Marigi, i yaxuie halakima nɛ,
i fe kobi rabae birin nayensen yɛ.

¹¹ I sɛnbɛ fima nɛ n ma alɔ sɛxɛ ninge,
i ture fanyi sa n ma.

¹² N yae a toma n gerefae xun goroma ki naxɛ,
n tuli e gi xui mɛ.

¹³ Tinxintɔɛɛ xa fe fanma nɛ alɔ tugi bili,
e xa fe te alɔ sɛdiri wuri bili naxee na Liban.

¹⁴ E sabatixi Alatala xa hɔrɔmɔbanxi tɛtɛ kui,
e xa fe fanma nɛ won Marigi Ala ya i.

¹⁵ Hali e forixi e xunseɛɛ fiixɛxi,
sɛnbɛ na e bɛ fe fanyi rabafe ra,

¹⁶ alako e xa a masen,

«Alatala tinxin, n tixi a xa seriye nan fari,

tinxintareya yo mu na a ma.»

93

Mangε Ala

Ala matoxε

¹ Marigi Alatala nan na mangε ra.
Xunnakeli na a yi, a senβε gbo.
A xa dunija xanxi, a mu serenma.

² I xa mangeya fole mu na, a dan mu na.
I tan nan na Ala ra abadan.

³ Marigi, baa mōronyi rawunduma alo galanyi,
galanyi naxan goroma, a bula.

⁴ I senβε gbo na xui be,
i xa xunnakeli dangi baa mōronyie ra.
Marigi senβε gbo kooře ma.

⁵ I xa seriye xanxi, seniyentε nan lanxi i ma
abadan.

94

Ala xa naxankate

Ala xa seriye

¹ N Marigi Ala naxan a gberoxoma,
i xa i makenen i xa nōre kui.

² I tan naxan dunija kiiti sama, i xa keli,
i xa yete igboe xa walie ragbilen e ma.

³ N Marigi, a lanma mixi kobie xun xa rakeli han
mun temui?

⁴ A lanma mixi jaaxie xa e yete matoxo tun e xa
yete igbona kui?

⁵ Alatala, e i xa jama tōoroma, e i xa mixie
halakima.

6 E kaape ginnee nun xɔɔe faxama, e kiridie nii bama.

7 E nu fa a fala, «Alatala mu yi fee toma, Yaxuba Marigi Ala mu yi rakɔɔsima.»

8 Wo tan xaxilitaree, naxee luma ɲama tagi, wo xaxili sɔtɔma mun tɛmui?

9 Naxan tuli daaxi, na luma a mu fe me? Naxan ya daaxi, na luma a mu se to?

10 Naxan ɲamanee xuruma, na mu e ɲaxankatama?

A tan nan xaxili fima ibunadama ma.

11 Alatala a kolon a adamadie xa maɲɔxunye na ne fufafu.

12 Alatala, Seewe na mixi be i naxan matinxinma, i naxan matinxinma i xa seriye ra,

13 alako a xaxili xa sa tɔɔre lɔxɔee, han mixi ɲaaxie e gbe ɲaxankate sɔtɔma tɛmui naxe.

14 Alatala mu a xa ɲama raboloma, a mu a xa mixie rabɛɲinma.

15 Kiiti tinxinxi fama ne sade, tinxintɔee boɲe birama ne na foxɔ ra.

16 Nde n xun mafalama mixi ɲaaxie xɔn ma?

Nde tima n be mixi kobie xili ma?

17 Xa n Marigi mu findi n malima ra nu, n ma fe danma ne gaburi kui nu.

18 N Marigi, n na maɲɔxun a n sanyi mu tima sɔnɔn, i xa dugutegeɲa n demenma.

19 N ma kɔntɔfilie na wuya, i e bama n ma, i fa n naseewa.

20 I noma tinde mangeya tinxintare ra,
naxan yaamari tima fe kobi ra?

21 E kafuma e bore ma tinxintɔɛ faxafe ra,
e mixi tɔɔnɛɛ kiiti kui.

22 Kɔnɔ Marigi nan na n kantama ra,
a luma alɔ fanye n sabatima naxan fari.

23 A e xa wali kobie ragbilenma nɛ e ma,
a e xun nakana e xa jaaxura ra.
Muxu Marigi Ala e sɔntɔma nɛ.

95

Mangɛ Ala matofe

Ala matɔxɔɛ

1 Won xa bɛɛti ba Marigi bɛ sɛɛwɛ ra,
won xa won xui ite won nakisima sɛnbɛma bɛ.

2 Won xa a matɔxɔ,
won xa a matɔxɔɛ ba a bɛ bɛɛtie ra,

3 barima Alatala, Ala xungbe na a ra,
naxan findixi mangɛ xungbe ra sɛnbɛmae birin
xun ma.

4 Yire tilinxi na a bɛlɛxɛ.
Geya xuntagiɛ findixi a gbe nan na,

5 alɔ baa nun bɔxi a naxɛɛ daaxi a bɛlɛxɛ ra.

6 Wo fa, won xa suyidi, won xa won igoro,
won xa won xinbi sin Alatala ya i naxan won
daa,

7 barima a tan nan won Marigi Ala ra.

Won findixi a xa jaama nan na a naxan
dɛmadonna,
alɔ xuruse dɛmadonyi mɛɛnima gɔɔrɛ ma ki
naxɛ.

Wo xa a xui mɛ to.

⁸ Wo naxa wo boꝛe raxoꝛoꝛo alo naxan nabaxi Meriba,
alo naxan nabaxi Masa gbengberenyi ma temui dangixi.

⁹ Wo benbae n mato ne na loxoꝛe,
hali e to nu bara n wali foxi to.

¹⁰ Na bonsoe xa fe naxa rapaaxu n ma je tongo naani bun ma.

N naxa a fala, «Nama xurutare nan yi ki, naxan mu n waxonfe kolon.»

¹¹ Na kui n naxa n kali n ma xone kui,
«E mu soma n ma malabude kui fefe ma!»

96

Kiitisa na fafe

Ala matoxo

¹ Wo beeti neene nde ba Alatala be!
Duniya birin xa beeti ba Alatala be!

² Wo beeti ba Marigi be, wo a xili matoxo.
Wo xa a xa kisi masen mixie be temui birin.

³ Wo xa a xa noꝛe fala si birin be,
wo a xa kaabanakoe masen nama birin tagi.

⁴ Marigi Ala gbo, a lanma won xa a matoxo,
naxan dangi senbema birin na.

⁵ Sie birama ala naxee foxo ra,
e findixi kuyee fufafu gbansan nan na,
kono Alatala nan koore daa.

⁶ Noꝛe nun naiyalanyi kelima a tan nan ma,
senbe nun naiyalanyi luma ne a xa hoꝛomobanxi
kui.

⁷ Bonsoe birin, wo xa tantui rasiga Alatala ma,
wo Alatala matoxo a xunnakeli nun a xa senbe
xa fe ra.

⁸ Wo xa a xili binya alo a lanma wo xa a raba ki
naxe.

Wo xa fa hadiya ra, wo xa a raso a xa
hōrōmōbanxi tete kui.

⁹ Wo xa suyidi Marigi be a xa nore ya i.
Dunija birin xa seren a ya ra.

¹⁰ Wo xa a fala si birin be, «Alatala nan na Mange
ra.

Dunija xanxi, a mu a imaxama.

Ala namae makiitima tinxinyi ra.

¹¹ Koore xa seewa, boxi xa jlexin.

Baa nun a kui isee xa wundu seewe ra.

¹² Xee nun e xa bogi see xui xa ite,
wondi wuri bilie xa e seewa xui ite

¹³ Alatala ya ra naxan fafe.

A fafe dunija makiitide.

A dunija makiitima tinxinyi nan na,
a namae makiiti nondi ra.»

97

Mange Ala magaaxu

Ala matoxe

¹ Alatala nan na mange ra.

Dunija xa jlexin, surie xa seewa.

² Nuxui nun kuye iforoxi a rabilinma.

A xa kibanyi doxoxi tinxinyi nun nondi fari.

³ Te tixi a ya ra, a a yaxuie birin ganma a
rabilinyi.

⁴ A dunija iyalanma a xa seyamakonyie ra,
dunija mixie na a to, e serenma ne.

⁵ Geyae xunuma dunija Marigi Alatala ya ra alo
kumi dole.

⁶ Koore a xa tinxinyi masenma,
si birin a xa nɔrɛ toma.

⁷ Kuye batue fama nɛ yaagide a ya ra,
sɛnbɛmae e felenma nɛ a bun ma.

⁸ Siyonikae na a xui mɛ, e sɛɛwama nɛ,
Yudayakae jɛlɛxinma nɛ i tan Alatala xa kiiti ra,

⁹ barima i tan Marigi xun nakelixi sɛnbɛmae
birin bɛ.

¹⁰ Alatala xanuntenyi xa fe jaaxi xɔn.

Alatala a batulae makantama nɛ,
a e ba mixi kobie bɛlɛxɛ.

¹¹ Naiyalanyi na tinxintɔɛɛ nan bɛ,
sɛɛwɛ na mixie bɛ naxee bɔjɛ fiixɛ.

¹² Tinxintɔɛɛ, wo sɛɛwa Marigi ra,
wo xa tantui rasiga a xili seniyɛnxi ma.

98

Bɛɛti nɛɛnɛ bama Alatala bɛ

Ala matɔxɔɛ

¹ Bɛɛti

Wo bɛɛti nɛɛnɛ ba Alatala bɛ,
barima a bara kaabanakoe raba,
a bɛlɛxɛ sɛnbɛma bara xunnakeli sɔtɔ a bɛ.

² Marigi bara a xa kisi masen,
a bara a xa tinxinyi sa kɛnɛ ma jamanɛɛ ya i.

³ A mu nɛɛmu a xa dugutɛgɛɗa nun a xa
xanunteya ma Isirayila bɔnsɔɛ mabiri.

Dunija birin bara won Marigi Ala xa kisi to.

⁴ Dunija birin xa Alatala matɔxɔ,
e xa bɛɛti ba sɛɛwɛ kui.

⁵ Wo xa Alatala matɔxɔ kɔra xui nun bɛɛti ra,

⁶ wo xa sarae fe sɛɛwɛ ra wo Mange Alatala ya i.

⁷ Baa nun duniya xa e xui ramini,
⁸ xuree xa e belexee bonbo,
 geyae xa e xui ite seewe ra
⁹ Alatala ya ra,
 barima a fafe duniya makiitide.
 A duniya makiitima tinxinyi nan na,
 a pamae makiitima nɔndi ra.

99

Mange Alatala seniyen

Ala matɔxɔ

¹ Ala dɔxɔxi a xa kibanyi kui kerubimi malekee
 tagi.
 A xa nama tixi gaaxui kui, bɔxi na serenfe.
² Alatala gbo Siyoni, a tixi sie birin xun ma.
³ E xa i xili xungbe magaaxuxi matɔxɔ a xa
 seniyenyi xa fe ra.
⁴ Mange senbe xa matɔxɔ,
 tinxinyi rafan a ma,
 a kiiti sama nɔndi ra Yaxuba xa bɔxi ma.
⁵ Wo Marigi Alatala matɔxɔ,
 wo wo magoro a bun ma a xa seniyenyi xa fe ra.
⁶ Munsa nun Haruna nu na a xa serexedubee ya
 ma,
 Annabi Samuweli nu na mixie ya ma naxee a
 maxandima.
 E to a xili, a naxa e yaabi.
⁷ A to seriyɛ nun yaamari masen e be nuxui kui,
 e naxa a xui suxu.
⁸ Muxu Marigi Alatala, i bara e xa maxandi suxu.

I to Isirayila naxankata e xa yunubi xa fe ra,
i man bara dije e ma.

⁹ Wo xa wo Marigi Alatala matoxo,
wo xa wo xinbi sin a xa geya seniyenxi fari,
barima won Marigi Alatala seniyen!

100

Tantui beeti

Ala matoxe

¹ Tantui beeti
Duniya birin xa Alatala matoxo!
² Wo xa Alatala batu seewe kui.
Wo xa fa a ya i wo seewe xui itexi ra.
³ Wo xa a kolon Alatala nan wo Marigi Ala ra.
A tan nan won daaxi, won findixi a gbe nan na.
Won findixi a xa nama nan na,
naxan luxi alo a xa xuruse goore a naxan
demadonna.

⁴ Wo so a xa naadee ra a tantufe ra,
wo so a xa horomobanxi tete kui a matoxofe ra!
Wo tantui rasiga a ma, wo a xili matoxo,
⁵ barima Alatala fan, a xa xanunteya buma ne
abadan,
a xa dugutegeya mu jonma duniya bende fuji
fari ma.

101

Dawuda xa natse

Ala matoxe

¹ Dawuda xa beeti
N dugutegeya nun tinxinyi matoxoma ne.

N beeti bama i tan nan be Alatala.

² N fe birin nabama lufe ra tinxintɔɛ xa kira xɔn.
I fama n yire mun temui?

N na n ɲɛɛma nɛ n boɲɛ fiixɛxi ra n ma mixie
tagi.

³ N mu n ya tima fe tinxintare ra,
n mu tinma yanfante xa kira ra,
n nun e tan mu lanma fe yo ma.

⁴ N tan nun mixi ɲaaxi tagi kuya,
n mu wama yunubi xɔn.

⁵ N mixi de balanma nɛ naxan a boore mafalama.
N mu tinma yete matɔxɔɛ nun yete igboɲa ra.

⁶ N na n ɲɔxɔ sama nɛ yi boxi dugutegeɛ xɔn ma,
alako e xa lu n seeti ma.

N wama tinxintɔɛɛ nan xɔn ma, e xa n mali.

⁷ Yanfantee mu luma n ma mixie ya ma,
wule faleɛ mu tima n ya i.

⁸ Geesege birin n mixi kobie sɔntɔma nɛ,
alako na mixi mɔɔli naxa lu Alatala xa taa kui.

102

Furema xa maxandi

Ala maxandi nun Ala matɔxɔɛ

¹ Tɔɔromixi naxan Alatala maxandife a xa tɔɔɛ
kui.

² Alatala, i xa n ma maxandi suxu,
i xa i tuli mati n wa xui ra.

³ I naxa i kobe so n na n ma tɔɔɛ kui.
I xa n ma maxandi suxu mafuren.

⁴ N ma simaya na lofe alo tuuri loɛma kuye ma
ki naxe,
n xɔrie na ɲɔnfe alo yege ganma te ra ki naxe,

⁵ n bɔɲe na lisife alɔ sɛxɛ naxan na fili ma.

N mu donse donma sɔnɔn.

⁶ N na wa n xui itexi ra, n xɔrie birin makɛnɛnma nɛ.

⁷ N bara lu alɔ xundi naxan toma wula i,
alɔ kofole naxan na banxi tonbolonyi kui.

⁸ N mu nɔma xide.

N kiroxi alɔ xɔni naxan na kerenyi ma banxi fari.

⁹ N yaxuie yoma n ma lɔxɔɛ birin,
e n xili rawalima danke wɔyɛnyi ra.

¹⁰ N dɛ rafexi tɛxube ra alɔ donse,
n yaye silɔnma n ma minse xun ma

¹¹ i xa bɔɲete nun i xa xɔnɛ xa fe ra.

I bara n kerɪ pon!

¹² N ma simaya bara lu alɔ niini naxan lɔɛma
dimi kui,
alɔ sɛxɛ naxan lisima fili ma.

¹³ Kɔnɔ i tan Alatala luma nɛ i xa kibanyi kui
abadan,

i xili mu lɔɛma dunɪɲa ma.

¹⁴ I fama nɛ kelide i xa kinikini Siyoni ma,
barima a lanxi i xa hinne a ra yi waxati sugandixi
ma.

¹⁵ A gɛmɛɛ nun a bɔxi rafan i xa konyi die ma.

¹⁶ Sie birin fama gaaxude Alatala xili ya ra,
mangɛɛ birin fama e xinbi sinde i xa nɔrɛ ya ra.

¹⁷ Alatala man fama nɛ Siyoni tide,
a a yɛtɛ masen a xa nɔrɛ kui.

¹⁸ A a ya rafindima nɛ misikiine xa maxandi ma,
a mu yo a xa dube ma.

¹⁹ Na xa sɛbɛ bɔnsɔɛɛ bɛ naxee fama,

alako mixi naxee mu daaxi sinden e xa Alatala
matɔxɔ,

²⁰ barima a a ya ragoroma won ma kelife a xa
yire sɛniyenxi itexi.

Alatala bɔxi matoma kelife koore ma,

²¹ alako a xa geelimanie wa xui rame,

a xa mixie ratanga naxee na faxe xa kira ma,

²² alako e xa Alatala xili masen Siyoni taa kui,

e xa a matɔxɔ bɛeti ra Darisalamu,

²³ sie na e malan temui naxe Alatala batufe ra.

²⁴ A bara n ma sɛnbe ba n yi ra n ma dunijeigiri
kui,

a bara n ma simaya radunke.

²⁵ N naxa a fala a be, «N Marigi Ala,

i naxa n nii ba n ma simaya tagi ra,

i tan naxan buma abadan,

²⁶ I tan nan dunija daa,

i tan nan koore itala i xɔnye ra.

²⁷ E tan jɔnma ne, kɔnɔ i tan buma ne abadan,

e birin forima ne alo sose, kɔnɔ i tan e masarama
ne alo donma.

I e masarama ne, alo donma naxan nagoroma, a
wɔle.

²⁸ Kɔnɔ i tan mu masarama, i mu jɔnma abadan.

²⁹ I xa konyie xa die fama ne sabatide be,

e bɔnsɔe fa bu xaxilisa kui i ya i.»

103

Ala xa marafanyi

Ala matɔxɔe

¹ Dawuda xa bɛeti

N xa Alatala tantu n nii birin na,

n xa a xili seniyenxi matoxo.

² N xa Alatala tantu n nii birin na,
n naxa nɛɛmu a xa hinne ma.

³ A tan nan dijɛma i xa yunubie ma,
a i xa furee rayalan,

⁴ a i ratanga faxɛ ma,

a i rabilin a xa xanunteya nun a xa kinikini ra.

⁵ A hinnema i ra i xa dunijeigiri kui,
alako i man xa senbe soto i xa forija kui alo sege.

⁶ Alatala jɛɛma tinxinyi kui,

a kiiti tinxinxi sama tooromixie be.

⁷ A bara a xa kira masen Annabi Munsa be,
a a xa kaabanakoe masen Isirayilakae be.

⁸ Alatala kinikinima mixie ma, a hinne e ra,
a mu xonoma e ma mafuren mafuren,
a xa xanunteya gbo.

⁹ A mu mixie tooroma temui birin,
a xa xonnanteya mu buma.

¹⁰ A mu won jaxankatama won ma yunubi
rabaxi ki ma,
a mu won ma yunubi sare ragbilenma won ma.

¹¹ Koore itexi boxi xun ma ki naxe,
a xa xanunteya fan gboxi na ki ne a yaragaaxuie
be.

¹² Sogetede makuyaxi sogegorode ra ki naxe,
a won ma yunubie fan makuyaxi won na na ki
ne.

¹³ Babae kinikinima e xa die ma ki naxe,
Alatala fan kinikinima a yaragaaxuie ma na ki
ne,

¹⁴ barima a a kolon won yailanxi se naxan na,
a ratuxi a ma a bende nan won na.

15 Adamadie xa simaya maniya sansi ra naxan
 fugama fiili ma,
 16 kɔnɔ foye na bɔnbɔ a ra, a xarama nɛ, a lɔɛ.
 17 Kɔnɔ Alatala a yaragaaxuie xanuma nɛ
 abadan,
 a xa tinxinyi birama nɛ e bɔnsɔɛɛ fɔxɔ ra,
 18 naxee a xa saatɛ binyama,
 e a xa sɛriyɛ rabatu.
 19 Alatala bara a xa kibanyi dɔxɔ koore ma,
 a dunija birin yamari.

20 Wo tan malekɛɛ, wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee sɛnbɛ gbo, wo tan naxee a raba-
 tuma.
 21 Wo tan sɛnbɛma naxee na koore ma,
 wo xa Alatala tantu,
 wo tan naxee a waxɔnfe rabama.
 22 Wo tan birin naxee daaxi,
 wo xa Alatala tantu yire birin a xa mangɛya bun
 ma.
 N xa Alatala tantu n nii birin na.

104

Alatala xa daalisee

Ala matɔxɔɛ

1 N xa Alatala tantu n nii birin na.

N Marigi Alatala, i sɛnbɛ gbo, nɔrɛ nun yanbɛ na
 i ma,
 2 a luxi alɔ naiyalanyi yati findixi i xa guba nan
 na.
 I koore italaxi alɔ dugi xungbe i sabatixi naxan
 bun ma,
 3 i xa konkoe tixi nuxuie fari ye ragataxi dɛnnaxɛ.

I nuxuie findi i xa ɲere se ra,
i i ɲere foye fari.

⁴ I foye xεema i xa masenyi ra,
i te rasanbama i xa wali rabafe ra.

⁵ Ala duniɲa tixi ne alo banxi tixi ki naxe,
a mu a mamaxama feo.

⁶ A baa dusu ne a xun ma alo dugi,
a geyae xuntagi makoto.

⁷ I to xaape ye ma, a a gi i xa galanyi xui ma,

⁸ geyae nun gulunbae fa lu yire i nu wa dennaxe
xon.

⁹ I naaninyi saxi ye be a mu tunganma naxan xun
ma,

alako a naxa gbilen din na xare ma.

¹⁰ I dulonyie findi xuree ra,
naxee susuma geya longorie ra,

¹¹ a ye xoli ba burunyi subee birin ma,
a ye xoli ba wulai sofalee ma.

¹² Xonie sabatixi nee fe ma,
e e xui raminima wuri salonyie kon na burexee
longori ra.

¹³ I geyae bundama ye ra keli koore ma,
boxi wasama i xa wali ra.

¹⁴ I nooge raminima xurusee be,
i sansie rabulama adamadie be,
e baloe sotoma naxee ra.

¹⁵ I weni fima mixie ma, naxan e boɲe rafaɲma
e ma,

i ture raminima e be, naxan e kiri ratofanma,
i e baloma donse ra, naxan senbe fima e ma.

¹⁶ Liban wuri bilie, Marigi naxee sixi,
e bara ye soto a fanyi ra,

17 xɔnie e tɛɛ sama e kɔn na.
 Gbongboe e tɛɛ sama sipirɛ wuri bilie kɔn na,
 18 wulai sie xima geyae fari,
 sagalee luma gɛmɛ longorie ra.

19 I kike yailanxi sali waxatie kolonfe nan na.
 Soge a dula tɛmɛi kolon.
 20 I dimi rafama kɔɛ ra, burun subee jɛrɛma
 tɛmɛi naxɛ.
 21 Yɛtɛɛ na e xui ramini donse fenfe ra, Ala e
 kima baloe ra.
 22 Soge nɛfɛ mini, e gbilen e xa fɔnmɛɛ ra.
 23 Mixie tan mini, e sa fɛɛjɛn walide.

24 Alatala, i xa daalisee wuya.
 I e birin daaxi xaxilimaya nan na.
 Bɔxi rafexi i xa daalisee ra,
 25 baa fan nafexi i xa daalisee ra,
 ndee xurun, ndee xungbo, e wuya.
 26 Kunkui xungbee jɛrɛma mɛnni fari,
 peremui jɛrɛma baa bun ma jɛlɛxinyi ra.

27 Yi daalise birin e xaxili tixi i tan nan na e baloe
 xa fe ra.
 28 I na e ki, e a sɔtɔma nɛ i saabui ra, e wasa.
 29 I na e kuma, e gaaxuma nɛ.
 I na e jɛngi ba, e faxama nɛ, e gbilen bɛndɛ.
 30 I na i jɛngi raso e fate, e man balo,
 bɔxi man fa fan.

31 Alatala xa nɔrɛ xa bu abadan!
 Alatala xa sɛɛwa a xa daalie ra!
 32 A na bɔxi mato, a sɛrɛnma nɛ,
 a na din geyae ra, e ganma nɛ.

33 N Alatala matoxoma ne fanni n baloxi,
n beeti bama ne n Marigi Ala be fanni n na
dunija ma.

34 N ma dube xa rafan a ma.

N seewama ne Alatala xa fe ra.

35 Kono yunubitoe tan xa loe dunija ma.

Mixi paaxie naxa lu naa sonon!

N bara Alatala matoxo n nii birin na. Wo Alatala
tantu!

105

Isirayila xa xoreya

Ala matoxoe

1 Wo Alatala xili matoxo,
wo a xa kaabanakoe masen pamae tagi.

2 Wo beeti ba a be a xa kaabanakoe xa fe ra.

3 Wo xa seewa a xili seniyenxi xa fe ra,
mixi naxee Alatala fenma, e xa jlexin.

4 Wo xa Alatala xa senbe fen,
wo xa kata lude a ya i temui birin.

5 Wo xa ratu a xa kaabanakoe ma,
wo naxa neemu a xa kiiti ma,

6 wo tan Ala xa konyi Iburahima bonsoe,
wo tan Yaxuba xa die a naxee sugandi.

7 A tan nan won Marigi Alatala ra,
a kiiti sama dunija birin ma.

8 Alatala a ratuma a xa saate ma temui birin,
a mu neemuma a xa laayidi ma abadan,

9 a naxan tongoxi Iburahima nun Isiyaga be
marakali ra.

10 A bara na nate tongo Yaxuba be,
a bara na saate xiri Isirayila ra,

11 a masenfe ra, «N bara Kanaan boxi fi wo ma
ke ra.»

12 Beenu e xa wuya menni,

13 e nu na lintanfe tun,

14 Ala mu tin mixi yo xa no e ra.

A naxa a xorocho pamanε mangεε be a falafe ra,

15 «Wo naxa n ma pama sugandixi tooro de,
wo naxa fe paaxi raba n ma namiponmεε ra.»

16 Beenu Ala xa kaame ragoro dunija ma, a baloe
ba dunija yi ra,

17 a naxa a xa mixi nde Yusufu rasiga e yara
konyiya kui.

18 A sanyie nun a konyi nu balanxi yolonxoniyi
ra,

19 han Ala xa laayidi naxa kamali, a nondi fi a
ma temui naxe.

20 Na temui mangε xungbe naxa yaamari fi a xa
mini geeli kui,

a xa fulun.

21 Mangε naxa Yusufu findi a xa banxi xunyi ra,
a a gbe se birin sa a noε bun ma,

22 alako mangε xa mixie xa lu a waxon ki,
boxi forie xa xaxili soto a saabui ra.

23 Na dangi xanbi, Isirayila pama Yaxuba bonsoe
naxa fa Misira,
e sabati Hami xa boxi ma.

24 Ala naxa a xa pama wuya dangife e yaxuie ra.

25 A naxa Misirakae boje masara,
han e fa a xa pama xon,
e nate paaxi tongo e xa fe ra.

- 26 Na temui a naxa a xa konyi di Munsax xεε,
a nun a xa mixi sugandixi Haruna.
- 27 E naxa Ala xa tɔnxumae makaabaxie raba,
Hami xa bɔxi xa mixie tagi.
- 28 E to Ala xa masenyi ti Misirakae bε,
Ala naxa dimi rasin bɔxi ma, kuye naxa ifɔɔɔ.
- 29 A naxa menni ye mafindi wuli ra, yεxεe fa
faxa.
- 30 E xa bɔxi naxa rafe lanxansarimae ra,
e so han mangε xa banxi kui.
- 31 A naxa yaamari fi xεerie nun saasie xa din bɔxi
birin na.
- 32 A naxa balabalanyi nun tune ragoro bɔxi ma,
seyamakɔnyi naxa din menni ra.
- 33 A naxa e xa weni bilie nun e xa xɔre bilie kana,
a nun wuri bilie birin naxee nu na e xa bɔxi ma.
- 34 A naxa yaamari fi katoe xa wuya han,
- 35 e fa sansie birin kana Misira bɔxi ma,
e bɔxi daxamui birin don.
- 36 A rapɔnyi a naxa di singe birin faxa e xa bɔxi
kui,
e naxee bari e sɛnbε ra.
- 37 Ala naxa a xa ɲama ramini kɔbiri nun xεεma
ra,
mixi yo mu faxa e ya ma.
- 38 Misirakae naxa sεεwa e xa mini ra,
barima e nu bara gaaxu Isirayilakae ya ra.
- 39 Ala naxa nuxui itala e xun ma yanyi ra,
a tε ti koore ma kɔε ra naiyalanyi ra.
- 40 E to a maxandi, a naxa fa kɔnkɔlεe ra e bε,
naxan findixi koore baloe ra e bε.
- 41 A naxa fanye rabi,
a ye ramini e bε,

alɔ xure naxan ɲeɾema gbengberen yire tagi.

⁴² Ala to ratu a xa laayidi seniyeŋxi ma,
a naxan tongo a xa konyi di Iburahima be,

⁴³ a naxa a xa ɲama ramini seewe kui,
a a ragiri a xa mixi sugandixie xa ɲelexin beeti
ba.

⁴⁴ A naxa si gbeteɛ xa boxi fi e ma,
ɲamanɛɛ xa naafuli naxa findi e gbe ra,

⁴⁵ alako e xa Ala xui suxu,
e xa a xa yaamarie rabatu.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

106

Neemufe Ala xa xanunteya ma

Ala matɔxɔɛ

¹ Wo xa Alatala matɔxɔ.

Wo xa a tantu barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan.

² Nde Alatala xa wali xungbe masenma,
nde a xa matɔxɔɛ bama?

³ Seewe na tinxintɔɛɛ be,
naxee birama tinxinyi fɔxɔ ra lɔxɔɛ birin.

⁴ Alatala, i xa ratu n ma i hinnema i xa ɲama ra
temui naxe,

i na e rakisi, i xa n fan mali,

⁵ alako n xa i xa mixi sugandixie xa heri sɔto,
n xa seewa i xa ɲama ra,
n xa ɲelexin i ke tongomae ya ma.

⁶ Muxu bara yunubi raba alɔ muxu benbae,
muxu bara fe kobie raba ɲaaxuna kui.

⁷ Muxu benbae to nu na Misira boxi ma,
e mu e ɲɔɔ sa i xa kaabanakoe xɔn ma,
e mu ratu i xa xanunteya ma.

E naxa e kobe raso i ra Xulunyumi baa fe ma.

⁸ Kɔnɔ a naxa e rakisi a xili xa fe ra,
alako a xa a senbe masen.

⁹ A to xaape Xulunyumi baa ma, a naxa xori,
e naxa a igiri a xaraxi ra.

¹⁰ A naxa e rakisi e xɔnmixie belexe i,
a e xunsara e yaxuie belexe.

¹¹ Ye naxa dusu e yaxuie xun na,
hali mixi keren a mu kisi.

¹² Na kui e naxa la a xa masenyi ra, e a matɔɔ
beeti ra.

¹³ Kɔnɔ a mu bu, e man naxa neemu a xa walie
ma,
e tondi a waxɔnfe rabade.

¹⁴ E naxa bira e yete waxɔnfe fɔɔ ra gbeng-
berenyi ma,
e Alatala mato.

¹⁵ A naxa e waxɔnse so e yi ra,
kɔnɔ na dangi xanbi, a naxa e rajɔn.

¹⁶ Ala xa ɲama naxa Munsa nun Haruna tɔɔne,
naxee findixi Alatala xa konyi seniyenxie ra.

¹⁷ Boxi naxa a rabi,
a Datan nun Abirami xa mixie ragoro a kui.

¹⁸ Te naxa e fɔxirabire ɲaaxie gan.

¹⁹ E naxa ninge misaali yailan wure ra,
e a batu kuye ra.

²⁰ Ninge naxan sexe donma,
e naxa na misaali findi e Marigi Alatala ɲɔɔɔe ra.

²¹ E naxa neemu e Rakisima Ala ma,
naxan fe xungbee raba Misira,

- 22 naxan kaabanakoee raba Hami boxi ma,
 naxan fe magaaxuxie raba Xulunyumi baa ma.
- 23 Ala nu wama e sontofe,
 kɔnɔ a xa mixi sugandixi Munsa naxa a maxandi,
 a xa a xa xɔnɛ xɔrɔxɔɛ lu na.
- 24 E naxa tondi a xa boxi fanyi suxude, e mu la a
 xa laayidi ra.
- 25 E naxa ti Alatala kanke e xa kiri banxie kui, e
 mu a xui suxu.
- 26 Na kui a naxa laayidi tongo e be,
 a xa e faxa gbengberenyi ma,
- 27 a xa e bɔnsɔɛ faxa pamanɛɛ tagi,
 a xa e rayensen dunipa ma.
- 28 E naxa Bali Peyori batu,
 e sɛrɛxɛ sube don naxan baxi mixi faxaxie be.
- 29 E naxa Ala raxɔnɔ e xa fe kobie ra,
 han a naxa fure naaxi nde ragoro e ma.
- 30 Finexasi to keli, a naxa Ala maxandi e be,
 fure naaxi naxa ba e ra.
- 31 Mixi naxa na tinxinyi kolon a be abadan.
- 32 Alatala xa pama naxa a raxɔnɔ Meriba xure fe
 ma.
 Annabi Munsa naxa tɔɔrɔ e xa fe ra,
- 33 a to wɔyɛn xɔrɔxɔɛ fala e xa Ala matandi xa
 fe ra.
- 34 E mu Kanaan sie sontɔ alɔ Alatala e yamari ki
 naxɛ.
- 35 E naxa sabati e ya ma, e bira e naamunyie fɔxɔ
 ra.
- 36 E naxa nee xa kuyee batu, na fa findi gantanyi
 ra e be.
- 37 E naxa e xa di xɛmɛɛ nun e xa di ginɛ ba sɛrɛxɛ
 ra pinneɛ be.

38 E to e xa die faxa serexe ra Kanaan xa kuyee
be,

e naxa bɔxi findi bɔxi seniyentare ra.

39 E e yete findi mixi seniyentare ra na ki ne,
e e Marigi yanfa.

40 Na kui Alatala naxa xɔnɔ a xa nama ma,
a ke tongomae mu rafanxi a ma sɔnɔn.

41 A naxa e rabolo si gbete yi ra,
e yaxuie naxa e yamari.

42 E yaxuie naxa nɔ e ra,
e fa lu e senbe bun ma.

43 Sanya wuyaxi Ala naxa e rakisi,
kɔnɔ e mu gbilen a matandife ra.
Na kui e naxa lɔe e xa yunubie xa fe ra.

44 Kɔnɔ Ala naxa e tɔɔre to,
a naxa e wa xui me.

45 A naxa ratu a xa saate ma,
a kinikini e ma a xa xanunteya tilinxi xa fe ra.

46 A naxa a niya mixie xa kinikini e ma konyiya
kui.

47 Muxu Marigi Alatala, muxu rakisi.

I xa muxu ramini sie tagi,
alako muxu xa i xili seniyenxi tantu,
muxu xa seewa i matɔxofe ra.

48 Tantui na Isirayila Marigi Alatala be abadan!

Nama birin xa a fala: «Amina!»

Wo xa Ala matɔxɔ!

107

Tantui serexe kisi xa fe ra

Ala matoxoxe

- 1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
a xa xanunteya buma abadan!
- 2 Alatala naxan xun sara,
a naxee baxi e yaxuie yi ra,
- 3 a naxee raminixi sie tagi sogetede nun sogetede
gorode mabiri,
a naxee faxi kelife koxola nun baa mabiri,
e birin xa Alatala tantu.
- 4 Ndee loxi gbengberenyi ma,
e mu sabatide yo toxi.
- 5 Kaame nun ye xoli nu e halakima,
limaniya naxa ba e yi.
- 6 E to e de rawa Alatala be e xa toore kui,
a naxa e fulun e xa paxankate ma.
- 7 A naxa e rapere kira tinxixi nde xon ma,
alako e xa yire fanyi to e sabatima dennaxe.
- 8 E xa Alatala tantu a xa xanunteya xa fe ra,
nun a xa kaabanakoe e xa fe ra a naxan nabaxi
adamadie be,
- 9 barima a ye xoli bama mixie ma,
a kaametoe rawasama donse fanyie ra.
- 10 Ndee nu sabatixi dimi kui nun faxe xa noe bun
ma,
geeli xoxoxe kui, yolonxonyi mabalanxi e ma.
- 11 Barima e muruta ne Ala xa masenyi xili ma,
e Ala xa marasi xon.
- 12 A naxa e boje mafixe toore ra.
E naxa dagalan ye, mixi yo mu e mali.
- 13 E naxa Marigi maxandi nimise kui,
a naxa e rakisi e xa paxankate ma.

- 14 A naxa e ramini dimi kui nun faxe xa nœ bunma,
a naxa luutie bolon e nu xirixi naxee ra.
- 15 E xa Marigi batu a xa dugutegępa xa fe ra,
nun a xa wali makaabaxie xa fe ra adamadie be.
- 16 Barima a bara wure naadęe wuru,
a kondonyie kana.
- 17 Xaxilitaree nu bara e yeęe suxu e xa murute
nun e xa fe paaxie ra, e lu nimise kui.
- 18 Donse birin bara nu rapaaxu e ma,
e nu fa na faxe nan dei.
- 19 E xa na xœrœrœe kui, e naxa e xui rate Alatala
ma,
a naxa e rakisi e xa xœrœrœe ma.
- 20 A naxa a xa masenyi rasanba e ma, a e rayalan,
a e ba e xa paaxankate kui.
- 21 E xa Marigi tantu a xa dugutegępa nun a xa
wali makaabaxie xa fe ra adamadie be.
- 22 E xa serexęe ba a xa wali fanyie kolon fe ra a
be.
E man xa a xa wali fanyie ifala e xui itexi ra
seęwe kui!
- 23 Naxee nu biyaasima kunkui xungbee kui baa
ma,
e man nu yuleya raba yee xun ma,
- 24 nee bara Marigi wali foxie
nun a xa wali makaabaxie to baa ma.
- 25 A naxa masenyi ti, turunnaade foye naxa keli
a mœronyie ramaxa,
26 a nu biyaasilae xa kunkui ite a nu a sin,
e nu na paaxankate kui.
- 27 E xun naxa magi a ra e naxa lu alo siisilae.
E xa xaxilimaya birin naxa lu e ma fu.
- 28 E xa nimise kui e naxa Marigi xili e xui itexi
ra,

a naxa e ratanga na gbaloe ma.

²⁹ A naxa turunnaade foye iti, a a masabari,
mōronyie naxa e raxara.

³⁰ E naxa sɛɛwa nee xa maraxare ra,
a naxa e xuntɪ e waxɔnde ra.

³¹ E xa Marigi tantu a xa dugutegeɾa nun a wali
makaabaxie xa fe ra adamadie bɛ!

³² E xa a xa fe gbo ɲama bɛ,
e xa a matɔɔ Forie xa malanyi!

³³ A xure xungbee masarama gbengberenyi ra,
a dulonyi findi bɔxi maxare ra.

³⁴ A bɔxi fanyi findima fɔxɔe yire ra,
na bɔxikae xa fe ɲaaxi xa fe ra.

³⁵ A gbengberenyi findima xure ra
a yire maxare findi xure guli ra,

³⁶ a kaamɛtɔɛ rasabati naa,
e taa ti naa e sabatide.

³⁷ E xɛ sama, e wuri bilie sima
naxee bogi barakama.

³⁸ A dubama e bɛ, e wuya,
a mu sese bama e xa xuruse kɔnti ra.

³⁹ Ndee gbee xurunma,
tɔɔre nun ɲaxankate ra.

⁴⁰ A maraɲaaxui dusuma forie xun na,
a e ralɔe gbengberenyi ma kirae mu dennaxe ma,

⁴¹ A misikiinee bama tɔɔre kui,
a e xa denbayae rawuya alɔ xurusee.

⁴² Mixi tinxinxie na toma e ɲelɛxinma a ra,
Kɔnɔ tinxintaree birin dɛ balanma nɛ.

⁴³ Xaxilima naxan na, a xa a ɲɔxɔ sa yi fe birin
xɔnma,

a xa Marigi xa dugutegeɾa fahaamu.

108

Xunnakeli Ala saabui ra

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti

² Ala, n bara nate tongo n boɲe kui.

N Marigi Xunnakeli Kanyi, n n xui raminima ne beetie ra.

³ N n ma korae nun n ma maxasee berema ne subaxe ma.

⁴ N Marigi, n i batuma ne sie tagi,
n i matoxoma ne beeti ra pamanee ya ma,

⁵ barima i xa dugutegena gbo dangi koore ra,
i xa xanunteya ite alo nuxuie.

⁶ Ala, i xunyi rakeli koore ma,

i xa nore xa lu boxi birin xun ma,

⁷ alako i xanuntenyie xa kisi i senbe saabui ra.
Yandi, n ma duba suxu.

⁸ Ala bara woyen a xa lingira seniyenxi kui,

«N n xun nakelima ne,

n Sikemi boxi itaxun,

n Sukoti gulunba sotoma ne.

⁹ N gbe nan Galadi ra, n gbe nan Manasi ra.

Eframi boxi tan luma ne alo n xun makantase,

Yudaya findi n ma munyaati ra.

¹⁰ N n sanyi maxama Mowaba boxi ma,

n n ma sankiri wolima Edon nan ma a xa findi n
gbe ra.

N gere ti xui mema ne Filisita boxi ma.»

¹¹ «Nde n xun tima taa makantaxi ra?

Nde n xaninma Edon boxi ma?

¹² Ala mu a ra, naxan muxu rabepinxi gere kui?

¹³ I xa fa muxu malide, i xa muxu ba muxu yaxuie yi ra.

Adamadie xa mali fufafu na a ra.

¹⁴ Won fama won senbe raminide Ala xa mali saabui ra.

A tan nan fama won yaxuie iwurude.»

109

Tɔɔɛgeɛla xa maxandi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti beetibae xa mange be
N Marigi Ala, n naxan matɔɔɔma, i naxa lu
dundui kui,

² barima mixi jaaxie na wule falafe n xun ma.
E de mu fan, e wule fala tun.

³ E na n nabilinfe xɔnnanteya wɔyenyie ra,
hali n mu fe jaaxi yo rabaxi e ra.

⁴ N na fe fanyi raba e be, e n gere.
N a ragbilenma i tan Ala nan ma.

⁵ E n ma wali fanyi sare ragbilenma n ma a kobi
ra,
n ma xanunteya, e na masarama n be
xɔnnanteya ra.

⁶ I xa na tɔɔɛgetɔɔ taxu mixi kobi nde ra,
a defanboore xa a yanfa.

⁷ A na makiiti, kiiti xa kana a ra.
I naxa a xa maxandi suxu.

⁸ A xa simaya xa dunke koti.

Mixi gbete xa a xa wali tongo.

⁹ A xa die xa findi kiridie ra, a xa gine xa findi
kaape ra.

10 A xa die xa findi ƚerɛtie ra naxee kule matima tun.

E xa makuya e baride ra naxan bara kana.

11 Donifa xa a ke birin tongo,
a xa geeni birin xa findi si gbɛtɛe gbe ra.

12 Mixi yo naxa kinikini a ma,
mixi yo naxa hinne a xa kiridie ra.

13 A bɔnsɔe xa sɔntɔ, e xilie xa nɛɛmu mixie ra.

14 Alatala xa ratu a xa fe kobie ma,
a nga xa yunubi naxa xafari.

15 Alatala xa ratu na yunubie ma temui birin,
a xa e xa fe ranɛɛmu dunɔpa ra,

16 barima e mu dugutegeɔpa rakamalima,
e misikiinne nun fuxarilae tɔɔrɔma, han e faxa sunnunyi kui.

17 Naxan mixi dankama, na kanyi xa danke sɔto.
Naxan dubama mixie be, a xa barake sɔto.

18 Danke xa ragoro a ma
alo a donma ragoroma a ma ki naxe.

A xa so a fate i alo ye,
a xa so a xɔrie alo ture.

19 A xa lu a ma alo a xa sose luma a ma ki naxe,
a xa bilin a ma alo a beleti bilinma a tagi ki naxe
temui birin.

20 Alatala xa na sare fi n ma yaxuie be,
naxee fe kobi falama n xun ma.

21 Kɔnɔ i tan n Marigi Alatala,
i xa hinne n na i xili xa fe ra,
i xa n nakisi i xa dugutegeɔpa fanyi saabui ra.

22 N luxi ne alo misikiine fuxarila,
naxan bɔɔɔ na tɔɔrɔfe ki fanyi ra.

23 N ma fe ɔɔnfe alo niini naxan kuyama nun-
mare ra.

Mixi n kerima alo katoe kerima ki naxe.

²⁴ N xinbie serenma, n fate ꞓonma,
sunyi xa fe ra.

²⁵ E n nayaagima temui birin.

E na n to, e yoma n ma tun.

²⁶ N Marigi Ala, i xa n mali,
i xa n nakisi i xa dugutegeꞓa xa fe ra.

²⁷ E xa a kolon, i senbe na n malife.

²⁸ E tan n dankama,
kɔnɔ i barake nan fima n ma.
Yaagi fama ne dusude e xun na,
kɔnɔ n tan i xa konyi di, n seewama ne.

²⁹ N yaxuie xa ifu,
e xa yaagi xa dusu e xun na.

³⁰ N Alatala tantuma ne n xui itexi ra,
n a matɔxɔma ne ꞓama ya ma,

³¹ barima a tixi misikiine seeti ma,
a xa e ratanga mixie ma naxee wama e faxafe.

110

Alatala nan Mange Xungbe dɔxɔma

Ala matɔxɔe

Dawuda xa beeti

¹ Alatala xa masenyi n marigi be:

«I magoro n yifanyi ma,
han n xa i sanyi ti i yaxuie fari.»

² Alatala i senbe ragboma ne kelife Siyoni,
han i i yaxuie yamari.

³ I xa soorie luma ne i fɔxɔ ra gere kui.

Na kuye na iba subaxe ma,
i senbe gboma ne seniyenyi kui alo i fonike
waxati.

- 4 Alatala bara a kali yi laayidi ra, naxan mu
kanama:
«N bara i findi serexedube ra abadan,
a Melekisedeki daaxi.»
5 Marigi luma i yifanyi ma,
a mangee kanama ne a xa xone loxoe.
6 A a xa kiiti rapere ma ne pamanee fari,
a e sonto, a mange xungbe nde xun nakana.
- 7 Mange xure ye minma kira i.
A xun nakelima na nan ma.

111

Ala matoxoma fe naxee ma

Ala matoxoe

- 1 Wo Alatala matoxo!

- N Alatala batuma ne n boje birin na,
tinxintoe nun nama ya ma.
2 Marigi xa walie makaaba.
E rafan mixie ma naxee tinma e matode.
3 A xa walie noroxi,
a xa tinxinyi buma ne abadan.
4 A a niya birin xa ratu a xa kaabanakoe ma.
Alatala hinnema adamadie ra, a kinikini e ma.
5 A baloe fima mixi ma naxan gaaxuma a ya ra,
a ratu a xa saate ma abadan.
6 A bara a xa wali senbe masen a xa nama be,
pamane gbete ke sofe ra e yi.
7 A walima nondi nun tinxinyi nan fari.
A xa yaamarie findima seriye fanyi nan na,
8 naxee mu kanama abadan,
adamadie lanma e xa naxee rakamali.
9 A bara a xa nama xun sara,

a bara a xa saate mabanban abadan.
A xili seniyeɛn, a magaaxu.

¹⁰ Xaxilimaya foloma Alatala yaragaaxui nan ma.
Mixi naxan gaaxuma Ala ya ra, a xaxili fanyi
sotoma ne.
Adamadie lanma e xa a matoxo abadan.

112

Tinxintɔe sare

Ala matoxo

- ¹ Wo Marigi Ala matoxo!
Heeri na mixi be naxan gaaxuma Marigi ya ra,
naxan tinma a xa yaamarie rabatude.
- ² A bɔnsɔe senbe gboma ne bɔxi ma.
Barake luma tinxintɔe nan ma.
- ³ Naafuli nun bannaya luma a yi ra,
a xa tinxinyi xanxi abadan.
- ⁴ Yanbe minima dimi kui tinxintɔe be,
naxan kinikinima a boore ma,
naxan hinnema adamadie ra,
naxan luma jere ra tinxinyi kui.
- ⁵ Barake luma mixi be naxan mixie kima,
naxan tinma mixi donide,
naxan walima tinxinyi ra.
- ⁶ Na kanyi mu birama,
mixie mu neemuma a xa tinxinyi ma.
- ⁷ A mu gaaxuma xibaaru jaaxi ya ra,
barima a xaxili tixi Alatala ra, a bɔje xanxi.
- ⁸ A bɔje raxara, gaaxui yo mu a ma.
A rapɔnyi, a noma ne a yaxuie ra.

⁹ A misikiine kima,
a jere ma tinxinyi kui temui birin,
a xun nakelima tun.

¹⁰ Mixi jaaxi tooroma na tofe ra,
a a pinyi maxinma, a xa fe xun nakanama.
Mixi jaaxie xa nate mu kamalima fefe ma.

113

Alatala maniyε mu na

Ala matoxoε

¹ Wo Alatala matoxo!
Alatala xa konyi die, wo xa a matoxo.

Wo Alatala xili matoxo.

² Tantui na Alatala be abadan.

³ Tantui na Alatala be yire birin,
kelife sogetede mabiri, han sogegorode.

⁴ Alatala xa noε na pamanεe xun ma, a xa noε
na koore ma.

⁵ Nde maniyε won Marigi Alatala ra,
naxan magoroxi a xa kibanyi kui koore ma,

⁶ naxan a ya ragoroma koore nun boxi ma.

⁷ A misikiine xun nakelima,
a tooromixi bama a xa setarepa kui.

⁸ A a tima a xa kuntigie seeti ma.

⁹ A di gbegbe fima gine dibaritare ma,
alako a xa seewa soto a xa die ya ma.

Wo Alatala matoxo!

114

Isirayila boxi Ala xa nama rasenefe

Ala matɔxɔɛ

¹ Yaxuba bɔnsɔɛ naxan findixi Isirayila ra,
e naxa mini Misira xa konyiya ra,
² e sabati Yudaya Ala xa hɔrɔmɔlingira luxi
dennaxɛ.

Isirayila bɔxi naxa findi Ala xa mangɛya ra.

³ Xulunyumi baa to Isirayila ɲama to,
a naxa rabi mafuren.
Yurudɛn xure to e to fa ra, a man naxa kira fi e
ma.

⁴ Isirayila geyae to e to, e naxa tugan tugan
ɲɛlɛxinyi ra,
alo yɛxɛɛ kontonyie nun yɛxɛɛ yɔrɛɛ tuganma ki
naxɛ.

⁵ Munse a niyaxi na baa xa rabi mafuren?
Munse a niyaxi Yurudɛn xure kira fixi e ma?

⁶ Munse a niyaxi Isirayila geyae xa ɲɛlɛxin
alo yɛxɛɛ kontonyie nun yɛxɛɛ yɔrɛɛ?

⁷ Dunija birin xa sɛrɛn Marigi ya ra,
naxan findi Yaxuba Marigi Ala ra,

⁸ naxan ye dulonyi ramini fanye xɔrɔxɔɛ kui.

115*Alatala gbo kuyee bɛ**Ala matɔxɔɛ*

¹ Matɔxɔɛ mu lanma muxu tan bɛ,
matɔxɔɛ lanma Alatala nan bɛ,
a xa hinne nun dugutegeɲa xa fe ra.

² Munfe ra ɲamanɛɛ a falama,
«E xa Ala na minden?»

³ Muxu Marigi Ala na koore ma,
a a waxɔnfe birin nabama.

⁴ Kɔnɔ e xa kuyee yailanxi xεεma nun gbeti nan
na,
e yεte bεlexεe saabui ra.

⁵ Dε na e bε, kɔnɔ e mu wɔyεnma,
ya na e bε, kɔnɔ e mu se toma,

⁶ tuli na e bε, kɔnɔ e mu xui mεma,
nɔe na e bε, kɔnɔ e mu se xiri mεma.

⁷ Bεlexεe na e bε, kɔnɔ e mu se masuxuma,
sanyi na e bε, kɔnɔ e mu e nεrεma.
Xui yo mu minima e kɔn na!

⁸ E yailanmae fama nε lude alo e tan.
Mixi naxee e xaxili tima e ra
e findima sɛnbɛtaree nan na.

⁹ Isirayila bɔnsɔε, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹⁰ Haruna bɔnsɔε, i xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹¹ Wo tan naxee findixi Ala yaragaaxuie ra,
wo wo xaxili ti Alatala ra,
naxan findi i xa demeri nun i kantama ra.

¹² Marigi a nɔxɔ saxi won xɔn ma.

A won barakama nε.

Isirayila bɔnsɔε yo, Haruna bɔnsɔε yo,

¹³ nun Ala yaragaaxuie birin yo,
e barake sɔtɔma nε.

¹⁴ Alatala xa wo tan nun wo xa die yiriwa.

¹⁵ Alatala naxan koore nun bɔxi daa,
a xa barake fi wo ma.

16 Alatala nan gbe koore ra,
 kɔnɔ a naxa dunija tan fi adamadie ma.
 17 Mixi faxaxie xa mu Alatala matɔxɔma,
 mixi naxee sigama aligiyama e mu nɔma
 matɔxɔɛ rabade,
 18 kɔnɔ won tan naxee na dunija,
 a lanma won xa tantui rasiga Alatala ma,
 fɔlɔ yi temui ma han dan mu naxan ma.

Wo Alatala matɔxɔ!

116

Ala xa kisi faxe ma

Ala matɔxɔɛ

1 N Alatala xanuma barima a n xui mɛma.
 A naxa kinikini n wa xui ma.

2 A to a tuli mati n na,
 n a maxandima nɛ n ma simaya birin kui.

3 Faxe luuti nu bara n xiri,
 aligiyama tɔɔɛ nu bara n li,
 nimise nun kɔntofili nu bara nɔ n na,
 4 kɔnɔ na temui n naxa Alatala maxandi,
 «Alatala, yandi, n nakisi!»

5 Hinnente nan Alatala ra, a tinxin.
 Won Marigi Ala kinikinima won ma.

6 A mixi magoroxi kantama.
 N senbe to jɔn, a naxa n nakisi.

7 N xa n nii raxara,
 barima Alatala bara fe fanyi raba n be.

8 Alatala, i bara n nii ratanga faxe ma,
i yaye ba n ya ra,
i n sanyi senbe so,

9 alako n xa jere i tan Alatala ya ra mixi baloxi
ya ma.

10 N to nu n xaxili tima i ra,
n naxa a fala i be,
«N na tɔɔɔɔfe.»

11 Limaniya to ba n yi ra,
n naxa a fala, «Wule fale nan mixi birin na.»

12 Alatala, n i sare fima di, i xa hinne xa fe ra?

13 N i xa maratange masenma ne jama be,
Alatala xili matɔɔɔfe ra.

14 N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,
a xa jama birin ya xori.

15 Alatala a jɔɔɔ sama ne a batulae xa simaya
xon ma.

16 I tan Alatala xa konyi di nan n na, i xa konyi
gine xa di,
i naxan nafulunxi saya luuti ra.

17 N tantui serexe bama ne i be, n i xili matɔɔɔma
ne.

18 N na n ma laayidie rakamalima ne Alatala be,
a xa jama birin ya xori,

19 Alatala xa banxi tete kui,
Darisalamu jama ya xori.

Wo Marigi matɔɔɔ!

Ala matɔxɔɛ

- ¹ Si birin xa Alatala matɔxɔ,
 bɔnsɔɛ birin xa a tantu,
² barima a xa xanunteya gbo won mabiri,
 a xa dugutegeɽa mu ɲɔnma abadan.

Wo Alatala matɔxɔ!

118*Xaxili tife Alatala ra**Ala matɔxɔɛ*

- ¹ Wo Alatala tantu barima a fan,
 a xa xanunteya mu ɲɔnma abadan.
- ² Isirayila xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
- ³ Haruna bɔnsɔɛ xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
- ⁴ Ala yaragaaxuie xa a fala,
 «A xa xanunteya mu ɲɔnma abadan!»
- ⁵ N ma tɔɔɾɛ kui, n naxa Alatala maxandi.
 A naxa n ma duba suxu n fulunfe ra.
- ⁶ Alatala na n sɛɛti ma,
 n mu gaaxuma fefe ma.
 Adamadi nɔma munse niyade n na?
- ⁷ Alatala na n fɔxɔ ra, a n malima.
 N fama nɛ nɔde n yaxuie ra.
- ⁸ Xaxili tife Alatala ra, na nan fan beenun xaxili
 tife adamadi ra.
- ⁹ Yɛtɛ taxufe Alatala ra dangi yɛtɛ taxufe duniɲa
 mangɛɛ ra.

10 Si birin nu n nabilinxi n gere xili ma,
kɔnɔ Alatala naxa a niya n xa nɔ e ra.

11 E nu n nabilinxi a jaaxi ra,
kɔnɔ n naxa nɔ e ra Alatala xili ra.

12 E naxa din n na alɔ kumi tɔnsɔɛ,
kɔnɔ e naxa jɔn alɔ sɛxɛ xaraxi ganma ki naxɛ.
Alatala nan a niya n xa nɔ e ra.

13 E nu n matutunma sɛnbɛ ra,
a gbe mu nu luxi n xa bira,
kɔnɔ Alatala naxa n mali.

14 Alatala nan na n sɛnbɛ nun n ma sɛwɛ ra,
A bara n nakisi!

15 Sɛwɛ nun xunnakeli xui naxa mini tinxintɔɛ
xɔnyi a falafe ra,

16 «Alatala naxa wali sɛnbɛ ra!
A naxa a mangɛya masen,
a kaabanakoe raba.»

17 N mu faxa, n naxa kisi,
alako n xa Alatala xa kaabanakoe masen jama
bɛ.

18 Alatala bara n jaxankata,
kɔnɔ a mu n luxi n xa faxa.

19 Wo tinxinyi naadɛ rabi n bɛ,
n soma mɛnni Alatala tantufe ra.

20 Alatala xa naadɛ nan yi ki,
tinxintɔɛ soma naxan kui.

21 N i tantuma nɛ, barima i bara n ma duba suxu,
i bara findi n nakisima ra.

22 Banxitie mɛɛ gɛmɛ naxan na,
na bara findi banxi sangantime ra.

23 Na kelixi Marigi nan ma.

Kaabanakoe na a ra won tan be.

24 Loxoe nan yi ki Alatala naxan janigexi,
won xa jalexin, won xa seewa a xa fe ra.

25 Yandi Alatala, muxu rakisi!

Yandi Alatala, muxu xun nakeli.

26 Baraka na mixi ma naxan fafe Marigi xili ra.

Muxu Alatala matoxoma a xa banxi kui.

27 Marigi nan na Alatala ra,

naxan xa nore bara yanba won ma.

Wo xa serexe xiri serexebade seti ma.

28 N Marigi Ala nan i ra, n i tantuma ne,

n Marigi Ala nan i ra, n i matoxoma ne.

29 Wo Alatala tantu barima a fan.

A xa xanunteya mu nonma abadan.

119

Ala xa seriye kerenyi

Ala xa seriye

1 Seewe na mixie be naxee jere ki tinxin,
naxee biraxi Alatala xa seriye foxo ra.

2 Seewe na mixie be naxee Ala xa masenyi mema,
naxee a fenma e boje birin na.

3 Nee mu tinxintareya rabama fefe ma,
e birama Ala xa kira nan foxo ra.

4 I bara i sago masen muxu be,
alako muxu xa muxu joxo sa a xon ma a fanyi
ra.

5 N wama fe birin nabafe
alako n xa i xa yaamarie rabatu.

6 Na kui n mu fama yaagide i waxonfe xa fe ra.

7 N na i xa yaamarie kolon,
n i batuma ne n boje fixe ra.

8 N i xa yaamarie ratinmema ne,
i naxa me n na kerenyi ra.

9 Fonike jere ma seniyenyi kui di?
A bira i xa masenyi foxo ra.

10 N i fenma n boje birin nan na.
I naxa n lu n xa makuya i xa yaamarie ra.

11 N i xa masenyi ragatama ne n boje ma,
alako n naxa yunubi raba i ra.

12 Matoxoe na i be Alatala.
I xa yaamarie masen n be.

13 N i xa seriye durusima ne,
i naxan masenxi i kere ra.

14 N seewaxi birafe ra i xa masenyi foxo ra,
alo n na findi banna belebele ra.

15 N n joxo saxi i sago xon ma, n i xa kira matoma
ne.

16 I xa yaamarie rafan n ma,
n mu neemuma i xa masenyi ma.

17 Fe fanyi raba n tan, i xa konyi di be,
alako n xa kisi, n xa i xa masenyi ratinme.

18 N ya rabi alako n xa i xa seriye fanyi igbe.

19 Xoje nan lanxi n ma yi dunja ma,
i naxa i xa yaamarie noxun n ma.

20 N hayi na i xa tinxinyi ma.

21 I i xui ratema yete igboe xili ma,
mixi dankaxi naxee i xa yaamarie rabepinma.

22 I xa n natanga yaagi nun marajaaxui ma,
barima n i xa masenyi suxuxi.

23 Hali mangee n tojege ma,

i xa konyi di a ροχο sama ne i xa yaamarie nan
xon ma.

24 I xa masenyi rafan n ma,
e n nasima a fanyi ra.

25 N na τωρε xungbe kui.

Yandi, i xa n nakisi i xa masenyi ra.

26 N to n ma περε ki masen i be, i n yaabi ne.

Yandi, i xa i xa yaamari masen n be.

27 N mali i sago fahaamufe ra,
alako n xa n ροχο sa i xa kaabanakoe xon ma.

28 N na wafe nimise ma.

N xun nakeli alo i a laayidixi ki naxe.

29 Wule falafe makuya n na.

Hinne n na i xa seriye saabui ra.

30 N bara dugutegepa kira sugandi,
n bope birama i xa seriye nan foxo ra.

31 Alatala, n xirixi i xa seriye nan na,
i naxa n lu yaagi kui.

32 N na n nerefefe i xa yaamarie xa kira nan xon
ma,

barima i bara a niya i waxonfe xa lu n bope ma.

33 Alatala, n matinxin i xa yaamarie ra,
alako n xa lu i xa kira xon ma n ma simaya birin
kui.

34 Xaxili fanyi fi n ma,
alako n xa n ροχο sa i xa seriye xon ma,
n man xa a rabatu n bope birin na

35 N naperε i xa yaamarie xa kira xon ma,
barima e rafan n ma

36 N bope rafindi i xa masenyi ma,
i naxa a rafindi bannaya tinxintareya ma.

37 N yae ba see ra naxee ρονma,

n nakisi i xa kira xɔn ma.

³⁸ I xa laayidi rakamali i xa konyi di be,
i naxan nagataxi i yaragaaxuie ya ra.

³⁹ N ba yaagi kui n gaaxuxi naxan ya ra,
barima i xa seriye fan.

⁴⁰ N wama birafe i xa masenyi fɔxɔ ra a fanyi ra.
N nakisi i xa tinxinyi kui.

⁴¹ Alatala, fa i xa xanunteya nun i xa kisi ra n be,
alo i a laayidi ki naxe.

⁴² Na temui, n nɔma ne n maberema yaabide,
barima n tan laxi i xa masenyi ra.

⁴³ I naxa nɔndi masenyi ba n de i,
barima n xaxili tixi i xa kiiti ra.

⁴⁴ N i xa seriye rabatuma ne abadan.

⁴⁵ N luma xɔreya nan kui,
barima n na i sago nan fenfe.

⁴⁶ N i xa masenyi falama ne mangɛe be,
n mu fama lude yaagi kui.

⁴⁷ Birafe i xa yaamarie fɔxɔ ra, na rafan n ma.

⁴⁸ N na n belexee itema tantui ra
i xa yaamarie xa fe ra, naxee rafan n ma.

N wama n ɲɔxɔ safe i xa seriye xɔn ma.

⁴⁹ I xa ratu i xa masenyi ma,
i naxan masen i xa konyi di be,
naxan xaxili sa fima n ma yare.

⁵⁰ N madunduma n ma tɔɔre kui
i xa laayidi nan saabui ra.

⁵¹ Yetɛ igboe n mayelema ne,
kɔnɔ n mu i xa seriye kira beɲinma.

⁵² Alatala, n to n natu i xa kiiti tinxinxie ma
i naxan saxi temui dangixi,

n bɔɲɛ limaniyama nɛ.

⁵³ N bɔɲɛ texi a ɲaaxi ra tinxintaree xili ma naxee i xa sɛriyɛ raboloma.

⁵⁴ N sabati dɛdɛ, n bɛɛti bama nɛ i xa yaamarie xa fe ra.

⁵⁵ Kɔɛ ra n na n natuma nɛ i xili ma. Alatala, n fama nɛ i xa sɛriyɛɛ ratinmɛde.

⁵⁶ N darixi i sago rabatufe nan na.

⁵⁷ Alatala, i tide gbo n bɛ.

N bara laayidi tongo i xa masenyi rabatufe ra.

⁵⁸ N wama lufe i sɛɛti ma n bɔɲɛ birin na.

Hinne n na alo i a masen ki naxɛ.

⁵⁹ N to n ɲɛɛ ki mato, n bara gbilen i xa masenyi ma.

⁶⁰ N gbatama nɛ, n mu dugundima i xa yaamarie rabatufe ra.

⁶¹ Hali mixi ɲaaxie kankan n ma, n mu nɛɛmuma i xa sɛriyɛɛ ma.

⁶² Kɔɛ tagi, n kelima nɛ, n i matɔxɔ i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

⁶³ I yaragaaxui birin findixi n ɲɛɛboore nan na, nun naxee i sago rabatuma.

⁶⁴ Alatala i xa xanunteya na dunija birin ma, n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁵ Alatala, i bara fe fanyi raba n tan i xa konyi bɛ, alo i a laayidixi ki naxɛ.

⁶⁶ N xaran fe tagi rasade nun fe kolonyi ra, barima n laxi i xa yaamarie ra.

⁶⁷ N nu bara lɔɛ beemanu i xa n ma fe magoro, kɔɲɔ yakɔsi fa n na i xa masenyi nan nabatufe.

⁶⁸ I fan, i fe fanyi rabama,

n xaran i xa yaamarie ra.

⁶⁹ Hali yete igboe wule sama n xun,
n i xa yaamarie rabatuma ne n boje birin na.

⁷⁰ E boje xorocho alo geme,
kono i xa seriye joxun n be.

⁷¹ N ma toore bara n mali i xa yaamarie kolonfe
ra.

⁷² I xa masenyi fan n be xema nun gbeti ra.

⁷³ I tan nan n daaxi, i tan nan n nafalaxi i xonye
ra.

Fahaamui fi n ma i xa yaamarie kolonfe ra.

⁷⁴ I yaragaaxuie xa ssewa n tofe ra,
barima n xaxili tixi i xa masenyi ra.

⁷⁵ Alatala, n a kolon i xa kiiti tinxinxi ra,
n a kolon i n ma fe magoroxi xanunteya nan ma.

⁷⁶ Yandi, i xa xanunteya xa n madundu,
alo i a laayidi n tan, i xa konyi be ki naxe.

⁷⁷ I xa kinikini n ma alako n xa kisi,
barima i xa seriye rafaan n ma.

⁷⁸ Yete igboe xa yaagi soto,
barima n mu fe yo rabaxi e ra e n tooroma naxan
ma.

N tan joxo sama i sago nan xon ma.

⁷⁹ I yaragaaxuie xa gbilen n ma,
a nun naxee i xa masenyi kolon.

⁸⁰ N boje xa i xa yaamarie suxu,
alako yaagi naxa fa dusu n xun na.

⁸¹ A xoli n ma n xa i xa kisi soto,
kono n xaxili tixi i xa masenyi nan na.

⁸² N i xa laayidi rakamalixi mamefe.
N a falama n boje kui, «I n madunduma mun
temui?»

83 N luxi alo kundi naxan na raxarafe,
kono n mu nɛɛmuma i xa yaamarie ra.

84 N xa mame ti han mun temui,
beenun i xa n yaxuie naxankata?

85 Yetɛ igboe gantanyi tima n ya ra.
Seriye mu na ki.

86 I xa yaamari birin tinxin.
N natanga tɔɔɔɛɛ ma.

87 A gbe mu luxi e xa n ma fe kana,
kono n tondi nɛ i xa yaamarie rabolode.

88 N nakisi i xa xanunteya ra,
alako n xa i xa masenyi suxu.

89 Alatala, i xa masenyi na koore ma abadan.

90 I xa xanunteya buma nɛ kelife to bonsoɛ ma
han bonsoɛ naxee sa fama.
I dunija xanxi nan daa.

91 I xa seriye buma han to,
birin na i xa mangeya nan bun ma.

92 Xa n mu seewa i xa seriye ra nu,
n bara bono n ma tɔɔɔɛɛ kui nu.

93 N mu nɛɛmuma i xa masenyi ra feo,
barima i n kisixi e tan nan saabui ra.

94 N bara n yetɛ fi i ma, n nakisi.
N tinma i sago suxufe ra.

95 Mixi naxie wama n faxafe,
kono n tan naxo saxi i xa masenyi xon ma.

96 N a kolon dunija fe birin noma nɛ,
kono i xa seriye mu kanama abadan.

97 I xa seriye rafan n ma.

N na n naxo saxi a xon ma kude.

98 I xa yaamarie n findima fahaamula nan na

dangi n yaxuie ra, barima e na n boɲe kui temui birin.

99 N xaxili fan n karamoxɔe xaxili be, barima n na n ɲoxɔ saxi i xa masenyi nan xɔn ma.

100 N fe kolon dangife forie ra, barima n i sago rabatuxi.

101 N bara n sanyi ba kira ɲaaxie xɔn ma, n xa bira i xa masenyi foxɔ ra.

102 N mu i xa seriye beɲin, barima i tan nan yati n xaran na ra.

103 I xa masenyi ɲoxun n de kui dangi kumi ra.

104 N xaxili fanyi sɔtɔ i sago nan na.

Na kui n bara kira ɲaaxie tan xɔn.

105 I xa masenyi findixi lanpui nan na n san tide, a findi naiyalanyi ra n ma kira xɔn ma.

106 N bara laayidi tongo naxan mu kanama, n fama ne birade i xa seriye tinxixi foxɔ ra.

107 N bara toɔrɔ a gbe ra.

Alatala, n nakisi i xa masenyi ra.

108 Alatala, n bara i maxandi, i xa n ma matoxɔe suxu serexe ra, i xa n xaran i sago ra.

109 N nii na faxe ya i temui birin, kɔnɔ n mu neemuma i xa seriye ma.

110 Mixi ɲaaxie gantanyi tema n be, kɔnɔ n mu n makuyama i sago ra.

111 I xa masenyi findixi n ke nan na abadan, a n boɲe rasewama ne.

112 N boɲe birama ne i xa yaamarie foxɔ ra abadan.

113 N filankafui xɔnma,

kono i xa seriye rafan n ma.

114 N kantari nun n makantama na i tan nan na,
n xaxili tixi i xa masenyi ra.

115 Wo wo masiga n na, wo tan mixi kobie,
alako n xa Ala xa yaamarie ratinme.

116 N demen alo i a laayidi ki naxe, alako n xa
kisi.

I naxa fe kana n xaxili tixi naxan na.

117 I xa ti n fanga ra, alako n xa kisi.

N ya tixi i xa yaamarie ra.

118 I xa tondi mixie ra naxee e makuyama i xa
seriye ra,

barima madaxupa nun wule na e xa fe birin kui.

119 I mixi kobie nonma ne yi dunipa ma,
alo xabui gbeti gbi bama ki naxe.

Na nan a ra i xa masenyi rafan n ma.

120 N fate serenma i xa magaaxui ra,
n hanmexi i xa kiiti ra.

121 N walima nondi nun tinxinyi nan na.

I naxa n lu n yaxuie yi ra.

122 I xa n ma fe sooneya i senbe ra,

I naxa lu yete igboe xa no n na.

123 N ya tixi i xa kisi ra temui birin,
a nun i xa masenyi tinxinxi.

124 Hinne i xa konyi ra i xa xanunteya kui.

N xaran i xa yaamarie ra.

125 Fahaamui fi n tan, i xa konyi ma,
alako n xa i xa masenyi kui kolon.

126 Mixie na i xa seriye matandife.

Alatala, a lanma i xa ti e ya ra yakosi.

127 I xa yaamarie rafanxi n ma dangife xema
fanyi ra,

128 n to a maṛoxun i sago tinxin,
n kira birin xonma ne naxan mu findi nondi ra.

129 I xa masenyi n de ixarama,
n a rabatuma na nan ma.

130 I xa masenyi kui matofe,
a xaxili fima ne xaxilitaree ma.

131 A na n nii ra n xa i sago kolon.

132 I ya rafindi n ma, i xa hinne n na,
alo i darixi a raba ra ki naxe i xanuntenyie be.

133 I xa n ti i xa masenyi fari,
i naxa lu fe paaxi yo xa no n na.

134 N ba adamadie xa noe bun ma,
alako n xa i xa yaamarie ratinme.

135 I yatagi noe rayanba i xa konyi ma,
i xa n xaran i xa yaamarie ra.

136 N luma wa ra a gbe ra,
barima n a kolon mixie mu i xa seriye rat-
inmema.

137 Alatala i tinxin, i xa kiitie fan tinxin.

138 I xa masenyi tinxin, a man findixi nondi yati
nan na.

139 N boje rapaaxuma ne n ma,
barima n yaxuie mu e tuli matima i xa masenyi
ra.

140 I xa masenyi bara a yete xa nondi masen,
a rafan n tan i xa konyi ma.

141 Hali n xurun, mixie yoma n ma,
n mu neemuma i sago ma.

142 I xa tinxinyi buma abadan.

I xa seriye nondi na a ra.

143 Sunnunyi nun toore n suxuxi,
kono i xa yaamarie noxun n be.

144 I xa s̄eriȳe tinxin abadan.
Fahaamui fi n ma alako n xa kisi.

145 Alatala, n na n d̄e rawafe i b̄e n b̄ɔɣ̄e birin na.
N yaabi, alako n xa n̄ɔ i xa yaamarie ratinm̄ede.

146 N na n d̄e rawafe i b̄e.
N nakisi, alako n xa n̄ɔ i sago rabade.

147 N kelima beemanu subax̄e xa a li,
n i maxandi i xa n d̄em̄en.

N xaxili tixi i xa masenyi nan na.

148 N mu xima k̄ɔe ra,
n na n maɣ̄ɔxunma i xa masenyi nan tun ma.

149 I i tuli mati n xui ra i xa xanunteya xa fe ra.
Alatala, n nakisi i xa kiiti b̄ere ra.

150 Mixie bara maso n na,
nax̄ee wama fe ɣ̄aaxie x̄ɔn.
E makuya i xa s̄eriȳe ra.

151 K̄ɔn̄ɔ i tan Alatala, i mak̄ɔre n na,
i xa yaamarie findixi n̄ɔndi nan na.

152 N a kolon kabi a rakuya,
i bara i xa masenyi mabanban alako a xa bu
abadan.

153 N ma t̄ɔɣ̄e mato, i xa n nakisi,
barima n mu n̄eɣ̄muxi i xa s̄eriȳe ma.

154 I xa n xun mafala, i xa n xun sara.
N nakisi aɔ i a laayidi ki nax̄e.

155 Kisi makuya mixi ɣ̄aaxie ra,
barima e mu birama i xa yaamarie f̄ɔx̄ɔ ra.

156 Alatala, i xa kinikini gbo.
N nakisi i xa kiiti b̄ere ra.

157 N geref̄ae wuya,
k̄ɔn̄ɔ n mu gbilen i sago f̄ɔx̄ɔ ra.

158 I yanfamae tofe ɣ̄aaxu n ma,

barima e mu i xa masenyi suxuma.

159 A mato, i xa yaamarie rafan n ma.

Alatala, n nakisi i xa xanunteya xa fe ra.

160 I xa masenyi nɔndi na a ra,
i xa kiiti tinxinxi buma ne abadan.

161 Mangɛ n tɔɔɔma hali n mu fe jaaxi yo
rabaxi e ra,
kɔnɔ n gaaxuma i xa masenyi ya ra n bɔɛ birin
na.

162 N sɛɛwaxi i xa laayidi ra,
alɔ mixi naxan geeni xungbe sɔtɔxi.

163 N wule xɔnxi, a rapaaxu n ma,
kɔnɔ i xa seriye n xanuntenyi na a ra.

164 N i matɔxɔma sanmaya solofere lɔxɔ yo lɔxɔ
i xa kiiti tinxinxi xa fe ra.

165 Bɔɛsa gbegbe nan na mixie bɛ,
i xa seriye rafanxi naxee ma.

Fefe mu e rabirama.

166 Alatala, n xaxili tixi i xa kisi ra,
n birama ne i xa yaamarie fɔxɔ ra.

167 N i xa masenyi suxuma ne,
barima e rafan n ma ki fanyi ra.

168 N birama ne i sago nun i xa masenyi fɔxɔ ra.
I n pɛɛ ki birin kolon.

169 Alatala, i xa n ma duba suxu.
Fahaamui fi n ma i xa masenyi saabui ra.

170 N ma maxandi xa i li.
N nakisi alɔ i a laayidi ki naxɛ.

171 I matɔxɔɛ xa mini n de i,
barima i n xaranfe i xa yaamarie nan na.

172 N de xa beɛti nde ba i xa masenyi xa fe ra,
barima i xa yaamarie birin tinxin.

173 I xa fa n demen,
 barima n i sago nan sugandixi.
 174 Alatala, n nii na i xa kisi ma,
 i xa seriyε n naseewama ne.
 175 I xa n nakisi alako n xa nɔ i matɔxɔde.
 I xa kiitie xa n demen.
 176 N nabepinxi ne alɔ yeεe lɔexi.
 I xa n tan i xa konyi fen,
 barima n mu neemuxi i xa yaamarie ma.

120

Ratangafe gere ma

Ala maxandi

1 Biyaasilae xa beeti nde
 N na Alatala maxandi n ma tɔɔre kui,
 a n yaabima ne.
 2 Alatala, n natanga wule false de ma,
 naxee mixie madaxuma.
 3 Mixi madaxui, a fama munse rabade?
 4 A fama sɔxɔe nan tide tanbe raluganxie ra,
 a fama ganyi tide te wolee ra.
 5 A xɔɔxɔ n be lufe ra Meseki boxi ma,
 a xɔɔxɔ n be lufe ra Kedari bɔnsɔe ya ma.
 6 N bara bu yi mixie ya ma,
 naxee bɔnesa xɔnxi.
 7 N tan na bɔnesa nan be,
 kɔnɔ n nefε wɔyen,
 e tan wama gere nan xɔn ma.

121

Demeri kelima Ala ma

Ala matəxə

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema geyae mabiri.

N ma demeri kelima minden?

² N ma demeri fatanma Alatala nan na,
naxan koore nun bəxi daaxi.

³ A mu tinma i xa bira.

A i kantama, a mu kinsənma.

⁴ Isirayila kantama mu kinsənma, a mu xima.

⁵ Alatala nan i kantama.

A findixi niini nan na i be,

⁶ alako soge naxa i tōrō yanyi ra,

kike naxa i tōrō kəe ra.

⁷ Alatala i ratangama ne tōre birin ma, a i nii
makantama.

⁸ I na mini, Alatala luma ne i seeti ma.

I na so, Alatala birama ne i fəxə ra.

A na i seeti ma yakosi, a na i seeti ma abadan.

122*Bənesa xa lu Darisalamu**Ala matəxə*

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe

N bara seewa n biyaasi booree xa wəyenyi ma, a
falafe ra,

«Won xee Alatala xa banxi!»

² «Yakosi muxu sanyie tixi i tan Darisalamu sode
de ra.»

³ Darisalamu taa na a ra naxan tixi lanyi kui.

⁴ Alatala xa mixie tema ne naa e bənsəe ki ma

alako e xa Alatala xili matoxo alo a yamarixi ki
naxe.

⁵ Kiitisa xa kibanyie doxoxi menni ne,
Dawuda bonsoe xa mange kibanyie.

⁶ Wo bopesa maxandi Darisalamu be!
«Ala xa i xanuntenyie ratanga fe xoxoe ma.

⁷ Ala xa a niya bopesa xa lu i xa tete kui.
Ala xa i ratanga gere ma.»

⁸ N ngaxakerenyie nun n xanuntenyie xa fe ra,
n a falama ne, «Bopesa xa lu wo be!

⁹ N i xa heeri fenma ne won Marigi Alatala xa
horomolingira xa fe ra.»

123

Ala xa konyie

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde

N na n ya ratema i tan nan na,
i tan naxan ma kibanyi na kooore ma.

² Muxu yae tixi muxu Marigi Alatala nan na a xa
kinikini xa fe ra,
alo konyie yae tixi e marigi ra ki naxe.

³ Alatala, kinikini muxu ma, barima jama bara
yo muxu ma,

⁴ yete igboe bara muxu mabere.

124

Ala xa maratange

Ala matoxoe

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan sebe

Isirayila jama xa a fala:

Xa Alatala mu lu won seeti ma nu,

² xa Alatala mu won mali gere kui nu,

³ na gerefae bara won xun nakana e xa xone ra
nu,

⁴ alo banbaranyi dinma xure ma ki naxe,

⁵ a fa mixie madula ye xora senbe ra.

⁶ Tantui na Alatala be,

naxan mu tin e xa no won na.

⁷ Won bara kisi alo xoni naxan kisixi gantanyi ra.

Gantanyi bara kana,

yele bara bo a ra,

won bara e lu naa.

⁸ Won ma demeri na Alatala xili nan na,

naxan koore nun boxi daaxi.

125

Alatala a xa jama rabilinfe

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Naxee e xaxili tima Alatala ra,

e senbe sotoma ne alo Siyoni geya

naxan mu serenma, a bu abadan.

² Darisalamu rabilinxi geyae ra ki naxe,

Alatala a xa jama fan nabilinxi na ki ne abadan.

³ Mangasanyi jaaxi mu tinxintoe xa boxi yamarima,

alako tinxintoe belexe naxa lan fe jaaxi.

⁴ Alatala, hinne mixi fanyie ra, naxee boje fiixe,

⁵ kɔnɔ i tan Alatala, i xa tinxintaree keri e yuge ma.

Ala xa bɔɲesa lu Isirayila bɔxi ma.

126

Ala mixi xɔreyafe

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Alatala to geelimanie ragbilen Siyoni, a lu ne muxu be alo xiye.

² Muxu naxa yeke, muxu naxa beeti ba seewe ra. Sie nu a falama ne e bore be, «Alatala bara kaabanakoe raba yie be.»

³ Iyo, Alatala bara kaabanakoe raba muxu be, muxu seewaxi ki fanyi ra.

⁴ Alatala, muxu harige ragbilen muxu ma alo ye ragbilenma Negewi bɔxi xure xɔrixie ra ki naxe.

⁵ Mixi naxee xe sama yaye ra, e fama ne a xabade seewe kui.

⁶ Mixi naxan sigama sansi side, e na wafe, na mixi gbilenma ne baloe ra, a seewaxi.

127

Ala nan banxi tife

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Sulemani naxan ba Xa Alatala xa mu banxi ti, a timae walima ne fufafu. Xa Alatala xa mu taa makantama,

a kantamae walima ne fufafu.

² Wo kelima subaxe ma,
wo walima han ke ra baloe sotofe ra.
Na kui wo walima tun.
Kɔnɔ Ala a xanuntenyie man kima e sa temui.

³ Die findima ne ke ra mixi be Alatala naxan
kima,

fe fanyi sare nan e ra,
naxee kelima a tan ma.

⁴ Die naxee sɔtɔxi fonike temui,
nee tide luma ne alɔ sɔorie xa xalie.

⁵ Barake na mixi be
naxan xa xali sase rafexi.

A yaxuie mu noma a rayaagide nama ya i.

128

Di findixi baraka nan na

Ala xa seriye

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Seewe na Alatala xa yaragaaxui nan be,
naxan jere ma a xa kira xon ma.

² I xa wali geeni luma i tan nan be,
a findi seewe nun harige ra i be.

³ I xa gine luma ne alɔ wuri bogila i xa banxi kui,
i xa die luma ne alɔ wuri neene i xa teebili seeti
ma.

⁴ A na na ki ne Alatala xa yaragaaxui be,
a barakaxi.

⁵ Alatala xa i baraka kelifa Siyoni.
I xa Darisalamu harige to i xa simaya birin kui.

⁶ I xa i xa die xa die to.

Ala xa boṛesa lu Isirayila boxi ma.

129

Ala xunnakeli fife tōṛomixi ma

Ala matoxe

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Isirayila xa a fala:

N gerefae bara n tōṛo kabi n fonike temui.

² E bara n tōṛo a ṛaaxi ra kabi a fole,

kōṇo e mu nō n na.

³ E bara n fari ibōo

alo xe sae boxi booma ki naxe.

⁴ Kōṇo Alatala tinxin.

A bara mixi kobie xa luuti xirixie bolon.

⁵ Ala xa Siyoni xōnmixie rayaagi.

⁶ Ala xa e lu alo banxi fari ṛooge,

naxan xarama beenun a xa tala,

⁷ naxan mu findima baloe ra xe sae be.

⁸ Dangi mixie naxa duba wo be, a falafe ra,

«Ala xa wo baraka.

Muxu bara duba wo be Alatala xili ra.»

130

Alatala Marakisima

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Alatala, n i xilima n ma tōṛe tilinxi nan kui.

² N Marigi, i xa i tuli mati n xui ra,

i xa n ma maxandi rame kinikini kui.

³ Xa i tan Alatala ratuma mixie xa yunubie ma,
nde nōma tide i ya ra sōṇon?

⁴ Kono i tan yunubie xafarima ne.
Na kui mixi gaaxuma ne i ya ra.

⁵ N xaxili tixi Alatala nan na n nii birin na,
n ya tixi a xa masenyi nan na.

⁶ N xaxili naxan tixi n Marigi ra,
na dangi taa makante xa mame ti ra kuye iba ra.
A gbo na be.

⁷ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra,
barima i xa xanunteya na a boje kui,
a i xunsare birin fima ne.

⁸ A tan nan Isirayila xun sarama a xa yunubie
birin ma.

131

Danxaniyatε xa maraxare

Ala matεxε

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Alatala, yete igboe mu n na,
n mu la n yete ra.

N mu soma fee ya ma naxee senbe gbo n be,
naxee dangi n ma fahaamui ra.

² N naxan nabaxi, n na n sabarixi ne,
n na n nii raxara alo di de baxi.

³ Isirayila, i xa i xaxili ti Alatala ra temui birin.

132

Ala xa laayidi Dawuda nun Darisalamu be

Ala maxandi

¹ Biyaasilae xa beeti nde

Alatala, i xa ratu Dawuda ma a nun a xa tōre
birin ma.

² A naxa a rakali Alatala be,
a naxa a rakali Yaxuba Marigi Ala Senbema be,
³ «N mu soma n xonyi, n mu n sama,
⁴ n mu n ya maxima,
n mu n ya magirama,
⁵ han n sa lingira sōtōma Yaxuba Marigi Ala
Senbema be temui naxe.»

⁶ Won nu bara a xa fe me Efarata bōxi ma.
Won naxa a li Yaara xa xe ma.
⁷ «Won xee a xa hōrōmōlingira yire,
won xa won xinbi sin a santide ya i.
⁸ Alatala, keli i xa talu i sabatide, i tan nun i xa
saate kankira.
⁹ I xa serexedubee xa lu xunnakeli kui,
i dugutegge xa e seewe xui rate.»

¹⁰ I xa konyi Dawuda xa fe ra,
i naxa mee i xa mange sugandixi ra.

¹¹ Alatala a kali ne Dawuda be,
marakali naxan mu kanama,
a naxe, «N i bōnsōe nde nan dōxōma i xa kibanyi
ma.

¹² Xa i xa die sa n ma saate binya,
e n ma yaamarie rabatu,
e xa die fan luma ne i xa kibanyi ma abadan.»

¹³ Barima Alatala bara Siyoni sugandi,
menni nan nafanxi a ma a sabatide ra.
¹⁴ A naxe, «N sabatide nan be ra abadan.

N dɔxɔma be n ma kibanyi kui barima be rafanxi
n ma.

¹⁵ N barake sama ne Siyonikae ma,
n baloe fi e xa misikiinɛe ma.

¹⁶ N kisi fima ne e xa serexedubee ma,
e dugutegge beeti bama ne seewe kui.»

¹⁷ «Be n Dawuda senbe rakelima ne,
n naiyalanyi raminima ne n ma Mixi Sugandixi
be.

¹⁸ N yaagi dusuma ne a yaxuie xun na,
kɔnɔ n nɔre dusuma a tan nan xun na.»

133

Ala xa nama xa lanyi

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde Dawuda naxan ba
Ngaxakerenyie lanma e xa lu lanyi kui.
Fe fanyi yati yati nan na ki.

² Na fan alo ture naxan surusuruma Haruna
xunyi ma,
a fa goro a dexabe ma,
han a dugi li.

³ Na luma ne alo xini naxan goroma Xerimon
nun Siyoni geyae ma,
barima Alatala barake nun kisi ragoroma naa
abadan.

134

Duba serexedube be

Ala matɔxɔɛ

¹ Biyaasilae xa beeti nde
Wo tan Alatala xa konyie,

wo xa Alatala matoxo,
 wo tan naxee walima koe ra Alatala xa
 horomobanxi kui.

² Wo xa wo belexe ite horomobanxi kui Alatala
 matoxofe ra.

³ Alatala naxan koore nun boxi daa,
 a xa barake sa wo ma kelife Siyoni.

135

Isirayila xa matoxoe

Alatala matoxoe

¹ Wo Marigi Alatala matoxo, wo a xili matoxo.
 Alatala xa konyie, wo xa a matoxo,

² wo tan naxee walima Alatala xa horomobanxi
 kui,
 won tan naxee walima Ala xa banxi tete kui.

³ Wo xa Alatala matoxo, barima a fan.
 Wo xa beeti ba a xili matoxofe ra, barima a rafan
 a ma.

⁴ Alatala bara Yaxuba sugandi a yete be,
 alako Isirayila xa findi a xa nama fanyi ra.

⁵ N tan a kolon a Alatala gbo,
 won Marigi dangi alae birin na.

⁶ Alatala a waxonfe rabama ne koore nun boxi
 ma,
 a a rabama ne baa tilinxie ma.

⁷ A nuxuie ratema keli dunija tunxunyi naani
 ma,
 a tune rafa nun seyamakonyi, a foye xungbe
 ramini a ragatade kui.

- 8 A Misira di singee birin faxa,
keli mixie ma han a sa xurusee li.
- 9 A naxa tɔnxumae nun kaabanakoe raba Misira,
Firawuna nun a xa walikɛe birin xili ma.
- 10 A naxa sie wuyaxi bɔnbɔ, a mangɛ sɛnbɛma
gbegbe faxa.
- 11 A naxa Amorikae xa mangɛ Sixɔn,
Basan mangɛ Ogo, nun Kanaan mangɛ birin xa
bɔxi tongo,
- 12 a naxa a fi a xa ɲama Isirayila ma kɛ ra.
- 13 Alatala, i xili mu lɔɛma abadan, i xili ifalama
nɛ tɛmui birin,
- 14 barima Alatala fama nɛ a xa ɲama gbɛɲɔxɔde,
a fa kinikini a xa konyie ma.
- 15 Si naxee mu Ala kolon,
e kuyee yailanma xɛɛma nun gbɛti nan na e
bɛlɛxɛɛ ra.
- 16 Dɛ na na kuyee bɛ, kɔnɔ e mu wɔyɛnma.
Yae na e bɛ, kɔnɔ e mu se toma.
- 17 Tulie na e bɛ, kɔnɔ e mu fe mɛma. Nɛngi yo
mu e fate i.
- 18 E rafalamae xa lu alɔ e tan, a nun naxee birin
lama e ra.
- 19 Isirayilakae, wo tan xa Alatala tantu.
Haruna bɔnsɔɛ, wo xa Alatala tantu.
- 20 Lewi bɔnsɔɛ, wo xa Alatala tantu.
Wo tan Ala yaragaaxuie, wo xa Alatala tantu.
- 21 Tantui na Alatala bɛ kelife Siyoni.
Tantui na Alatala bɛ naxan sabatixi Darisalamu.
Wo xa Alatala matɔxɔ!

136

Tantui na Ala be a xa xanunteya xa fe ra

Ala matɔxɔɛ

- 1 Wo Alatala tantu, barima a fan,
dan mu na a xa xanunteya ma.
- 2 Wo Alatala tantu naxan dangi alae birin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 3 Wo marigie xa Marigi tantu,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

- 4 Wo xa a tan tantu,
a tan naxan keren kaabanakoe rabama,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 5 a tan naxan koore daaxi a xa fahaamui ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 6 a tan naxan bɔxi itala yee fari,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 7 a tan naxan yanba se xungbee daaxi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 8 soqe, alako a xa yanyi iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 9 kike nun tunbuie, alako e xa kɔɛ iyalan,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

- 10 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan Misirakae xa di singee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 11-12 a tan naxan Isirayila ramini Misira bɔxi ma
a senbe nun a xa nɔɛ ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 13 a tan naxan Xulunyumi baa ibolon firin na,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,

- 14 a tan naxan Isirayilakae radangi baa tagi,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 15 a tan naxan Firawuna nun a xa jama rasin
Xulunyumi baa xɔɔra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 16 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan a xa jama radangi gbengberenyi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 17 a tan naxan mange xungbee faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 18 a tan naxan mange senbemaɛ faxa,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 19 aɔ Amori mange Sixɔn,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 20 aɔ Basan mange Ogo,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 21-22 a tan naxan e xa bɔxi fi a xa konyi Isirayila
ma ke ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 23 Wo xa a tan nan tantu,
a tan naxan ratuxi muxu xa konyiya ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 24 a tan naxan muxu baxi muxu yaxuie yi ra,
barima dan mu na a xa xanunteya ma,
- 25 a tan naxan nɛmɛ fima a xa daali birin ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.
- 26 Wo Ala tantu naxan na koore ma,
barima dan mu na a xa xanunteya ma.

137

Isirayila xa konyiya Babilon bɔxi ma

Ala matɔxɔɛ

- ¹ Muxu nu dɔxɔxi Babilon xuree de ra Siyoni xa fe ratufe ra.
- ² Muxu nu bara muxu xa kɔrae gbaku wuri bilie kɔn na.
- ³ Muxu yaxuie nu Siyoni beɛtie maxɔrin muxu ma,
e nu wama beɛti sɛɛwaxi nde xɔn.
E naxɛ, «Siyoni beɛti nde ba muxu be.»
- ⁴ Muxu nɔma beɛti bade Alatala be yi konyiya kui di?
- ⁵ Darisalamu, xa n nɛɛmu i ma,
n belexɛ naxa nɔ kɔra raberede sɔnɔn,
- ⁶ n nɛnyi xa kankan n de kui.
Na xa raba n na xa a sa li n naxa nɛɛmu
Darisalamu ma,
xa a xa fe mu findi n ma sɛɛwɛ ra.
- ⁷ Alatala, i xa ratu Edonkae xa fe raba ma
Darisalamu xa nimise lɔxɔɛ.
E tan nan nu a falama,
«Won xa a kana han won sa a ba a bunyi ra.»
- ⁸ Babilon, wo xa xunnagore bara ge janigede,
sɛɛwɛ na a be naxan i sare ragbilenma i ma,
i fe jaaxi naxan nabaxi muxu ra.
- ⁹ Sɛɛwɛ na mixi be
naxan i xa die suxuma,
a e butuxun fanye fari.

138

Ala batufe bɔɲɛ birin na

Dawuda xa bɛɛti

¹ N i batuma nɛ n bɔɲɛ birin na,
n i matɔxɔ alae ya i.

² N na n xinbi sinma nɛ i xa hɔrɔmɔlingira
mabiri,
n i xili matɔxɔ i xa xanunteya nun dugutegeɲa
xa fe ra,
barima i bara i xili nun i xa masenyi rate fe birin
xun na.

³ N to i xili, i naxa n yaabi,
i naxa n nalimaniya i senbe ra.

⁴ Mange naxee birin na yi duniɲa ma,
e na i xa masenyi rame,
e xa i matɔxɔ.

⁵ E xa Alatala xa kira matɔxɔ,
barima Alatala xa nɔre gbo.

⁶ Hali Alatala na koore ma,
a mɛɛnima nɛ mixi magoroxie ma,
kɔnɔ a makuyama nɛ yete igboee ra.

⁷ N na lu tɔre kui,
i n nakisima nɛ,
i n yaxuie xa xɔne xun nakanama nɛ,
i fa n nakisi i senbe ra.

⁸ Alatala n ma fee rakamalima nɛ.
Alatala, dan mu na i xa xanunteya ma.
I naxa i xa daalie rabolo.

139

Ala mixie kolonfe

Ala matɔxɔɛ

¹ Dawuda xa beɛti beɛtibae xa mange be Alatala, i n boɽe birin kolon.

² I n dɔxɔ temui kolon, i n keli temui kolon, i n ma maɽɔxunyie birin kolon beenun n xa e maɽɔxun.

³ I n ɽere temui kolon, i n sa temui kolon, i n ma kirae birin kolon.

⁴ Beenun wɔyenyi xa mini n de i, i tan ɽan bara a birin kolon.

⁵ I n nabilinma ne i xɔnyee ra.

⁶ Na fe kolonyi makaabaxi gbo n tan be, a dangi n ma fahaamui ra.

⁷ N sigama minden, n xa n makuya i Xaxili ra? N na n gima minden, n xa n nɔxun i ma?

⁸ Xa n sa te koore ne, i na menni.

Xa n sa goro aligiyama ne, n i lima ne naa.

⁹ Xa n sa keli subaxe ma, n baa igiri,

¹⁰ i belexe n naɽerema ne, i senbe n malima ne.

¹¹ Xa a sa li n fa a fala,

«N nɔma n nɔxunde dimi kui naiyalanyi mu na dennaxe,»

¹² i n toma ne na dimi kui alo n na soge nan bun ma.

¹³ I tan nan n nii daaxi,

i tan nan n nafalaxi n nga teege.

¹⁴ N i matɔxɔma ne barima n daa ki makaaba.

I xa wali maniyɛ mu na.

N na kolonxi a fanyi ra.

¹⁵ N fate ki mu nu nɔxunxi i ma

a to yailanxi gundo kui.

¹⁶ I yae naxa n to beenun n xa findi a ra.

N ma loxoee birin nu sebexi i xa buki kui beenun
n xa daali.

17 Ala, i xa maḡoxunyie gbo, e tilin.

18 Xa n sa e kontima ne nu, e wuya meyenyi xori
be.

Na birin kui, n luma i yi.

19 Ala, yandi, i xa mixi jaaxie faxa,
i xa faxetie makuya n na.

20 I yaxuie fe jaaxi falama i xa fe ra,
e i xili kanama.

21 Alatala, a mu lanma n xa i xonmixie xon?
A mu lanma i matandilae xa rapaaxu n ma?

22 N e xonma ne.
E bara findi n yaxuie ra.

23 Ala i xa n boḡe kui mato,
i xa n ma kontofili kolon.

24 A mato xa n na kira kobi nde nan xon ma,
i naxan xonxi.

Xa a na na ki ne, i xa n ti kisi kira nan xon ma.

140

Mixi kobi alo boximase

Ala maxandi

1 Dawuda xa beeti beetibae xa mange be

2 Alatala, n natanga mixi jaaxie yi ra,
naxee wama n tɔɔrofe,

3 naxee nate tongoma e boḡe ma gere masofe ra
loxo yo loxo.

4 E xa woyenyi xono alo boximase xa xone.
Nengi rate.

5 Alatala, i xa n natanga mixi jaaxie belexe i.

I xa n natanga mixi kobie ma naxee wama n nabirafe.

⁶ I xa n natanga yete igboe xa gantanyi nun luutie ma,

naxee yelee italama n ma kirae ra n suxufe ra.

⁷ Alatala, n Marigi Ala nan i ra.

I xa i tuli mati n wa xui ra.

⁸ Alatala, n nakisima senbema, naxan n natangama n gere loxoε,

⁹ i naxa tin mixi kobie waxonfe ra, i naxa na sooneya e be alako e xun naxa fa rakeli. Nengi rate.

¹⁰ N gerefae xa fe jaaxi maxirixie xa gbilen e ma.

¹¹ Te wole xa doxo e xun na, e xa radin te xora, e naxa fa mini na kui sonon.

¹² Fe jaaxi rabae naxa sabati yi boxi ma, toore nan tun xa ragiri e ma.

¹³ N a kolon Alatala kiiti fanyi sama ne misikiinεe be,

a nondi fima setaree ma.

¹⁴ Tinxintεe i xili matoxoma ne, nondilae kisima ne i ya i.

141

Mixi jaaxie xa gantanyi

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beeti Alatala, n bara i maxandi, i xulun n malife ra, i xa i tuli mati n ma maxandi ra.

² N ma duba xa te i mabiri alo surayi xiri, n ma belexe ti xa lu alo nunmare serexe.

³ Alatala, n de makanta
alako fe jaaxi yo naxa mini n de kui.

⁴ I naxa tin n boɲe xa siga fe jaaxi ma,
n naxa lan wali kobi rabae ma n ma geeni xa fe
ra.

⁵ Xa tinxintɔe n bonbo, a fan n be,
a xa xurui fan alo labunde naxan sama n fate
ma.

N mu tondima na fe ra.

Kɔnɔ n Ala maxandima a xa mixi jaaxi waxɔnfe
kana.

⁶ E xa kiitisae xa radin gelenyi ra.

Mixi jaaxie xa a kolon n ma masenyi fan.

⁷ E xa a fala, «Muxu xorie bara yensen aligiyama,
alo xe sa boxi buxama ki naxe.»

⁸ Kɔnɔ n Marigi Alatala, n ya tixi i tan na.

N kantari toma i seeti ma, i naxa n nii rabolo.

⁹ N natanga gantanyie ma e naxee tema n be,
n natanga mixi jaaxie xa yelɛe ma.

¹⁰ E tan xa suxu nee ra, n tan xa kisi.

142

Danxaniyatɔe xa kantari

Ala maxandi

¹ Dawuda xa lonni beeti a to nu na fonme ra

² N na n xui ratema Alatala nan ma kinikini xa
fe ra.

³ N na n ma kontɔfili dentegema a tan nan be,
n na n ma nimise ya ba a be.

⁴ Limaniya na ba n yi ra,
i tan n sigade kolon.

E bara gantanyi te n be n ma kira ra.

⁵ N nabilinyi mato: mixi yo mu na n be,
kantari mu na n be, meenima yo mu na n be.

⁶ Alatala, i tan nan keren peti na n be sonon.
I keren nan findixi n kantama ra yi duniya bende
fuji fari.

⁷ I xa n wa xui me, barima n senbe birin bara
jon.

N ba n kerimae yi ra, barima e senbe gbo n be.

⁸ N namini geeli kui,
alako n xa i xili matoxo.
Na kui tinxintoe fama ne e malande n yire i xa
hinne xa fe ra.

143

Ala xa maxandi hagige

Ala maxandi

Dawuda xa beeti

¹ Alatala, i tuli mati n ma maxandi ra,
i xa kinikini n wa xui ma.

I xa n ma duba suxu i xa dugutagepa nun i xa
tinxinyi xa fe ra.

² I naxa i xa konyi makiiti, barima daali yo mu
tinxin i ya i.

³ N yaxui birama ne n foxo ra,
a n boronma ne boxi ma,

a n luma ne faxe niini bun ma alo faxamixie.

⁴ Na kui n xaxili bara ifu. Limaniya bara ba n yi.

⁵ N natuma ne loxo dangixie ma,
n na n xaxili rasigama i xa wali birin ma,
n na n joxo rasiga i xa daalie ma.

⁶ N na n belexe italama ne i be,
n nii i fenma ne alo gbengberenyi ye fenma ki
naxe.

Nengi rate.

⁷ Alatala, yandi, i xulun n yaabife ra.

Limaniya bara ge bade n yi ra.

I naxa i kobe raso n na,

xa na mu n luma ne alo faxamixie.

⁸ Kuye na iba, i xa i xa dugutegeɗa masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

N jere kira masen n be,

barima n xaxili tixi i tan nan na.

⁹ Alatala, n natanga n yaxuie ma,

barima n kantari sotoma i niini nan bun ma.

¹⁰ N xaran i waxonfe rabafe ra,

barima i tan nan na n Marigi Ala ra.

I Xaxili Seniyenxi xa n ti kira fanyi xon ma.

¹¹ Alatala, i xa n nakisi i xili xa fe ra,

i xa n ba toore kui i xa tinxinyi xa fe ra,

¹² i xa n yaxuie de balan i xa dugutegeɗa xa fe
ra,

i xa n gerefae xun nakana,

barima i xa konyi nan lanxi n ma.

144

Munse na adamadi ra Ala be?

Ala maxandi

¹ Dawuda xa beesti

Tantui na Alatala be, naxan findixi n ma fanye
ra,

naxan n belexe rawalima a xa gere kui,

² naxan findixi n xanuntenyi senbema ra,

naxan findixi n kantama nun n nakisima ra,

naxan noma n yaxuie ra alako n xa kantari soto.

³ Alatala, munse na adama ra i to fa mæenixi a ma?

Munse na adama xa di ra i to fa i ɲoxo saxi a xon ma?

⁴ Adamadi luxi ne alo ɲengi foye,
a xa simaya dangima ne alo niini dangima ki naxe.

⁵ Alatala, i xa koore rabi i gorofe ra,
i fa din geyae ra alako tuuri xa te.

⁶ I xa seyamakonyi rabula yaxuie rayensenfe ra.
Xalie woli alako e xa siga.

⁷ I xa i belexe itala kelife koore ma,
alako i xa n nakisi, i xa n natanga n yaxuie ma
alo mixi ratangama mɔɔɔnyie ma ki naxe.

⁸ N nakisi wule falee ma naxee wama n madaxufe.

⁹ Ala, n bæeti nœene bama ne i be n ma kɔra luuti
fu daaxi xui ra.

¹⁰ N i matɔxɔma ne, i tan naxan mangæe xun
nakelima,
naxan i xa konyi Dawuda ratangama san-
tidεgema ɲaaxi ma.

¹¹ N nakisi, n natanga n yaxuie ma,
naxan wule falama mixi madaxufe ra.

¹² Na temui muxu xa di xemæe fanma ne alo wuri
bilie,
muxu xa di ginæe tofanma ne alo kɔntigiba,
naxee masolixi mangε banxi kui.

¹³ Muxu xa banxie rafema ne daxamui mɔɔli
birin na,

muxu xa gɔɔrɛ wuyama nɛ a wulu wulu ma,
 14 Muxu xa ningee xungboma nɛ,
 lanyuru yo mu luma e ma,
 e furi mu birama,
 sɔnxɔɛ mu mɛma muxu malandee.

15 Sɛɛwɛ na ɲama bɛ Ala fama yi fe mɔoli rabade
 naxan na.
 Sɛɛwɛ na ɲama bɛ Alatala findixi naxan Marigi
 Ala ra.

145

Ala xa kaabanakoe nun xanunteya

Ala matɔxɔɛ

Dawuda xa Ala matɔxɔɛ

1 N ma Mange Ala, n i matɔxɔma nɛ, n i xili
 tantuma nɛ abadan.

2 Lɔxɔ yo lɔxɔ n i matɔxɔma nɛ, n i xili tantuma
 nɛ abadan.

3 Alatala sɛnbɛ gbo, matɔxɔɛ birin na a tan nan
 bɛ,

adamadi mu nɔma sode na birin kui.

4 Yi waxati mixie fama nɛ i xa kaabanakoe falade
 boore waxati mixie bɛ.

5 E fama nɛ i xa nɔrɛ tofanyi masende.

N luma nɛ i xa kaabanakoe mapɔxun na.

6 E fama nɛ i sɛnbɛ magaaxuxi xa fe falade.

N luma nɛ i xa kaabanakoe masen na.

7 E fama nɛ ɲɛlɛxinde i xa hinne xungbe ra,
 e i xa tinxinyi masenma nɛ bɛɛti sɛɛwaxi ra.

8 Alatala hinne mixi ra, a kinikini,
 a dipɛxi, a xa xanunteya gbo.

- 9 Alatala fe fanyi rabama mixi birin be,
a kinikini a xa daali birin ma.
- 10 Alatala, i xa daalie birin i matoxoma ne,
i xa seniyentoe i tantuma ne.
- 11 E i xa mangeya xungbe xa fe masenma ne,
e i senbe xa fe falama ne,
- 12 alako mixie xa i xa kaabanakoe kolon, a nun i
xa mangeya noroxi.
- 13 I xa mangeya mu jonma ne, i xa noe buma ne
abadan.
- 14 Alatala bira mixi malima,
a mixi magoroxi xun nakelima ne.
- 15 Dunija birin a xaxili tixi i ra,
i tan nan e baloma a waxati.
- 16 I tan nan i belexe rabima,
i birin nawasa e hayi na naxan ma.
- 17 Alatala tinxin a xa fe birin kui,
a dugutegexi a xa daalie ma.
- 18 Alatala makore a maxandilae ra,
naxee a maxandima e boje fixe ra.
- 19 A a yaragaaxuie waxonfe rabama ne,
a e xa duba suxuma ne, a e rakisi.
- 20 Alatala a xanuntenyie makantama ne,
konon a mixi jaaxie birin sontoma ne.
- 21 N de Alatala matoxoma ne.
Daali xa a xili seniyenxi matoxo temui birin.

146

Ala xa mali gbo adama xa mali be

Ala matoxoe

- 1 Wo Alatala matoxo!

N nii xa Alatala matoxo,

² n xa a matoxo n ma simaya birin na.

N n Marigi Alatala matoxoma ne beeti ra, fanni
n na n nii ra.

³ Wo naxa wo yete taxu mixi xungbee ra,
barima adamadie na e ra,
naxee mu noma mixi rakiside.

⁴ E nii bama ne e fate i, e gbilen bende.

Na loxoe yati, e naxan janigexi, na birin jonma
ne.

⁵ Seewe na mixi be, Yaxuba Marigi Ala naxan
malima.

Seewe na mixi be, naxan a xaxili tima a Marigi
Alatala ra,

⁶ Ala naxan koore nun boxi daa,
Ala naxan baa nun a kui see birin daa,
dugutegeja na Ala naxan be abadan.

⁷ Alatala tojenge toes xun mafalama,

a donse fima kaametoes ma,
a geelimanie raminima geeli kui,

⁸ a donxuie ya raboma,
a mixi magoroxie xun nakelima,
a tinxintoes xanuma,

⁹ a meenima xojee ma,
a kiridie nun kaaje ginnee bun tima,
kono a mixi jaaxie tan xun nakanama ne.

¹⁰ Siyoni, wo Marigi Alatala xa mangeya mu
jonma abadan.

Wo xa Alatala matoxo!

147

Ala senbe maniye mu na

Ala matoxo

¹ Wo Alatala matoxo.

A lanma Alatala xa matoxo beeti ra.

Fe fanyi na a ra.

² Alatala na gbilenfe Darisalamu ti ra,

a Isirayila xa mixi rafama ne kelife konyiya kui,

³ a tɔɔrɔmixie ralimaniyama, a e rayalanma e xa
fure kui.

⁴ Alatala tunbuie konti kolon,

a e birin xilima e xili ra.

⁵ Won Marigi Alatala senbe gbo,

dan mu na a xa fahaamui ma.

⁶ Alatala mixi magoroxi bun tima,

kɔnɔ a yete igboe xa fe kanama.

⁷ Wo xa beeti ba Alatala be tantui ra,

wo xa beeti ba Ala be kɔrae xui ra.

⁸ A tan nan nuxui raminima koore ma,

a tune rafa bɔxi ma,

a sansie rasoli geyae fari.

⁹ A xurusee rabaloma,

a donse fima xaxa yɔre ma, e na e xui ramini

temui naxe.

¹⁰ Soe senbe mu findixi fefe ra Ala be.

Xeme xa senbe mu findixi fefe ra Ala be.

¹¹ Ala yaragaaxuiya nan nafanma a ma.

Ala wama mixi xɔn naxan xaxili tixi a xa
xanunteya ra.

12 Darisalamu, i xa Alatala matɔxɔ.

Siyoni, i xa Ala tantu,

13 barima a tan nan i xa naade makantama,
a tan nan barake sama i xa ɲama ma.

14 A bɔɲesa fima i xa bɔxi ma,
a donse fanyi fima i ma.

15 Alatala dunija yamarima,

a a waxɔnfe rayensenma mafuren mafuren.

16 A balabalanyi ragoroma ne alo gese fute,
a na rayensen alo te xube.

17 A ragoro bɔxi ma, nde nɔma tide na xinbeli ya
ra?

18 A na a xui ramini e ma, e xunuma ne,
a na foye rafa, balabalanyi man findima ne ye ra.

19 Alatala bara Annabi Yaxuba rakolon a xa
masenyi ra,

a bara a xa seriye nun a xa yaamarie masen
Isirayila be.

20 A mu na mooli ragirixi si gbete yo be.

Nee luma Ala xa seriyee kolontareya nan kui.

Wo xa Alatala matɔxɔ!

148

Dunija xa Ala matɔxɔ

Ala matɔxɔɛ

1 Wo Alatala matɔxɔ!

Wo Alatala matɔxɔ kelife koore ma.

Wo a matɔxɔ yire itexi kui.

2 Alatala xa malekee xa a matɔxɔ,

a xa galie xa a matɔxɔ koore ma.

³ Soge nun kike xa a matɔxɔ,
tunbui dexexie fan xa a matɔxɔ.

⁴ Koore xa a matɔxɔ,
a nun ye naxan toma naa.

⁵ E birin xa Alatala xili matɔxɔ,
barima a yamari nan fi, e naxa daa.

⁶ A naxa e ti e tide, e xa lu naa abadan.
A naxa na seriye sa, naxan mu kanama.

⁷ Wo Alatala matɔxɔ kelife bɔxi ma.

Baa nun nimase birin naxee na baa tilinyi kui,

⁸ seyamakonyi, balabalanyi, kunda, nuxuie,
nun foye xungbe naxan a xa yaamari ratinmema,

⁹ geyae nun tentenyie, wuri bogilae nun sediri
bilie,

¹⁰ wulai subee nun xurusee, bubusee nun xɔnie,

¹¹ dunija mangɛe nun sie,
mangɛdie nun dunija kuntigie,

¹² fonikee nun ginɛdimɛdie, dimɛe nun forie,

¹³ e birin xa Alatala xili matɔxɔ,
barima a xili gbansan nan itexi,
a nɔre dangi koore nun bɔxi ra.

¹⁴ A bara mange senbema rakeli a xa jama xun
na,

a xa seniyeɛtɔee naxan matɔxɔma,
seniyeɛtɔee naxan findixi Isirayila a xa jama
xanuxi ra.

Wo Alatala matɔxɔ!

Ala matoxɔɔ

1 Wo Alatala matoxɔ!

Wo beeti neene ba a be,
wo matoxɔɔ raba a batulae tagi.

2 Isirayila xa seewa a daali Marigi ra.
Siyoni nama xa seewa e xa Mange ra.

3 E xa a xili matoxɔ fare boron yi ra,
e xa beetie ba maxase nun kɔra xui ra,

4 barima Alatala seewaxi a xa nama ra,
a kisi fima ne yete magoroe ma.

5 A xa seniyentɔee xa seewa yi binye ra,
e xa e seewe xui ite
hali e xa sadee ma.

6 Ala matoxɔɔ xa lu e de i.
Na luxi alo santidegema xaarɛxi e belexe kui,

7 e naxan nawalima e gbe noxɔfe ra,
si naaxie naankatafe ra.

8 E e yaxuie xa mangɛ sama ne yolonxonnye ra,
e e xa yareratie xirima ne a xɔɔɔɔɔ ra,

9 na fa findi e xa kobina sare ra.

Xunnakeli belebele nan na ki Ala xa seniyentɔee
be.

Wo xa Alatala matoxɔ!

150*Birin Ala matoxɔfe**Ala matoxɔɔ*

1 Wo Alatala matoxɔ!

Wo xa Ala matoxɔ a xa hɔrɔmɔbanxi kui.

Wo xa a matoxɔ kooɔe ma.

2 Wo xa a matoxɔ a xa kaabanakoe xa fe ra.

Wo xa a matoxo a senbe xungbe xa fe ra.

³ Wo xa a matoxo feri xui nun kora xui ra,

⁴ wo xa a matoxo maxase nun fare boron yi ra,
wo xa a matoxo kora maniyε nun xule xui ra,

⁵ wo xa a matoxo maxase xui itexi ra.

⁶ Nimase birin xa Alatala matoxo.

Wo Alatala matoxo!

Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)

copyright © 2015 Mission Évangélique Réformée Néerlandaise et les
Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Évangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it
in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2